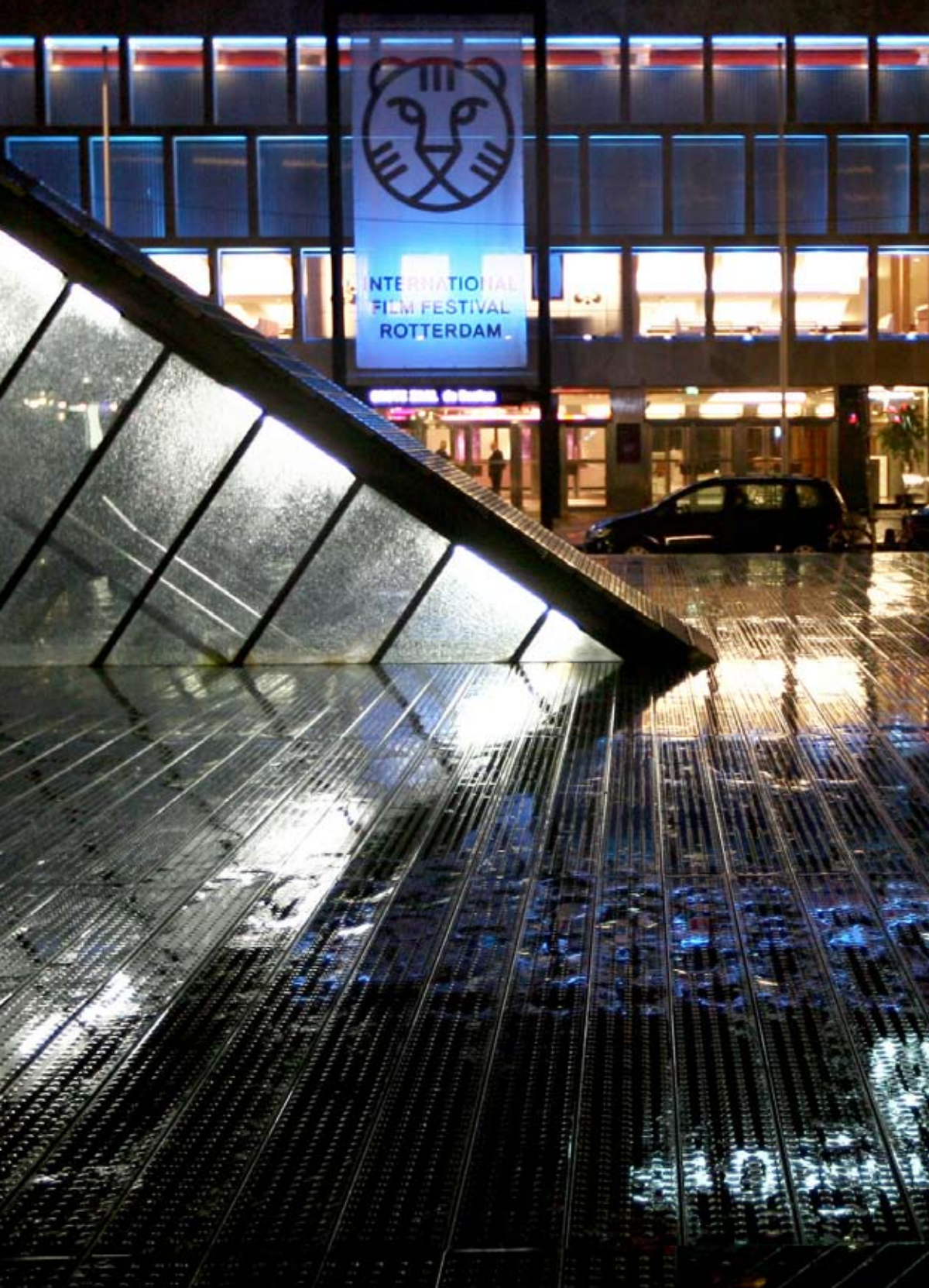

JAARVERSLAG 2009-2010

INHOUDSOPGAVE

Het International Film Festival Rotterdam (IFFR) toont de nieuwste onafhankelijke en vernieuwende films uit de wereld en is een platform voor actuele filmkunst, opkomend en gevestigd talent en filmgerelateerde kunst.

Het IFFR is meer dan een vertoner alleen, het is ook een initiator. Met een internationale coproductiemarkt (CineMart), een fonds voor filmmakers in ontwikkelingslanden (Hubert Bals Fonds), Cinema Reloaded, trainingsprojecten en debatten voor filmprofessionals steunt het festival actief de totstandkoming van auteurs-cinema en van deskundigheid op het gebied van talent, industrie en kritiek.

De Stichting Filmfestival Rotterdam draagt er daarnaast zorg voor dat de kunstzinnige film ook buiten de festivalperiode te zien is. Dat gebeurt via eigen distributie (in de filmtheaters en als Tiger Releases op dvd), op televisie (NPS), via internet (You Tube en cinemalink.tv) en via presentaties op andere internationale filmfestivals.

Op landelijk, regionaal en lokaal niveau brengt IFFR studenten en scholieren in contact met onafhankelijke filmkunst via de Rotterdam Film Course, Meet the Maestro, Digital IFFR en schoolvoorstellingen.

Inleiding	4
Cijfers	8
Programma	12
Awards	21
Cinema Reloaded	27
Kino Climates	30
Bezoekers	32
Tweets	38
Educatie	41
Sponsoring en fondsen	46
Hubert Bals Fonds	50
Cinemart	56
Industrie	64
Distributie	68
Pers	73
Functionele Exploitatierekening 2009/2010	78
Organisatie en bestuur	80

Columns

Gerwin Tamsma	19
Chinlin Hsieh	20
Erwin Houtenbrink	25
Ludmilla Cvikova	26
Gertjan Zuillhof	39
Peter van Hoof	40
Edwin Carels	49
Iwana Chronis	53
Marit van den Elshout	61

Bijlagen

1. Titellijst festivalprogramma	81
2. Hubert Bals Fonds, gesteunde projecten en HBF Plus	91
3. CineMart, geselecteerde projecten	94

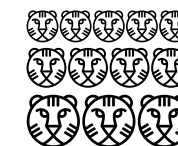
**INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM**

**HUBERT BALS
FUND**

CINEMART

**CINEMA
RELOADED**

Opnieuw was de leiding van het International Film Festival Rotterdam in handen van Rutger Wolfson (festivaldirecteur) en Patrick van Mil (zakelijk directeur). De twee kijken terug op een geslaagde festivaleditie én laten hun licht over de toekomst schijnen.

Opvallend

Rutger: 'Het Where is Africa-project en Cinema Reloaded sprongen erg in het oog en we hadden een ijzersterke Tijgercompetitie dit jaar.'

Patrick: 'Mijn overheersende gevoel is dat we als een inspirerend platform en veilige haven werden ervaren door heel veel gedreven filmmakers, die samen generaties en werelddelen omspannen.'

Competitie

Rutger: 'We hoorden van alle kanten dat de VPRO Tiger Awards Competitie zo sterk was dit jaar. De genomineerde films zijn door pers en publiek warm onthaald. Die hoge kwaliteit is natuurlijk ook een kwestie van geluk, we zijn immers voor een deel afhankelijk van het aanbod. Maar het is daarnaast het resultaat van actief beleid van het festival. We zijn dit jaar – en dat is nieuw – met onze hele selectie naar Amerika gereisd. Alle films uit de competitie zijn er vertoond in het filmprogramma van de Brooklyn Academy of Music, net na de festivals van Sundance en Berlijn en op een moment dat we nog konden profiteren van de Rotterdamse buzz. Die timing was dus bewust gekozen. Er zaten veel mensen uit de industrie bij de bezoekers. Dit initiatief is zeker voor herhaling vatbaar.'

Patrick: 'Ik vind het mooi dat onze selectie meer dan ooit een sterke mix van genrefilms aan de ene en meer auteursgedreven, onderzoekende cinema aan de andere kant was. De prijsuitreiking was een echt feest, ook dankzij de chansons van jurylid Jeanne Balibar en spreekstalmeeester Thomas van Luyn. Het gaf de award ceremony meer warmte en attentiewaarde: die was stijlvol zonder dat het in goedkope glamour ontaardde.'

Reloaded

Rutger: 'De filmindustrie staat de komende jaren voor fundamentele veranderingen waar het gaat om de financiering van film en het vinden van een publiek ervoor. In filmmakers de weg wijzen in een veranderend filmklimaat heeft Rotterdam van oudsher een voorlopersrol, zie bijvoorbeeld het Hubert Bals Fonds en CineMart. Cinema Reloaded heeft een vergelijkbaar uitgangspunt.

Niemand heeft een pasklare oplossing voor de problemen die het digitale tijdperk met zich meebrengt, maar wij gaan graag het experiment aan om daarmee de toekomst te verkennen.'

Patrick: 'Het initiatief heeft behoorlijk wat aandacht gegenereerd in de berichtgeving over het festival. Als eerste aanzet, als signaal, is het zeker geslaagd. De debatten rond het thema waren goed en zijn door heel veel mensen bezocht. In de vakwereld is het idee aangeslagen, bij het publiek wat minder dan ik had gehoopt.'

Hier is Afrika

Rutger: 'Afrika is een van de laatste relatief onontgonnen gebieden op de internationale filmkaart. Wij hebben recente Afrikaanse films geprogrammeerd op een schaal die ongekend is. De manier waarop die selectie tot stand is gekomen is ook nogal bijzonder. Programmeur Gertjan Zuilhof heeft bijna een half jaar onafgebroken over het continent gereisd, op zoek naar talent. Andere festivals willen delen van het programma overnemen. Dat is goed voor de Afrikaanse filmcultuur én goed voor ons. Een project als Where is Africa tekent wat mij betreft de flexibiliteit en het lef van het IFFR.'

Patrick: 'Uit de opdrachtfilms, waarvan ik bijvoorbeeld *tranzania.living.room* bijzonder mooi vond, kwam een nieuwe visie op Afrika naar voren. Maar Where is Africa was meer dan dat: ook korte films, installaties en performances maakten deel uit van het programma. Ik ben ervan overtuigd dat mensen hier over een paar jaar nog over zullen praten.'

Kino Climates

Rutger: 'Waar we met Reloaded gericht zijn op de toekomst, laten we met Kino Climates zien dat we ook onverminderd gepassioneerd blijven over theatrale vertoning. Het bioscoopbezoek neemt weliswaar toe, maar voor het soort films dat wij vertonen wordt de ruimte beperkter. Het belang van kleine, onafhankelijke bioscopen zal in de toekomst alleen maar toenemen. Daar speculeerden wij met dit programmaonderdeel op. Daarnaast was het een fysieke ontmoeting tussen diverse microcinema's uit Europa en daarbuiten. We hopen natuurlijk dat de initiatieven die hieruit voortgekomen zijn om de krachten te bundelen tot mooie resultaten zullen leiden.'

Patrick: 'Kino Climates was een spetterend programma. De combinatie van experimentele films, muziek en live performances leidde tot voelbare opwinding in de zaal. De deelnemers leken behoorlijk verbaasd toen

Festivaldirecteur Rutger Wolfson en zakelijk directeur Patrick van Mil

ze ontdekten hoeveel lotgenoten ze hebben. Ik ben er zeker van dat deze broedplaatsen van cinematografische cultuur een lang en energiek leven zijn beschoren. Met de conferentie hebben we de Europese cinema een grote dienst bewezen, alleen al vanwege de samenwerkingsverbanden die er zijn opgezet.'

Hét festivalmoment

Patrick: 'De drive-invoorstelling van *The Raven* was een prachtig moment. In plaats van applaus oogstte de programmeur uitbundig getoeter met haar over de autoradio uitgezonden introductie. Als architectuurliefebber vond ik het ook mooi te zien hoe een verwaarloosde plek in de stad – overigens wel een plek met potentie – nieuw leven ingeblazen kreeg.'

Rutger: 'Tijdens een Big Talk wist filmmaker Pipilotti Rist de bezoekers zodanig te mennen dat die luidkeels de tekst "We are not alone! We are not alone!" scandeerden. Een ander staaltje van performance art gaven Cameron Jamie en Harmony Korine, die de aanwezigen op een bizarre comedy-act onthaalden.'

CineMart

Patrick: 'CineMart is en blijft een keurmerk van het IFFR. De sfeer was geanimeerd en ontspannen. Bijzonder was het werkbezoek van Ronald Plasterk, onze minister van Cultuur. Nadat hij op de openingsavond van het festival was geweest, wilde hij ook bij een rondetafel van CineMart aanwezig zijn, om van buitenlandse makers en producenten te horen wat die als belangrijke ontwikkelingen zien.'

Rutger: 'We hebben meer internationale gasten ontvangen dan vorig jaar. Dat is een teken dat mensen ondanks de economische crisis en de daarmee samenhangende onzekerheid de weg naar Rotterdam weten te vinden. Juist omdat er minder geld is om films te financieren neemt het belang van goede research toe. CineMart is wereldwijd een van de belangrijkste instrumenten daarvoor.'

Hubert Bals Fonds

Rutger: 'Er zaten 25 door HBF ondersteunde projecten in de selectie. Vier daarvan dongen mee naar een Tiger Award, waarvan er uiteindelijk twee daadwerkelijk zijn bekroond. Tijdens het festival kregen we het mooie

De 39de editie van het IFFR opende op 27 januari met Paju van de Zuid-Koreaanse regisseur Park Chan-Ok, hier in gezelschap van Patrick van Mil (zakelijk directeur) en Ronald Plasterk (minister van Cultuur).

bericht dat het ministerie van Buitenlandse Zaken zijn steun aan het fonds gaat vervolgen.’
Patrick: ‘Het HBF-diner had een geweldige sfeer. Makers uit alle hoeken van de wereld – van Chili tot de Filipijnen – voerden belangstellende gesprekken met elkaar en wisselden onderling ervaringen uit.’

Financiën

Patrick: ‘Doordat er hoofdsponsors zijn weggefallen was het in financieel opzicht een zwaar jaar. Door goed op de portemonnee te passen, hebben we de gevolgen gelukkig goed in de hand weten te houden. De opbrengsten van tickets, horeca en merchandise waren naar tevredenheid. De steun van de Tiger Friends, een vriendenclub die we dit jaar hebben opgericht en die nu al 510 leden heeft, was ook niet onbelangrijk.

Rutger: ‘Vanwege de beperkte middelen hebben we minder tentoonstellingen kunnen realiseren dan we wilden. Maar ons programma was sterk en gevarieerd, dus de kwaliteit heeft er uiteindelijk niet onder geleden.’

Sponsoring

Rutger: ‘We zijn erin geslaagd een sterke editie neer te zetten, en dat is de beste basis voor de werving van nieuwe sponsors. In de aanloop naar het festival is het niet gelukt om een aantal prospects om te zetten in klinkende deals, maar na het festival gaan we ons daar weer volop voor inzetten.’

Patrick: ‘De samenwerking met de Volkskrant staat als een huis en met de VPRO hebben we met nieuwe vormen geëxperimenteerd. Als je jarenlang samenwerkt is het steeds een uitdaging nieuwe wegen te vinden

Tiger-genomineerden voor de VPRO Tiger Awards Competitie komen bijeen voor het Luxor-theater. Achterste rij, van links naar rechts: Pedro González-Rubio, Martijn Maria Smits, Sophie Deraspe, Sophie Letourneur, Yelena & Nikolay Renard, Ben Russell, Levan Koguashvili. Voorste rij van van links naar rechts: Yang Heng, Paz Fábrega, Anocha Suwichakornpong, Charlotte Lay Kuen Lim, Inoue Tsuki, Tsubota Yoshifumi en Tiina Tauraite en Katrin Kissa, respectievelijk actrice uit en producent van *The Temptation of St. Tony*.

om elkaar te blijven versterken. De samenwerking met Philips en City Media was een verrijking. Die maakte het mogelijk dat bezoekers op alle locaties, middels narrowcasting, informatie, trailers en speciaal gemaakte reportages aangeboden kregen.’

Bright Future

Patrick: ‘Het IFFR heeft een rooskleurige toekomst. De behoefte aan een kwalitatieve en eigenwijze selectie uit het overweldigende internationale aanbod zal alleen maar groter worden.’

Rutger: ‘We zitten nu in de brainstormfase voor de veertigste editie. Ons publiek groeit nog steeds en dat is de beste garantie voor de toekomst: enthousiaste bezoekers die warm lopen voor eigenzinnige filmmakers.’

The End

Rutger: ‘Ik vind het persoonlijk ontzettend jammer dat Patrick het festival verlaat, want hij is iemand met bijzondere kwaliteiten die in korte tijd een groot stempel op de organisatie heeft gezet. De stap naar het Stedelijk Museum is natuurlijk een geweldige erkenning van zijn talent.’

Patrick: ‘Ik ga met gemengde gevoelens weg. Ik ben blij dat we een mooie editie gemaakt hebben en voel spijt omdat er nog zoveel kansen liggen die verzilverd kunnen worden. Daar had ik graag aan bijgedragen. Het was een buitengewoon leerzame tijd en ik zal de samenwerking met Rutger beslist missen. De film liefde blijft natuurlijk, dus gelooft maar dat ik volgend jaar ook op het festival zal zijn.’

IFFR IN CIJFERS

Filmfestivalprogramma

lange films (> 60 minuten)	284
korte films (< 60 minuten)	462
eenmalige presentaties	29
performances en installaties	41
Q&A's (inclusief Big Talks)	630
lezingen, debatten, talkshows	15
filmzalen	27

Premières

lange films	106
wereldpremières	49
internationale premières	28
Europese premières	29

korte films

wereldpremières	82
internationale premières	82
Europese premières	32

Voorstellingen

totaal	1.456
Rotterdam, publieke voorstellingen	947
Rotterdam, publieke voorstellingen in evenement	173
Rotterdam, schoolvoorstellingen	20
Rotterdam, Press & Industry Screenings	241
Groningen	75

Bezoeken

totaal	353.000
--------	---------

Gasten

totaal aantal gasten (inclusief CineMart en Pers)	2.717
gasten Nederland	888
gasten buitenland	1.829

CineMart

professionals / gasten	850
------------------------	-----

Pers

Nederland	225
buitenland	163

Regisseurs	337
------------	-----

Website

bezoekers	253.000
aantal keer bezochte pagina's	3.100.000

Filmfestival Groningen

totaal aantal bezoeken	8.000
------------------------	-------

Educatie

totaal aantal bezoeken	5.650
------------------------	-------

tijdens het festival

basisschool	632
middelbare school	2.952
mbo/hbo/wo	967

door het jaar heen

middelbare school	1.099
-------------------	-------

Distributie

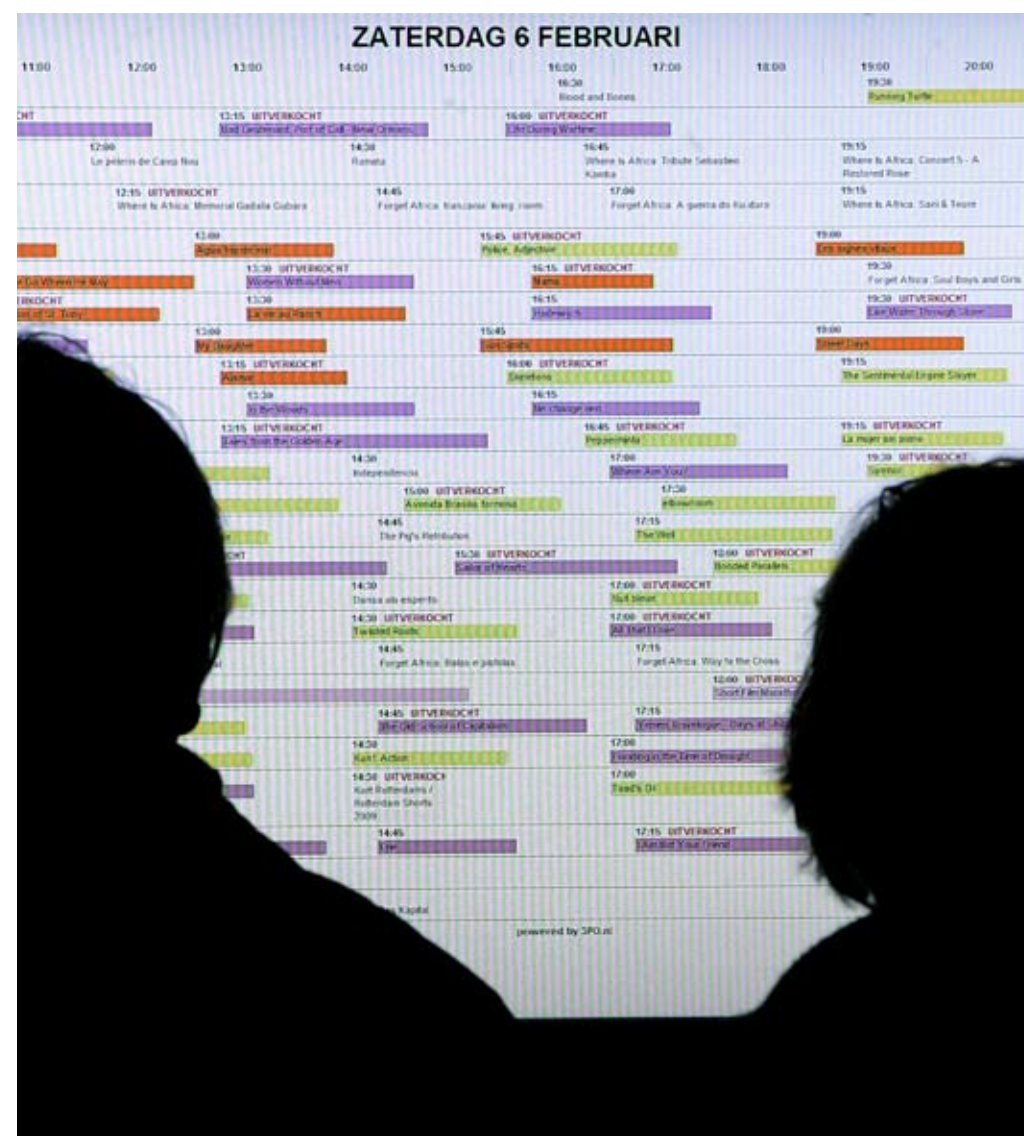
bezoeken festivalpreview	1.355
--------------------------	-------

Releases

dvd's (zeventien nieuwe Tiger Releases)	17.000
oplage Volkskrant-IFFR-box	4.000
via cinemalink.tv (Cinemien)	20
views op IFFR-YouTube Kanaal	8.377
kijkcijfers NPS	886.000

Organisatie en bestuur

<i>Personeel bezetting</i>	
bestuur	6
medewerkers in vaste dienst	21
medewerkers met contract voor bepaalde tijd	10
tijdelijke medewerkers freelance of in dienst	250
van leveranciers	
stagiaires	9
vrijwilligers	776

Bezoekers bestuderen het digitale programmaschema.

I of the Tiger

Première: woensdag 3 februari, 16:30, Pathé 4
In een land waar filmliefhebbers vooral bloederige horrorfilms bezoeken, getuigt het van moed een kunstzinnige film te maken. De Maleisische Charlotte Lay Kuen bedient zich in *My Daughter* van een ingetogen beeldtaal.

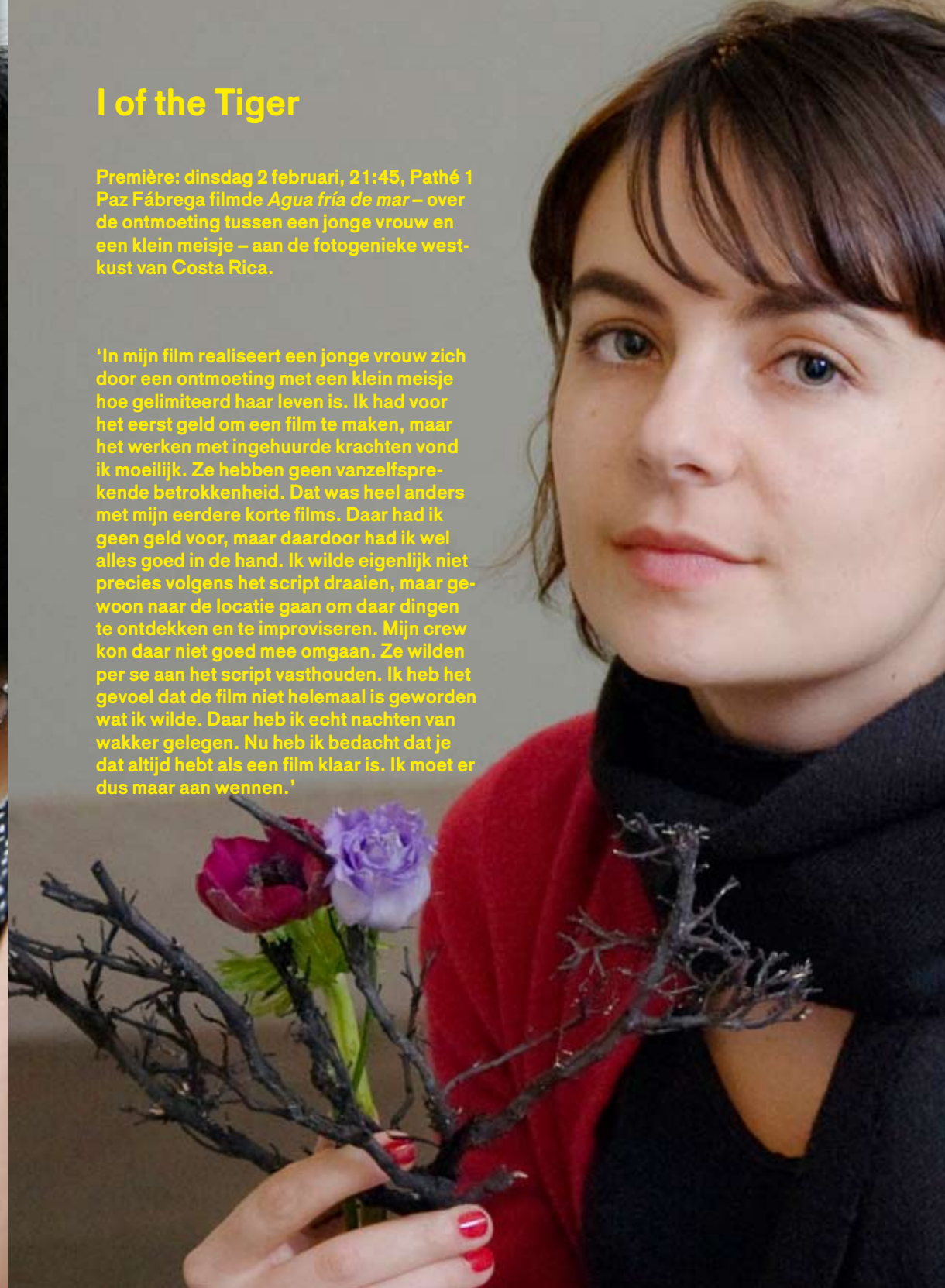
'De film laat een haat-liefdeverhouding zien tussen een moeder en haar dochter. De moeder kan niet goed voor zichzelf en haar kind zorgen. Hun rollen zijn in zekere zin omgedraaid. Zelf ben ik opgegroeid in een traditioneel Chinees gezin waar de meeste aandacht en liefde naar de jongens ging. Ik heb gemengde gevoelens over mijn ouders. Natuurlijk hou ik van ze, maar ik haat ze ook. In die zin is het verhaal geïnspireerd op mijn eigen leven. Ik kies er vaak voor om geen gezichten te laten zien als emoties hoog oplopen. Opnames van handen of benen zijn dan veel interessanter. Een gezicht is soms te direct, daar houd ik niet van. Het publiek moet wat te onderzoeken hebben. Communiceren gaat me niet altijd makkelijk af. Film is voor mij een middel om me te uiten.'

I of the Tiger

Première: dinsdag 2 februari, 21:45, Pathé 1
Paz Fábrega filmde *Agua fría de mar* – over de ontmoeting tussen een jonge vrouw en een klein meisje – aan de fotogenieke westkust van Costa Rica.

'In mijn film realiseert een jonge vrouw zich door een ontmoeting met een klein meisje hoe gelimiteerd haar leven is. Ik had voor het eerst geld om een film te maken, maar het werken met ingehuurd krachten vond ik moeilijk. Ze hebben geen vanzelfsprekende betrokkenheid. Dat was heel anders met mijn eerdere korte films. Daar had ik geen geld voor, maar daardoor had ik wel alles goed in de hand. Ik wilde eigenlijk niet precies volgens het script draaien, maar gewoon naar de locatie gaan om daar dingen te ontdekken en te improviseren. Mijn crew kon daar niet goed mee omgaan. Ze wilden per se aan het script vasthouden. Ik heb het gevoel dat de film niet helemaal is geworden wat ik wilde. Daar heb ik echt nachten van wakker gelegen. Nu heb ik bedacht dat je dat altijd hebt als een film klaar is. Ik moet er dus maar aan wennen.'

VPRO TIGER AWARDS COMPETITIE**TG**

Prijzen voor de nieuwe generatie. Vijftien genomineerde jonge filmmakers strijden met hun eerste of tweede film om drie gelijkwaardige VPRO Tiger Awards.

TIGER AWARDS COMPETITIE KORTE FILM**TS**

Voor de Tiger Awards Competitie voor korte film, met drie gelijkwaardige prijzen, zijn 31 films korter dan zestig minuten geselecteerd.

BRIGHT FUTURE**BF**

Vers bloed. Eerste of tweede film van filmmakers waarvan het festival in de toekomst nog veel verwacht.

SPECTRUM**SP**

Rotterdam op zijn breedst. Het festival selecteerde actueel, krachtig en vernieuwend werk uit alle windstreken, van veteranen en minder bekende regisseurs.

SPECTRUM SHORTS**SH**

Kort maar krachtig. Films van minder dan zestig minuten uit alle windstreken worden als voorfilm bij lange films vertoond, of gebundeld in verzamelprogramma's.

SIGNALS – WHERE IS AFRICA**WA**

Op zoek naar de Afrikaanse filmcultuur in heden en verleden. Met als speciaal onderdeel Forget Africa: speciaal voor het IFFR geproduceerde opdrachtfilms.

SIGNALS – AFTER VICTORY**VI**

Oorlog is van alle tijden, ook in de cinema. After Victory plaatst het oorlogsgeweld in perspectief, door zich te concentreren op de nasleep van een vieraal gewapende conflicten.

SIGNALS – POMPEU FABRA**PF**

Eerbetoon aan de gelijknamige broedplaats van filmtalent in Barcelona, waar meesterdocumentaristen les gaven.

SIGNALS – SAI YOICHI**SY**

In veelzijdigheid toont zich de meester. Retrospectief rond Japanse filmer van het betere Aziatische genrewerk.

SIGNALS – RE: RELOADED**RE**

Het festival blikt terug en kijkt vooruit in een onderzoek naar het adaptieve vermogen en de veerkracht van de cinema in reactie op bedreigingen van buitenaf. Het historische perspectief komt aan bod in Back to the Future? terwijl het vertoningsklimaat en de Micro Cinema centraal staan in Kino Climates. De Break Even Store is een winkel-als-festival en in A Trailer Park presenteren gerenommeerde filmregisseurs werk dat ze speciaal voor festivals maakten.

SIGNALS – REGAINED**RG**

Een duik in de filmgeschiedenis met parels uit de schatkamer van de cinema. Speciale aandacht voor grootmeester Yoshida Kiju, grondlegger van de Japanse New Wave.

Het International Film Festival Rotterdam presenteerde 284 lange en 462 korte films, 15 lezingen, conferenties, talkshows en debatten, 29 eenmalige presentaties, 41 installaties en performances en 630 zaalgesprekken.

Om het overweldigende aanbod aan films, evenementen en activiteiten overzichtelijk te houden heeft het IFFR op de editie van 2009 een nieuwe, meer gestroomlijnde programma-opzet ingevoerd. Die indeling is goed bevalen en daarom dit jaar voortgezet. Het hoofdprogramma, dat zich richt op veelbelovend talent en innovatieve cinema, bestond wederom uit de onderdelen Bright Future en Spectrum. Hoewel die officieel onder Bright Future vallen presenteerde het festival de VPRO Tiger Awards Competitie en de Tiger Awards Competitie voor korte film nadrukkelijker als zelfstandige pijlers in het programma. Daarmee wil het festival het eigen vlaggenschip nog prominenter zichtbaar maken.

In de VPRO Tiger Awards Competitie staat de ontdekking van jong, veelbelovend en nog onbekend talent centraal. Omdat dit een kerntaak is van het IFFR is de competitie het kloppende hart van het festival. De vijftien genomineerde films gingen – verspreid door de festivalperiode – in Pathé in première. De meeste van de vijftien genomineerde makers maakten voor het eerst in hun carrière mee dat hun film in een uitverkochte zaal vertoond werd.

Dat een Tiger-nominatie vaak resulteert in een blijvende band tussen maker en festival, werd dit jaar geïllustreerd met de keus voor *Paju* als officiële openingsfilm. Maakster Park Chan-Ok nam in 2003 een Tiger Award mee naar Zuid-Korea voor haar debuut *Jealousy is my Middle Name*. De VPRO Tiger Awards Competitie werd samengesteld door Ludmila Cvikova, Chinlin Hsieh, Gerwin Tamsma en Gertjan Zuilhof en stond onder leiding van festivaldirecteur Rutger Wolfson.

Bright Future

In Bright Future koestert het festival regisseurs die aan het begin van hun carrière al blijf geven van een eigenzinnige visie. Het nieuwe hangt niet per se samen met de leeftijd van de maker, maar heeft nadrukkelijk te maken met vernieuwingen in het filmmaken en de cinema zelf. Dit jaar waren onder meer *10 to 11* van Pelin Esmer, *La mujer sin piano* van Javier Rebollo, *Wheat Harvest* van Xu Tong en *The Sentimental Engine Slayer* van Omar Rodríguez-López te zien.

De Break Even Store: een winkel waar het niet om commercie, maar om kunst en cinema draaide en die bovendien een verrassende ontmoetingsplek was met spontane performances en verrassende koopjes.

Spectrum

In Spectrum toont zich de uitgelezen smaak van het IFFR. Spectrum is Rotterdam op zijn breedst en bestaat uit de mooiste, beste en belangrijkste films van het afgelopen jaar. Spectrum bevatte deze editie veel nieuw werk van oude meesters – waaronder *Le refuge* van François Ozon, *Bad Lieutenant: Port of Call New Orleans* en *My Son, My Son, What Have Ye Done* van Werner Herzog en *Visage* van Tsai Ming-liang – maar bood ook onderdak aan minder bekende regisseurs uit de gehele wereld.

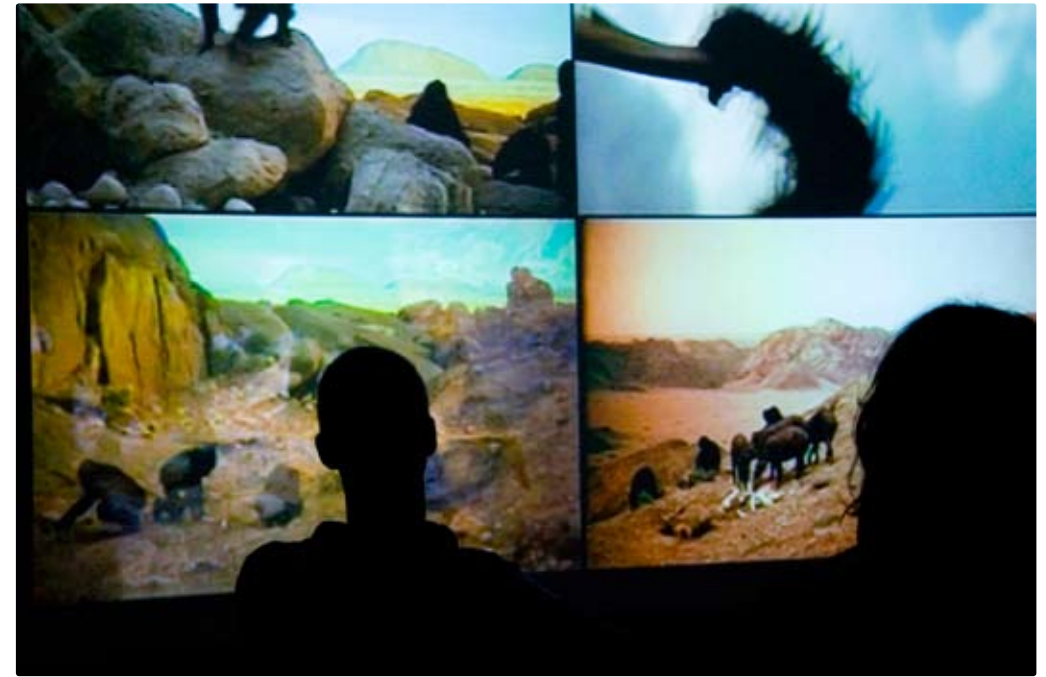
Signals

Het IFFR ziet het als een belangrijke taak ontwikkelen in de cinema en de kunst te onderzoeken en duiden en daarover prikkelende vragen te stellen. Die vragen kwamen aan bod onder de paraplu van Signals, een verzamelnaam voor verschillende themaprogramma's.

In het Signals-onderdeel Where is Africa was de vraag stellen hem beantwoorden. Terwijl Afrika in de programmering van veel filmfestivals nauwelijks vertegenwoordigd is, toonde het IFFR dat het continent over een levenskrachtige en energieke cinema beschikt. In een omvangrijk programma kwamen de historische wortels van de Afrikaanse cinema aan bod, waren gloednieuwe producties te zien en werd eer betoond aan vier in de vergetelheid geraakte pioniers van de Afrikaanse filmkunst: Moustapha Alassane (Nigeria), Momar Thiam (Senegal), Timité Bassori (Ivoorkust) en Sebastien Kamba (Congo). Diverse vertoningen werden opgeluisterd met muzikale optredens of verhalenvertellers. Ook buiten de filmzalen speelden zich onderdelen van Where is Africa af: de installaties van de kunstenaar Pascale Marthine Tayou in de Schouwburg bijvoorbeeld, en de video halls die een typisch Afrikaanse vertonings situatie simuleerden. Hart van Where is Africa vormde het onderdeel Forget Africa.

Taneda Yohei bouwde de Monisima Kubus om tot een filmset: Taneda's Coolsingel Cube.

Splitscreen Art Cinema in het Boijmans van Beuningen

Installatie van Pascale Marthine Tayou op het Schouwburgplein

Drive-invoorstelling van The Raven

Big Talk: journalist Joris Luyendijk (r) interviewt filmmaker Samuel Maoz.

Naast de acht Afrikaanse producties die tot stand kwamen met een bescheiden steun van het Hubert Bals Fonds bestond dit uit dertien opdrachtfilms, gemaakt door internationale filmmakers die met IFFR-programmeur Gertjan Zuilhof naar het Afrikaanse land van hun keuze reisden en er hun beeld van Afrika vastlegden in een film.

Een ander veelomvattend en multidisciplinair Signals-onderdeel was RE: Reloaded, dat de context vormde bij het net gelanceerde cinemareloaded.com. Waar het festival met dit digitale platform nadrukkelijk een voortrekkersrol op zich neemt, wierp het met RE: Reloaded een blik op de toekomst en keek het terug naar het verleden. Dat laatste gebeurde in *Back to the Future?*, een programma-onderdeel waarin aan de hand van historische voorbeelden de wisselwerking getoond werd die er door de jaren heen bestaan heeft tussen de cinema enerzijds en technologische ontwikkelingen anderzijds.

Het onder druk staande cinematografische vertoningsklimaat was onderwerp van *Kino Climates*. Terwijl grootchalige bioscopen met een uniforme programmering het filmlandschap toenemend domineren, blijven tal van kleine, onafhankelijke filmtheaters moedig tegen de stroom in zwemmen. In *Kino Climates* vertoonden vertegenwoordigers van 43 zogenaamde 'microcinema's' hun kunsten en wisselden zij op een conferentie ervaringen en ideeën met elkaar uit.

Klein maar fijn was ten slotte het avondvullende programma A Trailer Park, met daarin een selectie festivaltrailers en korte films, veelal gemaakt door roemruchte auteurs uit de moderne cinema, in opdracht van vooraanstaande internationale filmfestivals.

Signals omvatte naast dit alles een retrospectief van de Japanse alleskunner Sai Yoichi en een overzicht van de producties van de Spaanse (documentaire)filmschool Pompeu Fabra. Het onderdeel *After Victory* thematiseerde de oorlog op het witte doek, met name de nasleep daarvan, aan de hand van een omvangrijk programma van korte en lange films. Het cinematografisch verleden, met parels uit de schatkamer van de cinema, was het onderwerp van *Signals: Regained*. Speciale aandacht ging uit naar Yoshida Kiju, grondlegger van de Japanse New Wave. De oude meester bezocht het festival samen met Okada Mariko, zijn vrouw en vaste actrice.

Opening

Op de openingsavond kregen genodigden en publiek één en dezelfde film voorgeschoteld: *Paju*. De avond had een Koreaans tintje: filmgangers die op hetzelfde tijdstip naar de surprisefilm gingen, kregen het Koreaanse *Eighteen* voorgeschoteld. Het ópenen met een verrassingsfilm is weliswaar nieuw, maar de verrassingsfilm op de laatste vrijdag van het festival – dit jaar was dat de Franse biopic *Gainsbourg (Vie héroïque)* – mag inmiddels wel een traditie heten.

Gespreksstof

Ook dit jaar maakten debatten, interviews en zaalgesprekken een belangrijk onderdeel uit van het IFFR-aanbod. Naast de meer dan zeshonderd q&a's met regisseurs, producenten, scenaristen en acteurs verving de zogenaamde 'Big Talk' dit jaar voor het eerst de traditionele talkshow. Tegen een speciaal decor en voorafgaand aan de voorstelling ontmoetten geoefende interviewers (waaronder Joris Luyendijk, Bas Heijne, Natasja van den Berg en Sjarel Ex) filmmakers als François Ozon, Kore-Eda Hirokazu, Pipilotti Rist en Samuel Maoz. In het *Forget Africa*-programma leidden vertegenwoordigers van de *Worldconnectors* de vraaggesprekken. Prominenten uit de Nederlandse samenleving (waaronder Awraham Soetendorp en Ruud Lubbers) verzorgden daarbij steeds de in- en uitleiding. Prikkelende discussies speelden zich ook af in het kader van RE: Reloaded, rondom de manifestatie Digital IFFR en in de Salon Indien in Zaal de Unie, waar unieke kijkervaringen ter sprake kwamen.

Niet alleen film

Het IFFR is meer dan film alleen. Zo verbouwde de vermaarde Japanse production designer Taneda Yohei de *Monisma Kubus* om tot een filmset: Taneda's *Coolsingel Cube*. Museum Boijmans van Beuningen presenteerde de kunstinstallatie *Splitscreen Art Cinema*, waarbij van oudere B-films door hermontage en vertoning in split screen nieuwe verhalen gemaakt werden. Bij de *Back to the Future*-vertoning van Hitchcocks *Dial M for Murder* moest het publiek een 3D-brilletje op, terwijl bezoekers van de voorstelling van *The Raven* in de auto konden blijven zitten: de unieke drive-invoorstelling vond op een parkeerterrein plaats.

Dial M for Murder: vertoning in 3D.

IFFR Pocketeditie

Van 3 februari tot en met 7 februari 2010 was Groningen voor de veertiende keer podium voor de noordelijke pocketeditie van het IFFR. De openingsfilm aldaar was *Un prophète*. Filmtheater Images presenteerde met 75 voorstellingen van bijna veertig films een dwarsdoorsnede van het IFFR-programma. In totaal trok de pocketeditie achtduizend bezoekers. Voor een deel volgde Groningen de Rotterdamse IFFR-indeling – behalve Bright Future en Spectrum kende het programma ook Signals-onderdelen After Victory en Regained – en daarnaast had de organisatie eigen routes samengesteld en stonden er tal van exclusief

Groningse activiteiten op het programma. Zo konden filmbezoekers na een muzikale double bill – twee achter elkaar geprogrammeerde muziekfilms – swingen in poppodium Vera. Voor liefhebbers was er in Vera een workshop storyboard en filmen. In het Grand Theatre werden twee zwijgende filmklassiekers live begeleid. Een vast onderdeel van de pocket-editie is Format GAVA, waarbij muzikanten beeldmateriaal uit de Groninger Archieven nieuw leven inblazen. Ook de Grote Groninger Filmquiz Nachtshow maakte zijn rentree. Nieuwe programma-onderdelen waren de zes uur durende shorts marathon en een talkshow onder leiding van Hadassah de Boer.

COLUMN Weg van de stad

Op een zeker moment in de afgelopen jaren heeft het aantal stedelingen het aantal plattelandsbewoners overtroffen. De trek naar de grote stad zal de komende decennia onverminderd doorgaan. Is het ondanks, of dankzij het feit dat het platteland nu definitief naar de historische marge is verdrongen, dat juist die wereld zo vaak decor en onderwerp is van IFFR-films?

In veel landen lijkt de nieuwe cinema met een grote boog om de (hoofd)stad heen te trekken. Zo is één van de opmerkelijke aspecten van de accordeon-roadmovie *Los viajes del viento* dat we het filmisch spectaculaire Colombia ongeveer helemaal te zien krijgen, maar dat Bogota niet in beeld komt. Chilenen en Argentijnen lijken het liefst in Patagonië te filmen: kijk maar naar de speelfilmdebuten *Manuel de Ribera* en *El camino entre dos puntos*. In Brazilië is de cinema ver van Rio en São Paulo springlevend: in Belo Horizonte (*A falta que me faz*) of Recife (*Avenida Brasília formosa*) trekt men zijn eigen plan.

Ook bij de jonge garde Mexicanen valt de keuze voor exotische plekken op. *Alamar* van Tiger-winnaar Pedro González-Rubio werd gedraaid in het moeilijk bereikbare natuurgebied Chinchorro; datzelfde geldt voor Matías Meyers *El calambre*.

Waar de grote stad al onderwerp is, dan is die toch vooral een fenomeen om aan te ontsnappen. Ying Liang (Tiger Award voor korte film, *Condolences*) en Yang Heng (*Sun Spots*) gaan bij voorkeur uitsluitend naar Peking om een film te financieren, organiseren of afwerken. Het is moeilijk dwars en onaangedaan te blijven dichtbij het centrum van de macht – artistieke vrijheid is elders makkelijker te bevechten.

De prominente plaats die het platteland krijgt toebedeeld is echter niet alleen te verklaren uit politieke tegenwerking. In Italië komen de betere films inderdaad al jaren uit bijvoorbeeld Turijn of Sardinië, maar in Spanje (met publieksfavoriet *Yo, también* uit Sevilla) en Zweden (met *The Ape* uit het nietige Falkenberg) waait toch een heel andere cultuurpolitieke wind. Het zou mij niet verbazen als zelfs de strijdbare Zuid-Koreaanse filmmakers, al decennialang gewend aan harde confrontaties met de overheid, zich tijdelijk zouden terugtrekken uit Seoul, nu de regering van populist Lee Myung-bak langzaam maar zeker haar culturele ressentiment de vrije loop laat. De provincie is de marge. Maar ook de plek om je te hergroeperen voor een lange mars.

Gerwin Tamsma, IFFR-programmeur

Terug naar het verleden

Mijn tweede jaar als festivalprogrammeur was bijzonder, vooral omdat ik voor het eerst een themaprogramma heb bedacht en gerealiseerd, namelijk Back to the Future? Dit was een onderdeel van Signals RE: Reloaded en een onderzoek naar historische reflecties in de cinema op nieuwe technologieën en nieuwe media. De uitdaging zat 'm voor mij in de vraag hoe ik de tijdsspanne van ruim zestig jaar die met deze thematiek gemoeid is – vanaf de opmars van de televisie tot het heden –, de complexiteit van het onderwerp en het technische idioom van de cinema op een overtuigende en intelligente manier kon samenvatten en met elkaar kon vervlechten. Minstens zo belangrijk: ik wilde goede en niet vaak vertoonde films programmeren, ook om aan te sluiten bij de festivaltraditie van het ontdekken.

Hoewel ik overtuigd was van het nut van het programma en van de kwaliteit van de films, was ik nerveus over de reactie van het publiek. Meer in het bijzonder was mijn zorg of de meerlagigheid van het programma (met

immers een artistieke en een industriële dimensie) het niet te complex zou maken om voor publiekswaardering in aanmerking te komen. Gelukkig bleken mijn zorgen onterecht. De meeste voorstellingen waren uitverkocht, zelfs die van het notoir ingewikkelde *Numéro deux* van Godard. De filmprogrammeurs en -critici die in de zaal zaten kwamen vaak uit alle hoeken van de wereld. Zij profiteerden van de zeldzame kans bepaalde films op het witte doek te zien.

Hoogtepunt waren uiteraard de vertoning van *Dial M for Murder* in 3D in Pathé 1 en de buitenprojectie van *The Raven*. De laatste werd vertoond in een geïmproviseerde drive-in setting op een parkeerterrein in de buurt van het Centraal Station. Ik zal niet snel vergeten hoe mijn introductie – in het donker, voor een vijftigtal auto's met inzittenden waarvan ik de gezichten niet kon zien – werd beantwoord met luid getoeter!

Chinlin Hsieh, IFFR-programmeur

Tiger Award-winnaars Anocha Suwichakornpong, Pedro González-Rubio en Paz Fábrega.

De VPRO Tiger Awards Competitie, met elk jaar drie gelijkwaardige prijzen voor beginnende, talentvolle regisseurs, vormt het hart van het IFFR. Maar naast de Tiger Awards vergeeft het festival nog veel meer prijzen.

In tegenstelling tot veel andere filmfestivals is Rotterdam geen opgeklopt prijzencircus. De belangrijkste reden om awards uit te delen is en blijft dat winnaars én genomineerden daardoor meer kans krijgen een (tweede of) volgende film te maken. Bovendien verlengt een bekroning het actieve leven van een film.

VPRO Tiger Awards

De jury van de VPRO Tiger Awards Competitie bestond dit jaar uit actrice en zangeres Jeanne Balibar, filmmaakster Urszula Antoniak, oud-directeur van het Singapore Film Festival Philip Cheah, filmmaker Amat Escalante en acteur-activist Okello Kelo Sam. Voor de VPRO Tiger Awards Competitie 2010 waren vijftien (eerste en tweede) speelfilms geselecteerd. Het commentaar van de jury bij de winnende films luidde als volgt:

Agua fría de mar van Paz Fábrega (Costa Rica, Frankrijk, Spanje, Nederland, Mexico, 2010)

‘Wij zijn onder de indruk van deze film, die erin slaagt op overtuigende en poëtische wijze over de mysterieuze relatie tussen een vrouw en een jong meisje te vertellen. De film neemt het publiek mee op een ongewone reis door de natuur, waarmee de mens op magische wijze interactie aangaat. De uitmuntende montage zorgt voor een organische stroom van beelden, terwijl de sterke regie een verontrustende sfeer en spanning creëert.’

Mundane History van Anocha Suwichakornpong (Thailand, 2009)

‘Op continu verrassende wijze biedt deze film inzicht in filosofische en politieke aspecten van de Thaise samenleving, onderwijl een schijnbaar alledaags verhaal vertellend. Voor ons doet deze film een beroep op zowel verstand als spiritualiteit. Wij zijn onder de indruk van de geslaagde wisselwerking die deze film laat zien tussen abstracte ideeën en een aangrijpende realiteit.’

Alamar van Pedro González-Rubio (Mexico, 2009)

‘Deze naturalistische film blijft trouw aan zijn onderwerp en toont zowel het geluk van het kind-zijn als de tragedie van het opgroeien bij gescheiden ouders. De eenvoud die de maker hanteert is voor ons meteen de grootste kracht

van de film, die diep in het hart raakt zonder sentimenteel te worden. Door de prachtig weergegeven band tussen mens en natuur resulteert de documentaire benadering van de film in poëtische beelden van een kindertijd.'

Filmmakers die een VPRO Tiger Award winnen krijgen elk een geldbedrag van €15.000. Alamar krijgt na het festival een bioscooproulement. *Agua fría de mar* en *Mundane History* zijn tot stand gekomen met een bijdrage van het Hubert Bals Fonds.

Tiger Awards Competitie voor korte film

Voor de vijfde editie van de Tiger Awards Competitie voor korte film waren het recordaantal van 31 films met een maximum lengte van zestig minuten geselecteerd. Aan elk van de drie Tiger Awards voor korte film is een prijs verbonden van €3.000. De jury bestond dit jaar uit Jeremy Rigsby (programmeur Media City Festival in Windsor), Shai Heredia (directeur van het Filter India Festival) en Albert Wulfers (filmmaker, schrijver, beeldend kunstenaar en docent). De toelichting van de jury bij de drie winnaars:

Condolences van Ying Liang (China, 2009)

'Een vaste camerapositie die doet denken aan de eerste jaren van de filmkunst, geeft de toeschouwer de kans om objectief naar het schouwspel te kijken dat zich ontrolt rond een grootmoeder die twee verwanten kwijtraakte als gevolg van een verkeersongeluk. Haar persoonlijke tragedie wordt een nauwkeurig gechoreografeerde analyse van een sociale structuur waarin iedereen uit is op eigenbelang. Pas als het circus voorbij is, treedt onze heldin voor het voetlicht.'

Atlantiques van Mati Diop (Frankrijk/Senegal, 2009)

'De uitgestrektheid en de gevaren van de zee zijn niet alleen veelgebruikte metaforen maar vaak ook keiharde werkelijkheid. *Atlantiques* bevindt zich perfect op het kruispunt tussen mythe en realiteit. De film voert ons mee in een geleidelijk en onafwendbaar voortschrijdende gang van hoop en vriendschap, angst en dood. De vuurtoren als symbool van een behouden thuiskomst blijft door zijn overweldigende schoonheid voor altijd onbereikbaar.'

Wednesday Morning Two A.M. van Lewis Klahr (VS, 2009)

'Een intieme en poëtische studie naar de duistere kanten van liefde en naar de schoonheid van textuur. De film combineert figuratief realisme met pure abstractie om ons aan de waarde van het kleinschalige en het handgemaakte te herinneren.'

Publieksprijs

Tijdens het festival kunnen bezoekers middels aan hen uitgereikte scheurkaarten hun mening uitbrengen over vertoonde films. De film met de hoogste waardering wint uiteindelijk de publieksprijs (en een bedrag van €7.500). De winnaar werd ook dit jaar voorafgaand aan de slotfilm bekend gemaakt. De publieksprijs ging naar de Spaanse film *Yo, también*. Het regisseursduo Alvaro Pastor en Antonio Naharro waren aanwezig om de prijs in ontvangst te nemen.

Dioraphte Award

Nauw verbonden aan de publieksprijs is de Dioraphte Award. Deze gaat naar de HBF-film die de hoogste waardering heeft gekregen van het publiek. Dat koos dit jaar voor *Soul Boy* van de Keniaanse filmaakster Hawa Essuman. Ook zij was op de slotavond aanwezig om de prijs, waaraan een bedrag van €10.000 is verbonden, in ontvangst te nemen.

NPS New Arrivals Award

New Arrivals is een online platform voor korte films van de NPS in samenwerking met het IFFR. Filmmakers uit de hele wereld kunnen online, in een aantal rondes, hun film inzenden. Een jury bepaalt de maandwinnaars, waarbij ook het publiek een stem heeft. Op het festival koos een internationale jury uit zeven maandwinnaars de short die uiteindelijk de NPS New Arrivals Award won. Aan deze prijs is een bedrag van €1.000 verbonden. De jury bestond uit Irene Ledermann (filmmaker), Sandra Beerends (script-editor NPS Drama) en Michiel van Bakel (filmmaker). Zij bekroonden *Dag buurvrouw* (Nederland, 2009) van Robbert-Jan Vos.

Rotterdam Short Film Nomination for the European Film Awards 2010

De winnaar van de Rotterdam Short Film Nomination for the European Film Awards is automatisch genomineerd voor de European Film Awards. In september 2010 kiezen de tweeduizend leden van de European Film Academy de uiteindelijke winnaar. Op het festival ging deze nominatie naar *Out of Love* (Denemarken, 2009) van Brigitte Staermose.

Prins Claus Fonds Film Grant

Anocha Suwichakornpong viel dit jaar tweemaal in de prijzen. Behalve de door haar gewonnen VPRO Tiger Award kreeg ze voor haar in ontwikkeling zijnde CineMart 2010-project *By the Time it Gets Dark* ook de

Alvaro Pastor en Antonio Naharro kregen de publieksprijs voor *Yo También*.

AWARDS

Prins Claus Fonds Film Grant. Aan de prijs, die voor de elfde keer werd uitgereikt, is een bedrag van €15.000 verbonden. De Prins Claus Fonds Film Grant heeft als doel de eerste creatieve fase in de ontwikkeling van een filmproductie te ondersteunen. In de jury van de Prins Claus Fonds Film Grant 2010 hadden zitting: Bregtje van der Haak (voorzitter, journalist, documentairemaker en bestuurslid van het fonds), Maartje Nevejan (documentairemaker), Karim Traïdia (filmmaker), Violeta Bava (adjunct-directeur van Buenos Aires Lab) en Peter Rorvik (directeur van het Durban International Film Festival).

Arte France Cinéma Award

De Arte France Cinema Award voor het beste CineMart 2010 Project is uitgereikt aan Pia Marais voor *Layla Fourie*, een co-productie van Pandora Filmproduktion GmbH/DV8 Films/IDTV Film B.V. (Duitsland/Zuid-Afrika/Nederland). De Arte France Cinema Award Jury bestond uit Rémi Burah en Antonin-Martin Hilbert (beiden werkzaam voor Arte France Cinéma). De Arte France Cinema Award bestaat uit een geldprijs van €10.000, uitgereikt aan de producent ter financiering van de ontwikkeling van het winnende CineMart Project. Arte France Cinema en CineMart willen met deze prijs de ontwikkeling en productie van onafhankelijke films ondersteunen en promoten.

FIPRESCI Award

De jury van de internationale associatie van filmcritici FIPRESCI (Fédération Internationale de la Presse Cinématographique), bestond uit juryvoorzitter Diego Broderon (El Amante), Peter van Bueren (filmjournalist), Michelle Carey (Senses of Cinema), Anjelika Artyukh (Iskusstvo Kino/Film Art) en Freddy Sartor (Filmmagie). De winnaar van de FIPRESCI Award 2010 was *Let Each One Go Where He May* van Ben Russell (USA, Suriname, 2009), die ook geselecteerd was voor de VPRO Tiger Awards Competitie.

KNF Award

De jury van de Kring van Nederlandse Filmjournalisten (KNF) bestond uit juryvoorzitter Oene Kummer (TV Krant), Adwin de Kluyver (Leeuwarder Courant) en Jan Pieter Ekker (freelance journalist). Deze koos een winnaar uit films die opgenomen waren in de officiële selectie van het IFFR 2010 programma die nog niet waren aangekocht voor distributie in Nederland. Om de aankoop van een filmprint door een distributeur te bevorderen voorziet de geldprijs in bekostiging van de Nederlandse ondertiteling, gesponsord door Holland Subtitling. De winnaar van de KNF Award 2010 is *Norteadó* van Rigoberto Pérezcano (Mexico, 2009).

NETPAC Award

De Award van NETPAC (Network for the Promotion of Asian Cinema) wordt uitgereikt op een selectief aantal filmfestivals en is bedoeld ter promotie van Aziatische film. De NETPAC-jury, bestaande uit juryvoorzitter Zoë Chun-jung Chen (Taipei Golden Horse Film Festival), Hong Hyosook (Pusan International Film Festival) en Gulbara Tolomushova (The Union of the Kyrgyz filmmakers), koos voor *Moscow* van Whang Cheol-Mean (Zuid-Korea, 2009).

MovieSquad Award

De MovieSquad Rotterdam, de jongerenjury van het IFFR, bestond dit jaar uit Roos Meijer (15), Matthijs Koster (17), Uriël Matahelumual (16), Aideen Hearn (17) en Max de Wolf (17). Uit twintig festivalfilms nomineerden zij drie films: *Alamar*, *R* en *J'ai tué ma mère*. Uiteindelijk kende de jury de MovieSquad Award 2010 toe aan *J'ai tué ma mère* van Xavier Dolan (Canada, 2009).

De prijs, een geldbedrag van €2.000, is bestemd om de film onder de aandacht van jongeren te brengen. MovieSquad is een initiatief van het Nederlands Instituut voor Filmeducatie in samenwerking met het IFFR.

Mini & Junior Tiger Awards

In het kader van educatieve festivalactiviteiten zijn de Junior Tiger Award en de Mini Tiger Awards uitgereikt. De Mini Tiger Awards zijn verbonden met het project Hollywood in de Klas. In dit project gaan bovenbouwleerlingen van de basisschool zelf aan de slag met een camera. Dit jaar bestond de jury uit juryvoorzitter Carry Slee, Monique van de Ven, Gouden Kalf-winnaar Martijn Lakemeier, Gouden Griffel-winnaar Jan Paul Schutten, de SpangaS-acteurs Sebastian Wulff, Gaby Milder en Pim Wessels, en Peter Lamers, wethouder Jeugd, Gezin, Onderwijs en Sport. Zij kozen uit de dertien genomineerde films in vijf verschillende categorieën de volgende winnaars: *De Handtekening* (De Pijler), *Blind Date* (Wilhelminaschool), *Hoezo Talentloos* (Regenboog RK) en *De Zoektocht* (De Waalse School). De publieksprijs ging naar *Michiel Jasjes* (Regenboog RK).

De Junior Tiger Award (voor de beste korte film uit de workshop Digital Playground, voor leerlingen van het voortgezet onderwijs) werd gewonnen door Karlijn Zeeuw Van der Laan, Yvar van der Lende en Wouter van der Vaart voor *(Not) meant to Be*.

COLUMN Rijke geschiedenis

Twee gastcuratoren leverden deze editie een substantiële bijdrage aan ons toch al omvangrijke programma. Olaf Möller, die bekend staat als een vooraanstaande en eigenwijze filmkenner en essayist, maakte een prikkelend themaprogramma getiteld *After Victory*. In dit grotendeels historische filmprogramma stonden oorlogen – die in Libanon, de Tweede Chinees-Japanse Oorlog, de Algerijnse Onafhankelijkheidsoorlog en de Filippijns-Amerikaanse Oorlog – en hun nasleep centraal. De aanleiding voor dit themaprogramma waren enkele recente films uit het festival- en arthouse-circuit die veel aandacht genereerden. *Lebanon* van Samuel Maoz is misschien wel de belangrijkste daarvan. In 2009 goed voor de Gouden Leeuw van Venetië, en in Rotterdam, ondanks de zware materie, voor een derde plaats op de publieksenquête. Möller schreef me na afloop dat pers en publiek zijn filmselectie warm ontvangen hadden en dat hij tijdens het festival veel werd aangesproken over zijn keuzes en inleidingen, 'which was nice and quite unusual'.

Dick Stegewerns kennen we al jaren als een betrokken en toegewijde tolk Japans op het festival. Deze keer manifesteerde hij zich als kenner en voorvechter van het werk van Yoshida Kiju, de tot nog toe relatief onbekend gebleven meester van de Japanse moderne kunstzinnige film. Het festival vertoonde in totaal zeven films die representatief zijn voor zijn oeuvre (en dankzij een bijzondere samenwerking volgde het Filmmuseum een week daarna met het dubbele aantal). Dat Yoshida-san met zijn echtgenote, muze én actrice Okada Mariko uitgebreide inleidingen op zijn eigen films verzorgde was een bijzonderheid waarmee het festival zeer verguld was. Net als Möller meldde Stegewerns na afloop vele positieve reacties op de goed bezochte filmvoorstellingen. Dat riep bij mij de vraag op of het niet de moeite waard zou zijn om in de toekomst ook historische films uit de festivalprogrammering te enquêteren bij het publiek. Zo kunnen we met metingen bevestigen wat we al jaren vermoeden: dat er een trouw en toegewijd publiek is voor al wat oudere kwaliteitsfilms.

Erwin Houtenbrink, IFFR-programmeur

COLUMN

Oost, West

Oost-Europa had dit jaar heel wat verrassingen voor ons in petto. Zo was er de controversiële maar zeer belangrijke documentaire over de oorlog tussen Rusland en Georgië – *Russian Lessons* – van de Russische regisseur Andrei Nekrasov. Omdat hij doorgaans films maakt over uiterst gevoelige (politieke) onderwerpen is hij niet bepaald geliefd in eigen land. Het genre investigative documentary is in Rusland sowieso nagenoeg onbekend. De Europese première van deze film bij het IFFR wekte interesse bij het publiek, maar mocht ook op de warme belangstelling rekenen van verschillende mensenrechtenorganisaties en politici. De film deed het bovendien goed als onderdeel van een VPRO-dag.

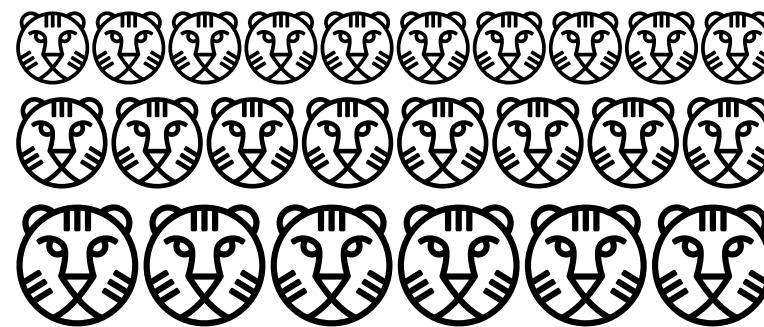
Het festival probeert altijd als eerste bij nieuwe filmontwikkelingen te zijn, waar ook ter wereld. In het afgelopen jaar ontdekten we een jonge generatie filmmakers uit Georgië. Voor het eerst in de festivalgeschiedenis dong een Georgische film mee in de VPRO Tiger Awards Competitie: *Street Days* van Levan Koguashvili. De succesvolle kleine productie *Susa* werd gerealiseerd met financiële ondersteuning van het Hubert Bals Fonds en

op CineMart werd een nieuw project gepresenteerd: *A Fold of my Blanket* van Zaza Rusadze. Om de wederopbloei van de Georgische cinema te benadrukken organiseerden we een publiek panel over de nieuwe generatie filmmakers. De slotfilm, *De vliegenierster van Kazbek*, kwam weliswaar uit Nederland, maar heeft een belangrijke link met de Georgische geschiedenis.

Twee toonaangevende Russische meesters, Andrei Zvyagintsev en Alexei Balabanov, presenteerden hun projecten op CineMart. Balabanov was ook persoonlijke gast van het IFFR. De aanwezigheid van de Russische cult-acteur Viktor Sukhorukov (die overigens in bijna alle films van Balabanov speelde) was een aangename verrassing voor het publiek. Sukhorukov kwam de film *Sonny* persoonlijk introduceren. De bezoekers waardeerden dat enorm, wat onder meer bleek uit de vele verzoeken om foto's en handtekeningen na afloop. Een filmster, en zeker een Russische, blijft toch een bijzondere belevenis op het IFFR!

Ludmilla Cvikova, IFFR-programmeur

CINEMA RELOADED

CINEMARELOADED.COM

Een belangrijke activiteit speelde zich dit jaar niet op het festivalterrein af, maar op het wereldwijde web. In december 2009, dus ruim voor het festival, lanceerde het IFFR het platform cinemareloaded.com. Dit biedt filmliefhebbers de kans om co-producent te worden van een van drie geselecteerde filmmakers.

Het fenomeen van crowd funding is nog relatief nieuw. Met cinemareloaded.com is het IFFR het eerste filmfestival dat zich op dit terrein waagt. Het past helemaal in de pioniersmentaliteit van het IFFR. De technologie mag dan nieuw zijn, de achterliggende missie is al zo oud als het IFFR zelf: filmmakers in contact brengen met het publiek. Ditmaal niet, zoals te doen gebruikelijk, aan het eind van een cyclus – met een zaalgesprek nadat de film vertoond is – maar aan het prille begin, als er alleen nog maar de kiem van een project is. Op de site presenteren filmmakers hun idee voor een korte film en kunnen regisseur en publiek met elkaar in gesprek. Het platform dient ook nog een ander doel. In een tijd waarin de effecten van de digitale opmars op filmfinanciering en -distributie alleen maar zullen toenemen, wil het IFFR experimenteren met alternatieve middelen en nieuwe wegen uitproberen. Het festival zal de met dit experiment te vergaren knowhow in de toekomst delen met andere filmprofessionals.

Wie deelneemt aan Cinema Reloaded is 'co-producer' van een film. Om het laagdrempelige karakter van het project te waarborgen is de minimale bijdrage op een bescheiden vijf euro vastgesteld. Dat is de waarde van

Anders dan het festival loopt Cinema Reloaded het hele jaar door. De tussenstand per 15 februari:

unieke bezoekers site
9566

aantal co-producers
497

totaal donaties
€5.686

gemiddelde bestelwaarde
€17

één 'coin'. Co-producers kunnen één of meer daarvan doneren aan een korte film-project van Alexis Dos Santos, Pipilotti Rist of Ho Yuhang en actief met de filmmakers in gesprek gaan. Ze krijgen de gerealiseerde film in 2011 óf op het witte doek óf als video on demand thuis te zien. Wie vijf coins aan een project doneert, zal zijn/haar naam terugvinden bij de aftiteling van de betreffende film. Cinema Reloaded heeft een nadrukkelijk sociaal element. Co-producers zijn – als ze dat willen – zichtbaar op de site, ze kunnen gekochte coins met derden delen en content doorplaatsen naar sociale

Dankzij Cinema Reloaded kunnen filmfiethebbers co-producent van een film worden.

netwerk-sites. De drie geselecteerde filmmakers moeten om groen licht te krijgen voor hun eigen project elk minimaal 30.000 euro binnenhalen. Het maximum bedrag per filmmaker is 60.000 euro.

Het digitale initiatief kreeg tijdens het festival een fysieke aanvulling. Het programmaonderdeel Signals RE: Reloaded omvatte een speciaal filmprogramma en debatten, met onder meer aandacht voor de wisselwerking tussen cinema en technologische ontwikkelingen.

Cinema Reloaded is mogelijk gemaakt mede dankzij bijdragen van het VSB-fonds en HGIS-cultuurmiddelen via het Filmfonds. Cinema Reloaded is een project door Anton Damen, Marit van den Elshout, Michael Gubbins, Dominique Henskens, Chinlin Hsieh en Rutger Wolfson.

Pipilotti Rist, Alexis Dos Santos en Ho Yuhang, de drie voor Cinema Reloaded geselecteerde filmmakers, ontmoeten elkaar op het festival – nu eens niet virtueel, maar in levende lijve.

Rotterdam 3.0

Iedereen filmproducent – een ‘crazy idea’ wat alleen het International Film Festival Rotterdam kan verzinnen, vindt de Zwitserse kunstenaar en regisseur Pipilotti Rist. ‘Ze lopen hier altijd op de troepen vooruit. Rotterdam is het eerste festival dat videokunst programmeerde. Nu doen heel veel filmfestivals dat.’

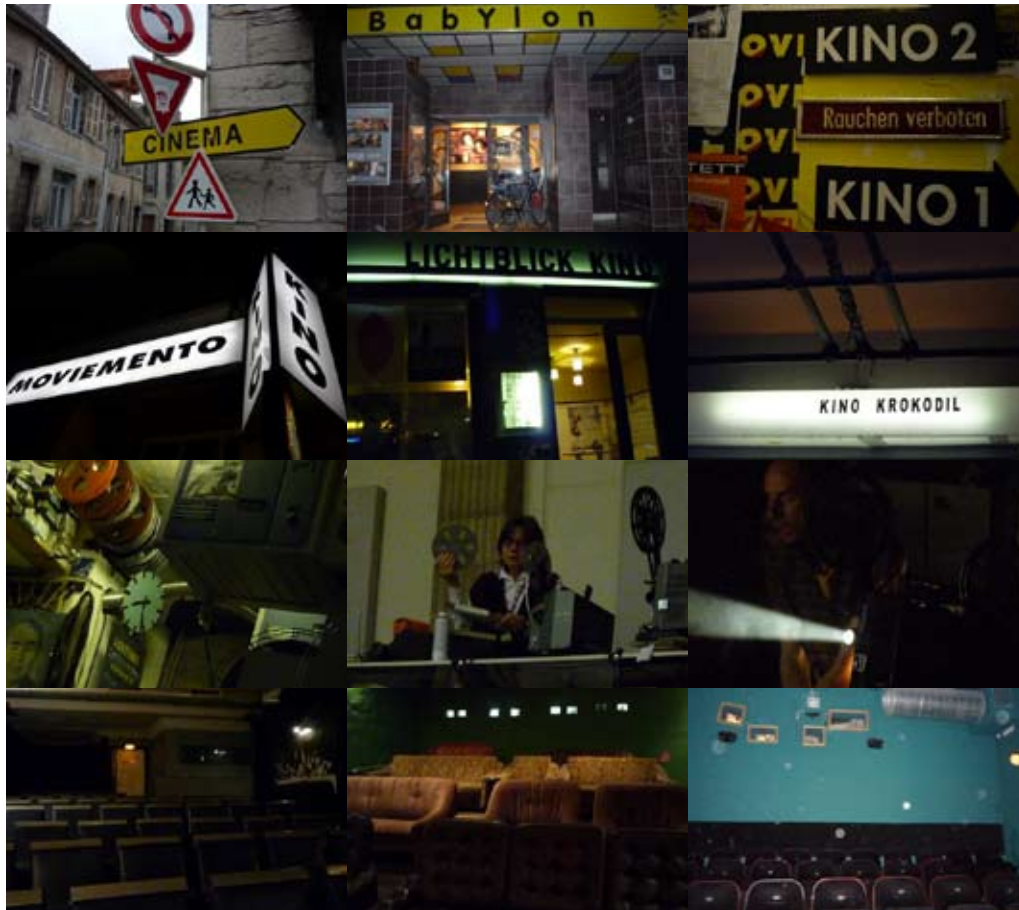
Cinema Reloaded is te vergelijken met deelname aan een democratische verkiezing, vindt Yuhang. ‘Het publiek brengt een stem uit in de vorm van een geldbedrag. Zij bepalen zo of ik mijn film kan realiseren. Vervolgens moet ik, net als een minister, doen wat ik beloofd heb, namelijk een goede film afleveren.’ Dos Santos ervaart dat wel als een druk, geeft hij eerlijk toe. ‘Ik ben bang mijn financiers teleur te stellen. Dat heb ik veel minder

als ik geld bemachtig via de traditionele kanalen. Overheden of fondsen zijn zich ervan bewust dat een film ook kan mislukken.’

Rist denkt dat een directe interactie met het publiek ook nieuwe kansen biedt. ‘Al is het niet meteen de insteek van Cinema Reloaded, we zouden onze co-producers best kunnen betrekken bij het creatieve proces. Bijvoorbeeld door een ruwe versie op internet te plaatsen. Dan kun je al respons krijgen voordat de film helemaal af is.’ Dos Santos ziet het eventuele succes als een opsteker voor alle onafhankelijke filmmakers. ‘Een extra geldbron kan nooit kwaad. Als blijkt dat deze vorm van publieksfinanciering werkt, kunnen we het ook op speelfilmgebied toepassen. De filmindustrie beschouwt internet nu primair als een vijand. Terwijl het web juist een goede vriend kan blijken.’

KINO CLIMATES

Kino Climates: een kennismaking met en tussen microcinema's.

WORM Rotterdam/NL **Smart Project Space** Amsterdam/NL **Extrapool** Nijmegen/NL
Cinema Nova Brussels/B **Off Off Cinema** Ghent/B **Cercle des cinés** Liège/B
GranLux Saint Etienne/F **Polygone étoile** Marseille/F **Le Dietrich** Poitiers/F
L'hybride Lille/F **Cube** Bristol/UK **Horse Hospital** London/UK
Side Cinema Newcastle upon Tyne/UK **Star and Shadow Cinema** Newcastle/UK
7inch Cinema Birmingham/UK **Station 16** Copenhagen/DK **B Movie** Hamburg/D
Kino im Sprengel Hannover/D **Werkstatt Kino** München/D **Regenbogen Kino** Berlin/D
Babylon Cinema Berlin/D **Kino Krokodil** Berlin/D

KINO CLIMATES

Skalvija Film Centre Vilnius/LT **Kino Pasaka** Vilnius/LT **Cinema Oblo** Lausanne/CH
Cinéma Sputnik Genève/CH **Lichtspiel** Bern/CH **La Enana Marron** Madrid/ES
Xcentric, Cinema of CCCB Barcelona/ES **Oporto** Lisboa/P **Cinema Detour** Roma/I
Napoli Monitor Napoli/I **Kino.Lab** Warszawa/PL **Docuart** Budapest/HU
Kino Aero Prague/CZ **Kino 35** Prague/CZ **Akademski Filmski Centar Novi** Beograd/RS
DokuKino Zagreb/HR **Mini-Cine** Seydisfjördur/IS **Kino Cine Phantom** Moscow/RU
Light Industry New York/US **Uplink** Tokyo/J

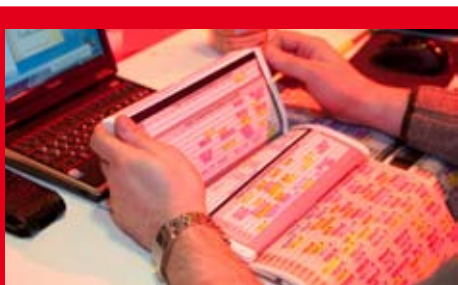
BEZOEKERS

Met een toegenomen aantal bezoekers mag het IFFR zich opnieuw het grootste entreeheffende publieksevenement van Nederland noemen. In totaal registreerde het festival 353.000 bezoeken aan films, tentoonstellingen en evenementen.

Met 353.000 geregistreerde bezoeken lijkt het festival, na de lichte daling van vorig jaar, toen er 341.000 werden geteld, weer in de lift te zitten. In dat getal zijn ook de achtduizend film liefhebbers meegenomen die op zondag 7 februari 2010 de (uitverkochte) Volkskrantdag bezochten. Het IFFR richtte dit jaar een eigen vriendenclub op. Voor €50 per jaar kunnen mensen Tiger Friend worden. Sinds de oprichting van de vriendenclub is het IFFR 510 Tiger Friends rijker. Het met de Tiger Friends ingezamelde geld is onder meer aangewend voor de realisatie van het Cinema Reloaded-project. De festivalvriendschap is uiteraard wederkerig. Zo konden Tiger Friends al een dag voor de officiële verkoop begon online tickets kopen en kregen zij korting op tickets en festivalproducten.

De interactie tussen festival en publiek was dit jaar groter dan ooit. Niet alleen twitterden de festivalgangers er lustig op los, maar dankzij een speciale sms-service konden zij voor het eerst ook hun bevindingen over een specifieke film per sms met het festival (en hun medebezoekers) delen.

Tijdens het festival kreeg het geografische en lifestyle-onderzoek naar de IFFR-publieksgroepen op basis van consumentendatabase MOSAIC, dat vorig jaar al is ingezet, een vervolg. De uitkomsten van dit jaar kwamen nagenoeg overeen met die van vorig jaar. Het IFFR-publiek bestaat uit een combinatie van jonge mensen met lage inkomens en medioren en senioren van gemiddelde tot hoge welstand. Vooral jongere mensen komen veel voor onder de bezoekers: zij zijn oververtegenwoordigd gerelateerd aan de bevolking in het doelgebied. Van de mensen die online tickets kochten woont 89,5 procent in de Randstad en dat geldt voor 90,9 procent van de steekproef uit bezoekers. Van de mensen die online tickets kochten woont 54 procent in het gebied van een straal van vijftien kilometer rondom Rotterdam en dat geldt voor 58 procent van de steekproef uit bezoekers. De bezoekers van het IFFR zijn ingedeeld volgens cultuursegmenten die gebaseerd zijn op onderzoeken naar cultuurparticipatie en vrijetijdsbesteding onder Rotterdammers. Zowel uit de steekproef als uit het

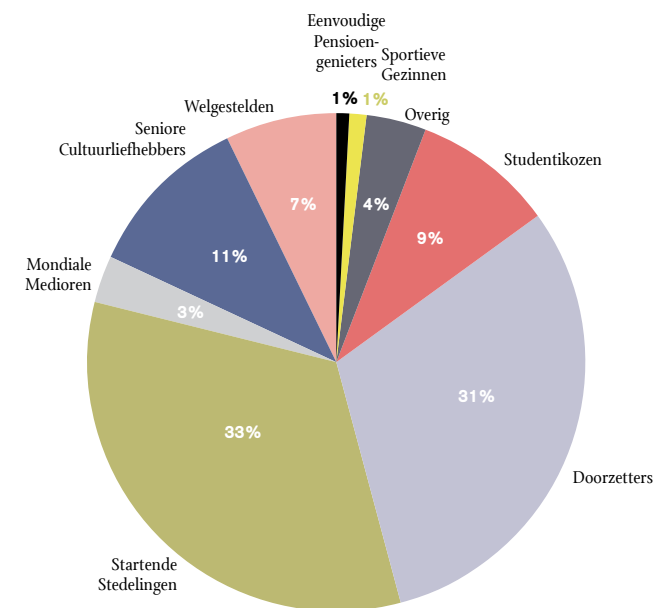
Met tal van eigen publicaties bereikt het IFFR diverse doelgroepen uit publiek en professionals. De meest in het oog springende daarvan is de catalogus, die dit jaar een ingrijpende restyling onderging. Als informatiebron maakt de nieuwe catalogus de bijnaam 'festivalebijbel' nog altijd meer dan waar, maar met een vernieuwde lay-out en in een ander formaat is die compacter, handzamer en gebruikersvriendelijker. De catalogus heeft een oplage van 4500. Het Nederlandse publiek kreeg in december een voorproefje van het programma met het festivalmagazine (oplage 125.000) en werd met de Volkskrantbijlage (oplage 355.000) geïnformeerd over het volledige programma. Tijdens het festival hield de tweetalige dagkrant Daily Tiger (oplage 11.000) bezoekers op de hoogte van wat zich op het festivalterrein afspeelde.

onderzoek onder mensen die online tickets kopen blijkt dat Startende Stedelingen het grootste segment vormen, gevolgd door Doorzetters en Seniore Cultuurliefhebbers. Een van de hoofdconclusies uit het onderzoek is dat de opbouw van het publiek stabiel is en dat het festival vooral een jong publiek trekt. Bij die laatste groep is dus in de toekomst het meeste groei te realiseren.

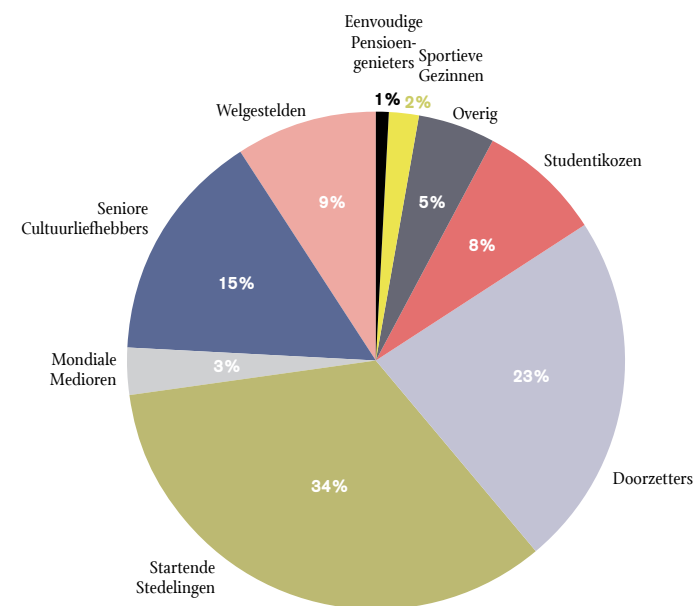
Startende Stedelingen zijn tussen de 25 en 35 jaar oud en hechten aan een comfortabel leven en keuzevrijheid. Cultuurparticipatie is voor hen een vanzelfsprekend onderdeel van hun leven en zij nemen deel aan diverse culturele activiteiten in Rotterdam.

Doorzetters – 25 tot 35 jaar oud – nemen min of meer toevallig deel aan cultuur. Ze hebben weinig kennis van het culturele aanbod. Zij bezoeken veel van de Rotterdamse (zomer)festivals, maar nemen nauwelijks deel aan het overige culturele aanbod in de stad.

BEZOEKERS

Rotterdamse cultuursegmenten: kaartkopers kassa IFFR 2010

Rotterdamse cultuursegmenten: kaartkopers online IFFR 2010

Uitloop na een voorstelling in Pathé

Het festival speelt zich niet altijd af bij wintertemperaturen. In september 2009, konden filmfans tijdens Rotterdam Open Air op het Schouwburgplein in de openlucht gratis genieten van de Nederlandse première van *Fish Tank*.

Seniore Cultuurliefhebbers zijn levensgenieters van vijftig jaar en ouder, hebben een brede belangstelling en hechten aan algemene ontwikkeling. Zij nemen actief deel aan het culturele leven in Rotterdam en zijn vooral geïnteresseerd in toneel, klassieke muziek en opera.

Studentikozen zijn tussen 18 en 25 jaar oud. Ze zoeken plezier en zijn gehecht aan hun onafhankelijkheid. Hun culturele smaak is nog in ontwikkeling.

Online

Het festival ontvangt ook digitale bezoekers op de website filmfestivalrotterdam.com.

Dit jaar registreerde het festival 253.000 unieke bezoekers, die tijdens de festivalperiode 3.1 miljoen pagina's opvroegen. De bezoekerspiek deed zich daags voor de start van het festival voor, toen het volledige programma online gepubliceerd werd. De bezoekers konden zich ook op de site registreren en hun mening geven over de films die ze bezocht hadden. Het aanbod aan bewegend

beeld op de site nam fors toe, met onder meer 115 trailers, meer dan dertig festivalverslagen van de videoreporters van Face Culture en complete registraties van de Big Talk en World Connector-talkshows. In totaal bekeken 22.000 unieke bezoekers ruim 55.500 video's. De integratie van de website met het ticketverkoopstelsel was dit jaar sterk verbeterd. Nieuw waren ook de 'programmers notes': persoonlijke notities van de programmeurs onder de filmbeschrijvingen. Speciaal voor mobiel gebruik was er een miniversie van de festivalsite ontwikkeld. Via iffr.mobi werd vooral service-informatie verspreid. De mobiele site had 698 unieke bezoekers en 12.346 page views. Naast deze sites was het IFFR ook actief op YouTube (met een eigen kanaal) en de aparte site van cinemareloaded.com. Dit jaar liet het festival zich meer dan ooit zien op social networking-sites. Het aantal Facebook-vrienden groeide met ongeveer 2300 en inmiddels zijn meer dan 3700 mensen lid van de IFFR Facebook-groep. Inmiddels volgen 1081 'followers' het laatste nieuws via de eigen Twitter-account.

**HET MERK IFFR
TEN OPZICHTE VAN
ANDERE NATIONALE
FESTIVALS 2010**

1. Pinkpop
2. North Sea Jazz Festival
3. Uitmarkt Amsterdam
4. Lowlands
5. Parkpop
6. Oerol
7. International Film Festival Rotterdam
8. Parade
9. Festival Mundial

Bron: BrandAlchemy™, Cultureel Merkenonderzoek Nederland 2010

- Het IFFR is het enige filmfestival op de ranglijst van de 150 sterkste cultuurmerken van Nederland.
- Uit het bezoekersonderzoek 2010 blijkt het IFFR onder bezoekers een zeer sterk merk. Van alle ondervraagden zegt 86 procent zeker weer naar het festival te komen. De Net Promoter Score (het saldo van promotors en criticasters) bedraagt 48 procent: een score die in het bedrijfsleven in Nederland niet of nauwelijks wordt gehaald.
- Als merk scoort het festival het hoogst op de persoonlijkheidsdimensies 'creatief', 'sympathiek' en 'uniek'.

Bron: BrandAlchemy™, Cultureel Merkenonderzoek Nederland 2010

I of the Tiger

Première: vrijdag 29 januari, 19:00, Pathé 4
De Japanse Inou Tsuki behandelt met haar speelfilmdebuut *Autumn Adagio* een groot taboe in haar land: de stormachtige periode van de overgang.

'Ik wilde iets vertellen over de fases die een vrouw in haar leven doormaakt en koos voor de overgangsjaren. De keuze voor een non als hoofdpersoon maken de gevoelens die vrouwen dan parten spelen extra duidelijk: een non die in de overgang is heeft haar seksualiteit immers al jaren onderdrukt. Het maken van een korte film is als een kalligrafie: je zet je idee overtuigend en krachtig neer. Een script vertalen naar een speelfilm bleek ingewikkeld. Maar de essentie van wat ik wilde zeggen heb ik zeker weten te vatten. Voor jonge makers van artistieke films is er in Japan absoluut geen podium. Alles is er gericht op commerciële publieksfilms. Het is eenvoudiger om je film in het buitenland vertoond te krijgen.'

I of the Tiger

Première: vrijdag 29 januari, 16:15, Pathé 4
Pedro González-Rubio maakte met *Alamar* een onsentimentele, pure film over een jongetje dat een idyllische vakantie doorbrengt bij zijn gescheiden vader, die in een soort Bounty-paradijs woont.

'*Alamar* vertelt het verhaal van een vader en zijn zoon, die op reis gaan naar de oorsprong van de open zee om zo hun voorouderlijke manier van leven te vinden. Het valt, net als in andere ontwikkelingslanden, niet mee een film te maken in Mexico. Het weinige geld dat er is, wordt verdeeld onder een handjevol bekende regisseurs die lekkere actiefilms maken met veel Mexicaanse sterren erin. Daarom ben ik ook zo onder de indruk van wat jonge filmmakers op dit moment doen: zij proberen echt een eigen weg te vinden. Nieuwe technieken maken dat steeds makkelijker. Je moet je ervoor hoe-den geld als de belangrijkste factor te gaan zien. Als filmmaker móet je gewoon films maken. Ik heb *Alamar* om die reden op video geschoten, anders was ik nu nóg bezig met de financiering.'

TWEETS

Ook het festival twitterde dit jaar. De volgelingen lieten zich al evenmin onbetuigd. Een selectie van de impressies die onze bezoekers met elkaar en met ons deelden.

leenx Fijn, @iffr filmkaartjes weer binnen

mmarjolein Waar zijn de twitterende VPRO Cinema mensen? Tijdens @iffr wil ik hen graag volgen. Tips..? #iffr10

DavidEerdmans Ik doe wel mee filmpjes kijken! RT @didiervdv het complete IFFR-programma staat online <http://bit.ly/8QnlK3> /via @iffr Wie komt mee?

hiernumaals Looking forward to #iffr next week. Will try to get tickets for Tetro, the new Coppola. Has the old master still got it?

trustSas Joehoe I'm officially a crewmember of #IFFR 2010. I can feel the vibe already...hermanwitkam: will be posting mini-reviews during the fest #IFFR

hiernumaals Just bought my tickets online for #iffr as a "Tiger Friend". Fast, efficient, flawless. Compliments for the IT people in Rotterdam!

justbryan Going through the movie program of the International Film Festival Rotterdam that starts next week, a lot of fucking gems at this fest! #iffr superkatrien Yes! Got tickets to all the films I want to see at #iffr!

peterdej #iffr Brighter Summer Day, Valhalla Rising, Air Doll, My Son, My Son, What Have Ye Done?, Visage, Mother, Eros + Massacre en Trash Humpers

leyla_kai So far my list 4 #iffr : Un Prophète, Air Doll, Blood and Bones, The Affair at Akitsu, Lebanon, Soo, The Trotsky and Zero. It&apost;s just a draft

richardvdklaauw goede morughu. er hangt een raar luchtje in de stad. #iffr zeker begonnen

linutoy arrived yesterday in #rotterdam, #iffr festival starts today. here we go!

jeroenlaven Tandarts kapper erasmushuis werken kaartjes ophalen – en dan #iffr

evelineblok Oké: telefoon op het werk op "lang afwezig" en morgen vol enthousiasme het #IFFR festivalgeweld in! Stipoteam #Stipo draait niet helemaal op volle kracht door #IFFR dat woensdagavond los barst en #Rotterdam 12 dagen betovert

petrareijntjes Dit wordt voorlopig mijn laatste avond Nova/P&W... tot 6 februari onderduiken in Pathe, Cinerama, Luxor oftewel #IFFR.

Passetti I'm a true IFFR junkie. Ten days in a row, 40 movies on average. Zin an :) mookie76 3 kwartier in de vrieskou voor De Doelen en dan nog niet naar George Clooney als Mr. Fox

meneertim Jammer dat de kaartjes voor de Volkskrantdag van het IFFR altijd zo snel zijn uitverkocht. Zeker voor trage mensen als ik.

Mmmirka Goed, ik hoor net dat alle voorstellingen KR/ Manitoba op het IFFR zijn uitverkocht.

jannekemoerel Donderdag met collega's naar Do it Again @iffr. Heb er zin in!

S4kura current line-up for #iffr : Miyoko, Bad Luitenant and Possessed!!

mmmirka Ga 'm dus gewoon nog eens posten: ALLE voorstellingen van onze Manitoba film op IFFR zijn dus uitverkocht. Nu al. Allemaal. Te Tof. Zo.

Soy_Donna Zo. Alle gewilde filmtickets binnen. Incl. "Dial M for Murder" in 3D! Wat een feest om weer in De Doelen rond te hangen... #IFFR koorts! vangeest na 3 uur -8 graden nu

willemijndicke Mooi was-tie, de openingsfilm van filmfestival Rotterdam, vooral voor liefhebbers van fatale liefdes. Wel behoorlijk veel te lang Bastiaan VPRO preview dag gaat beginnen op #iffr. Eerste film is White Material..

COLUMN A long tail

Het marketingbegrip 'long tail' verwijst naar het fenomeen waarbij niche producten door marketing voor veel mensen toegankelijk worden en dan omzet gaan genereren, ofwel: een onverwacht lange staart krijgen. Niet alles op het festival is marketing, maar dat veel onderdelen een staart hebben voorbij de festivalduur van tien dagen mag niet onopgemerkt blijven.

In het kader van het Forget Africa-programma – bedoeld om een ander dan het gangbare beeld van Afrika neer te zetten – ondersteunde het festival Afrikaanse films, uit onder andere Kameroen, Zambia en Angola, met bescheiden maar gerichte bedragen van het Hubert Bals Fonds. Bovendien gaf het festival twaalf internationale filmmakers de opdracht om met ondergetekende naar het Afrikaanse land van hun keuze af te reizen en hun beeld van Afrika in een film vast te leggen. Dat bleek een inspirerende onderneming. Er werden geen twaalf, maar dertien films gemaakt en verschillende van de filmmakers maakten niet de gevraagde korte film, maar een speelfilm.

Het project pakte fraai uit – niet alleen in kwantiteit, maar ook in kwaliteit – en kreeg een al even fraaie staart.

Dat begon al voor Rotterdam. Het kleinere en zeer toegeweide filmfestival van Göteborg in Zweden steunde het project en vertoonde alle films die binnen het project gerealiseerd werden – als preview, waarmee het IFFR alle eenentwintig films (dertien opdrachtfilms en acht ondersteunde Afrikaanse films, inclusief een installatie) als wereldpremières kon claimen.

Daags na Rotterdam vertrok de complete Forget Africa-karavaan onder begeleiding van projectmedewerkster Inge de Leeuw naar Italië voor het Festival del Cinema Africano, d'Asia e America Latina di Milano. Dit festival is toonaangevend voor andere gespecialiseerde Afrika filmfestivals. De films gaan ook terug naar Afrika: mogelijk naar Durban (Zuid-Afrika), maar zeker naar Oeganda, waar bezoekers van het Amakula filmfestival in Kampala ze kunnen zien. Individueel vinden de films ook hun weg naar diverse internationale festivals. Op het moment van schrijven staat de teller op acht aanvragen: uit Los Angeles, Turijn, Hongkong, Singapore, Linz, Wenen, Montreal en Kopenhagen.

Een aardig en best lang staartje, zou ik denken.

Gertjan Zuilhof, IFFR-programmeur

COLUMN
Kino
Climates

Het klimaat verandert. Niet alleen het mondiale, maar ook het filmklimaat. De filmkunst maakt stormachtige ontwikkelingen door. De taak van het festival is die te onderzoeken, te duiden en te presenteren. Dat is precies wat wij (en met 'wij' bedoel ik hier het IFFR en het Brusselse Cinema Nova) beoogden met Kino Climates, het programma-onderdeel waarin onafhankelijke, multidisciplinaire microcinema's centraal stonden. Kleine filmzalen die net als het IFFR eigenzinnigheid hoog in het vaandel hebben en zich niets aantrekken van de terreur van het mainstream aanbod.

Zo'n veertig vertegenwoordigers van die independente vertoningsplekken trokken dit jaar naar Rotterdam. Sommigen kwamen van dichtbij – voor de mensen van WORM was het zelfs een thuiswedstrijd –, anderen kwamen uit alle hoeken van Europa, van IJsland tot Letland. Weer anderen kwamen van nog verder, uit Tokyo bijvoorbeeld, of uit New York. Het doel van Kino Climates was deze microcinema's aan het Rotterdamse festivalpubliek te presenteren en hun vertegenwoordigers met elkaar in contact te brengen. Om in de geest van het onderwerp te blijven speelden alle activiteiten zich in één zaal af: de Kleine Zaal van de Schouwburg.

Interessant, prikkelend en leerzaam, dat was het. In het avondprogramma lag de focus op ontspanning en lieten de aanwezige microcinema's zien welke projecten zij voor komend seizoen op stapel hebben staan.

Dat de combinatie van film en performance creatieve kruisbestuivingen kan opleveren bewezen onder meer de visuals van Martha Colburn en de sound van Knalpot op de openingsavond. Kino Climates heeft ook een blijvend effect gesorteerd. Het was in Rotterdam dat gelijkgestemden – allemaal vertegenwoordigers van filmzalen met een eigenzinnige oriëntatie – elkaar voor het eerst de hand konden schudden en ervaringen en ideeën konden uitwisselen. Dat is de aanwezigen zo goed bevalen dat ze besloten hebben de samenwerking ook buiten de Rotterdamse stadsgrenzen en festivalperiode voort te zetten. Zo zijn de deelnemers hard op weg om zelf een professioneel netwerk op te bouwen, is er een website onder constructie (kino-climates.org) en staat het eerste voortgangsoverleg – in juli te Brussel – al op de agenda. Het IFFR zal uiteraard de filmische klimaatveranderingen op de voet blijven volgen.

Peter van Hoof, IFFR-programmeur

Gouden Kalf-winnaar en jurylid Martijn Lakemeier poseert met fans uit Hollywood in de Klas.

Jong geleerd, oud gedaan. Met een uitgebreid educatief programma wil het IFFR jonge doelgroepen (scholieren uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs en studenten) enthousiasmeren voor de alternatieve cinema. Vaak ontwikkelt het festival zelf lesmateriaal. Het educatieve programma trok in totaal ruim 5600 jonge bezoekers.

Basisonderwijs

Kids Only: de benaming van dit educatieve project is enigszins misleidend, want kinderen (in de leeftijd van acht tot twaalf jaar) waren er samen met hun ouders welkom. Kinderen en ouders zagen op zondagochtend 31 januari samen een aantal korte films. Terwijl de ouders 's middags een festivalfilm kregen te zien, maakten de kinderen onder leiding van Filip Braams van Enig Idee Producties zelf een film. De resultaten van de workshop gingen daags daarna op de festivalsite in première.

Ook de deelnemers van Hollywood in de Klas ontpopten zich tot jonge regisseurs, scenaristen en acteurs. Zevenhonderdvijftig leerlingen uit de bovenbouw maakten

een film van vijf minuten en leerden spelenderwijs van alles over beeldtaal. Een deskundige jury beoordeelde hun producties. De jury, onder voorzitterschap van schrijfster Carry Slee, bestond uit Gouden Kalf-winnaar Martijn Lakemeier, Gouden Griffel-winnaar Jan Paul Schutten, de SpangaS-acteurs Sebastian Wulff, Gaby Milder en Pim Wessels, en Peter Lamers, wethouder Jeugd, Gezin, Onderwijs en Sport. (Monique van de Ven was wegens ziekte verhinderd.) De jury deelde diverse Mini Tiger Awards uit. Hollywood in de Klas werd in 2009 bekroond met een Filmeducatieprijs.

Voortgezet onderwijs

Meer dan duizend middelbare school-leerlingen kwamen naar het festival: op een doordeweekse ochtend bezochten zij in het kader van cultureel kunstzinnige vorming, Frans of Duits een speciaal geselecteerde film. Voor ckv was dat *Samson & Delilah*, voor Frans *J'ai tué ma mère* en voor Duits *Zarte Parasiten*. Alle vmbo'ers kregen *Les barons* voorgeschoteld. De voorstellingen werden ingeleid en ondersteund met speciaal ontwikkelde lesbrieven.

De MovieSquad-jury – de jongste jury van het IFFR – met zakelijk directeur Patrick van Mil.

Het IFFR, Film in Zuid-Holland en Kunstgebouw werken voor het vijfde achtereenvolgende jaar samen aan Meet the Maestro, zij het in afgeslankte vorm. In deze editie stond Gus van Sant centraal, de populairste maestro van de vorige vier jaargangen. Leerlingen zagen zijn werk in een filmtheater of op het festival en maakten naar aanleiding daarvan op school een eigen film.

De workshop van Digital Playground, waar 144 middelbare scholieren aan deelnamen, leverde een aantal films van één minuut op.

Op maandag 1 februari 2010 vond voor de vierde keer de masterclass W R NXT plaats, georganiseerd door het IFFR en het Nederlands Instituut voor Filmeducatie. Jonge, aankomende filmmakers tussen de 15 en 25 jaar gingen er in gesprek met regisseur Robert Jan Westdijk en cameraman Rolf Dekens, die feedback gaven op het werk van de filmmakers en kennis en ervaringen uit de praktijk met hen deelden. De masterclass was mogelijk dankzij een bijdrage van de Stichting Bevordering van Volkskracht en SNS Reaal.

De MovieSquad is de jongste jury van het IFFR. Vijf kritische jongeren tussen de vijftien en achttien doken onder in het festival en bekeken een twintigtal films in een voorselectie. Zij kozen het debuut *J'ai tué ma mère* als winnaar van de MovieSquad Rotterdam Award 2010. Net als W R NXT en de Rotterdam Film Course gaat het bij de MovieSquad om een samenwerkingsverband tussen het IFFR en het Nederlands Instituut voor Filmeducatie.

Studenten

In samenwerking met Studium Generale van de Erasmus Universiteit Rotterdam en Lantaren/Venster organiseerde het IFFR de multimediale talkshow Digital IFFR. Experts uit de filmwereld, de marketing en de wetenschap gingen met elkaar en met bezoekers in gesprek over de integratie van nieuwe media in de filmwereld en schetsten zo mogelijke scenario's voor het filmfestival van de toekomst. Patrick van Mil (zakelijk directeur IFFR), Ruben Heijloo (online producer Nederlands Film Festival), Marijke de Valck (filmwetenschapper) en Hans Dekker (e-marketeer) werden, net als de aanwezige studenten, door gespreksleider Farid Tabarki flink aan

Workshop 'interviewen met je mobieltje'

'Hoor! Het festival is weer begonnen!'

Aankomende filmmakers in gesprek met Robert Jan Westdijk

Filmstrip met wasknijper: vastgemaakt aan een fietswiel maakt die eenvoudige constructie het geluid van een filmprojector.

de tand gevoeld. Na het debat volgde een vraaggesprek met filmmaker Ho Yuhang en de vertoning van diens *At the End of Daybreak*.

De Rotterdam Film Course kende dit jaar een iets ander karakter dan in eerdere jaren: de cursus werd ditmaal niet landelijk en buiten de festivalperiode aangeboden, maar uitsluitend tijdens het festival. Er was bijzondere aandacht voor de kijkervaring, de vraag wat een film doet met de kijker. Onder begeleiding van docenten Jan Salden en Jeroen de Jong discussieerden hbo- en wo-studenten daarover aan de hand van de films *Lebanon* en *Paju*.

CJP

De samenwerking met CJP was dit jaar aangescherpt. CJP-pashouders kregen korting op tickets voor filmvertoningen in de daluren van werkdagen, speciale CJP-reporters deden online verslag van het festival en er was een speciale CJP-middag voor de film *Un Prophète* georganiseerd. CJP-ers konden deelnemen aan twee workshops: Volkskrant-journalist Floortje Smit bracht

deelnemers de kneepjes van het recenseren bij en journalist en cameraman Rogier Frensdorf legde uit hoe je iemand kunt interviewen met behulp van een mobieltje.

Wasknijper

Het kan dit jaar geen enkele Rotterdammer die wel eens een fietser passeert ontgaan zijn dat het festival weer begonnen was. Ruim tienduizend fietsers konden zich bij de aanvang van het festival verheugen in een gratis 'upgrade' van hun tweewieler: een filmstrip die met een wasknijper aan de spaken van hun fietswiel was vastgemaakt. Onder het motto 'Hoor! Het festival is weer begonnen!' simuleerde die eenvoudige constructie het ratelende geluid van een filmprojector en dat was dus in de wijde omgeving te horen. Het idee was van Wesley Visseren en Vincent Beijersbergen. Zij reageerden, net als veel van hun klasgenoten van de Willem de Kooning Academie, op een door het IFFR uitgeschreven pitch. De vondst van Visseren en Beijersbergen kwam als beste uit de bus.

I of the Tiger

Première: zaterdag 30 januari, 16:15, Pathé
Martijn Maria Smits woonde al een half jaar
in het Waalse Seraing (thuishaven van de
gebroeders Dardenne), voordat hij daar zijn
C'est déjà l'été draaide.

'Mijn film is een portret van een familie, maar ook en vooral een verhaal over een tiener die lijkt te zijn ontspoord bij gebrek aan mensen die zich om hem bekommeren. Wanhopig en met instinctieve vechtlust probeert hij zich staande te houden in een Waalse buitenwijk waar het alledaagse leven tamelijk rauw is. Het is cinema die niet zozeer een rechtlijnig verhaal vertelt, maar die eerder iets wil tonen, de kijker wil laten voelen en verontrusten. Ik heb de indruk dat het in Nederland weer beter gaat met de arthousefilm. Ik denk wel dat de meeste filmmakers te veel vasthouden aan drama, eropuit zijn een rond verhaaltje te vertellen. Als je bijvoorbeeld een film als *Fish Tank* ziet, dan vraag je je toch af waarom zo iets bij ons niet gemaakt wordt?'

I of the Tiger

Première: zondag 31 januari, 21:45, Pathé 2
De Amerikaan Ben Russell werkte twee jaar
als ontwikkelingswerker in Suriname. Tien
jaar later ging hij terug om er zijn eerste
lange film te draaien. In *Let Each One Go
Where He May* volgt hij twee broers op hun
weg door de geschiedenis.

'Mijn film, die is opgenomen in dertien shots van ieder tien minuten, gaat over twee Surinaamse Marron-broers, die de weg lopen die hun voorouders namen om te ontsnappen aan de Nederlandse slavenhouders 350 jaar geleden, van de sloppen rond Paramaribo tot aan het laatst bewoonde dorpje aan de Surinamerivier. De film gaat over geschiedenis, mythologie en magie in een snel veranderende wereld. Reguliere bioscopen in Amerika zitten niet te wachten op een film als deze, maar vertoning in micro-cinema's is hier wel vaak mogelijk. Ik noem mezelf eerder kunstenaar dan filmmaker – dat is toch een andere insteek. Naast mijn werk als curator doceer ik film- en televisiewetenschap. Ik heb mijn films wel eens aan studenten vertoond, maar dat is niet erg bevredigend. Ze zijn heel terughoudend in hun kritiek, wellicht omdat ik degene ben van wie ze studiepunten krijgen...'

Ook het IFFR bleef in 2009 niet gevrijwaard van de gevolgen van de kredietcrisis. Verschillende private fondsen en bedrijven zagen zich genoodzaakt hun beleid met betrekking tot subsidiëring en sponsoring te herzien en hun deelname terug te schroeven. Ondanks de gevolgen daarvan wist het IFFR een geslaagde editie te organiseren, met 353.000 bezoekers. Daarmee blijft het festival voor bedrijven een interessante partner. Het biedt de mogelijkheid een product of dienst bij een grote groep mensen onder de aandacht te brengen. Deelname aan landelijke en internationale mediacampagnes resulteert in een uitgebreide exposure.

De partnerships met Philips en City Media Rotterdam (CMR) genereerden veel exposure voor de betrokken partijen. Op alle festivallocaties waren grote ambient-schermen opgesteld, met nuttige en verstrooiende informatie – van recent nieuws en tips tot trailers en speciale reportages – voor (wachtende) bezoekers. Deze narrowcasting was in handen van CMR, een nieuwe samenwerkingspartner van het IFFR. De bijdrage van CMR beperkte zich niet tot het festivalterrein: een deel van de festivalcontent werd doorgeplaatst naar de grote beeldschermen op metrostation Beurs.

Hoofdsponsors

Het festival nam dit jaar afscheid van Robeco en KPN en moest het dus met twee hoofdsponsors minder stellen. De Volkskrant en de VPRO bleven aan boord en waren prominent op het festival aanwezig. Het meerjarencontract met de Volkskrant liep in 2010 af, maar na een samenwerking van inmiddels 29 jaar is de Volkskrant niet meer weg te denken van het IFFR. In de aanloop naar het festival besloten de partijen dan ook hun samenwerking voorlopig te continueren tot 2013. Het partnerschap resulteerde ook dit jaar weer in een speciale programmakrant. Die werd een dag voor de start van de kaartverkoop als bijlage bij het kunst- en cultuurkatern van de krant verspreid, in een oplage van 355.000. De kunstredactie van de krant is verantwoordelijk voor een deel van deze Volkskrant IFFR-special en staat garant voor een journalistiek onafhankelijke inhoud. Het IFFR zorgt daarnaast voor alle relevante programma- en service-informatie. Alleen het slotstuk, de Volkskrantdag – altijd op de laatste (zon)dag van het festival – staat er niet in beschreven, want het programma van deze

marathondag wordt gaande het festival samengesteld uit de lijst publieksfavorieten. De Volkskrantdag, met achtduizend Volkskrantlezers als bezoekers, was ook dit jaar – en inmiddels mag dat een mooie traditie heten – al weken voor het festival compleet uitverkocht. Omdat er met hoofdsponsor VPRO geen meerjarig contract meer bestaat, gaat het IFFR met deze partner elk jaar opnieuw rond de tafel. Ook deze editie bood de VPRO haar leden diverse speciale filmdagen: de VPRO Tijger-, de VPRO Preview- en de VPRO Discoverydag, met afgewogen selecties van films uit het programma, onder andere films die (nog) geen Nederlandse distributeur hadden. Dit jaar voor het eerst waren al deze dagen in een vroeg stadium uitverkocht. In het grote Pathé-complex was voor de gelegenheid de kleinste bioscoop van Nederland neergezet. Gedurende het festival bracht de VPRO elke werkdag op Nederland 2 verslag uit over het IFFR. De presentatie van dit speciale festivalprogramma was in handen van Sarah Meuleman. De Tiger Awards Ceremony vond dit jaar plaats

Hoofdsponsor VPRO is naamgever van de VPRO Tiger Awards Competitie.

in het Oude Luxor. Hier was cabaretier Thomas van Luyn verantwoordelijk voor de presentatie. Jurylid en zangeres Jeanne Balibar luisterde de uitreiking muzikaal op. De VPRO Tiger Awards gingen naar Paz Fábrega uit Costa Rica (*Agua fría de mar*), Pedro González-Rubio uit Mexico (*Alamar*) en Anocha Suwichakornpong uit Thailand (*Mundane History*). Zij kregen elk een bedrag van €15.000.

De Volkskrant en de VPRO bemanden ook dit jaar samen de cinema.nl-winkel in de Doelen. De eerste vijfduizend bezoekers die meer dan tien tickets kochten kregen een speciale cinema.nl-visitekaartjeshouder cadeau, waarin zij hun tickets konden bewaren.

Overige sponsors

De samenwerking met autoverhuurbedrijf Sixt, dit jaar voor de tiende keer op rij sponsor van het festival, verdient speciale vermelding. Op 'Sixt Avenue' voor De Doelen was een voor iedereen zichtbaar wagenpark ingericht. Argos Oil leverde de milieuvriendelijke bio-brandstof e-fuel. Het aantal gastenritten was dit jaar hoger dan ooit. Via een publieksactie maakten bezoekers kans op een week lang gratis gebruik van een Smart. Het driejarig contract met Sixt is per dit jaar verlopen. FedEx was dit jaar voor de derde maal officieel supplier en verzorgde een groot deel van het filmtransport. Daarnaast voegde FedEx het in december verschenen festivalmagazine toe aan alle pakketten die het bedrijf in Rotterdam verspreidde. Ondanks het feit dat Robeco dit jaar niet als hoofdsponsor optrad, is de nauwe band tussen de vermogensbeheerder en het festival blijven bestaan. Het partnership drukte zich dit jaar uit in relatiebijekomsten van Robeco gedurende het festival. Dagelijks kregen ruim tweehonderd relaties van Robeco een presentatie van het

Robeco drukte opnieuw een stempel op het Filmcafé.

jaaroverzicht waarna zij op een festivalfilm getraakteerd werden. Net als voorgaande jaren verzorgde Robeco de aankleding van het Filmcafé in de Rotterdamse Schouwburg.

Een nieuwe partner voor het festival was Revolver Media, die dit jaar voor de festivaltrailer tekende. De regisseur van de trailer, David Verbeek, is een goede bekende van het festival: zijn film *Shanghai Trance* dong twee jaar geleden mee naar een VPRO Tiger Award. Jean Mineur en Goflex leverden een bijdrage aan de distributie van de trailer over de filmtheaters in het land. Calypso Stadsappartementen stelde de Calypso Lounge ter beschikking voor de Break Even Store. De videoreporters van Face Culture brachten dagelijks in woord en beeld verslag uit op de festivalsite.

Verder is het festival veel dank verschuldigd aan Pathé Schouwburgplein, MK2 Audiovisueel, Mediavision, Rotterdam Chief Marketing Office, De Doelen, Dick Moesker Projectietechniek, Internationale Beelden Commissie, Martin van Broekhoven, SAE Institute Rotterdam, Stoker Health Club, Ben & Jerry's en Vertical Vision.

Tiger Business Lounge

De Tiger Business Lounge is de zakenvriendenclub van het IFFR. De zakenvrienden representeren bedrijven die het IFFR niet alleen een warm hart toedragen, maar die ook concreet betrokken zijn bij het festival. Het ambassadeurschap van de TBL is in handen van burgemeester Ahmed Aboutaleb. De Raad van Advies onderging een paar 'personele' wijzigingen: Marcel Windt van Houthoff Buruma is in de Raad opgevolgd door Michiel Pannekoek (partner bij Houthoff Buruma) en Mai Elmar (executive director MPI en Cruise Port Rotterdam, voormalig Chief Marketing Officer) is de Raad komen versterken. Het ledental van de TBL is sinds vorig jaar

Chef-kok Ron Blaauw op de TBL-avond

Jacob van der Goot (r), de voorzitter van de Raad van Advies van de TBL, enthousiasmeert het gezelschap.

gegroeid van 27 naar 31 leden. In november, dus al geruime tijd voor het festival, kunnen de leden naar een previewavond.

Lidmaatschap van de TBL betekent beschikking hebben over een belangwekkend platform voor relatie-marketing. Aangesloten bedrijven kunnen hun relaties uitnodigen voor de Tiger Business Lounge-avond, op de eerste donderdag van het festival. Dit jaar was dat een dubbele traktatie, want naast de culinaire hoogstandjes van chef-kok Ron Blaauw – persoonlijk aanwezig – kregen de aanwezigen de film *A Single Man* voorgeschoteld. Daarnaast hebben TBL-leden de mogelijkheid een ontvangst te organiseren voor 25 tot 500 van hun eigen relaties. Gedurende het festival vonden er diverse van dergelijke bijeenkomsten plaats.

Traditiegetrouw reikte de Lions Club in besloten kring de Lions Award uit. Dit jaar ging die naar de film *Atletu*. Het Filmmuseum organiseerde voor eigen relaties een speciale avond rond de première van de film *Lourdes*.

Subsidiënten

Het IFFR wordt structureel gesubsidieerd door de Gemeente Rotterdam en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarnaast ontving het festival incidentele subsidies van verschillende fondsen en instellingen. OntwikkelingsBedrijf Rotterdam verleende een subsidie voor de inhoudelijke verbreding van het filmfestival en een verbetering van de (inter)nationale en lokale positionering en zichtbaarheid van het festival. Het Where is Africa-programma is mede tot stand gekomen met steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Dioraphte, het Elise Mathilde Fonds en het eigen Hubert Bals Fonds. Een andere blikvanger was Cinema Reloaded. Dit vernieuwende online-project

wordt mede gefinancierd met publieksbijdragen en krijgt daarnaast de komende drie jaar steun van het VSB-fonds. Bij de ontwikkeling van Cinema Reloaded heeft het IFFR juridisch advies gehad van Houthoff Buruma, al vele jaren een trouwe sponsor en juridisch adviseur. Het educatieproject WRNXT ontving steun van de Stichting ter Bevordering van de Volkskracht en het SNS Reaal Fonds. De randprogrammering van het festival, waar onder meer de installaties van kunstenaar Tayou in de Rotterdamse Schouwburg en de Taneda Coolsingel Cube op het Schouwburgplein onder vielen, kwam tot stand met financiële steun van de Mondriaan Stichting. De drive-invoorstelling die deel uitmaakte van het programma-onderdeel Back to the Future? is ondersteund door Rotterdam Festivals.

Het IFFR heeft dit jaar de nodige inspanningen geleverd om middelen te werven bij ambassades van landen waaruit voor het festival geselecteerde films afkomstig waren. Dat bleef niet zonder gevolg: diverse ambassades – waaronder die van Brazilië, Griekenland, Mexico, Argentinië en Polen – waren enthousiast en toonden grote betrokkenheid bij het festival en de uitgenodigde filmmakers. Daarnaast droegen de Japan Foundation, Maison Descartes en het Turks Nationaal Verkeersbureau hun steentje bij.

COLUMN Break Even

De New Yorkse kunstenaar Barbara Kruger is vooral bekend vanwege haar klassieke poster *I Shop Therefore I Am*. Eigendom is altijd een manier geweest om de eigen identiteit te affirmeren. Vaak is niet de koopwaar maar het shoppen op zich de kern van de zaak: als ervaring, als vorm van vrijetijdsbesteding. Zo draait het tijdens een festival ook niet alleen om het bemachtigen van filmkaartjes, maar om die bijzondere gedeelde ervaring van in goed gezelschap ontdekkingen doen.

De Break Even-winkel bood festivalbezoekers daartoe volop te kans. Dvd's, boeken, T-shirts, posters, maar ook unieke edities, historische magazines, bizarre multiples tot zelfs Hongkongse bioscoopsnoepjes en speciaal geïmporteerde koffie, geproduceerd door sterregisseur Tsai Ming Liang. Alle zintuigen werden aangesproken. De Break Even-winkel omvatte twee secties, een salesroom en een showroom. In de salesroom konden een dozijn belangrijke dvd-labels hun hele gamma kenbaar maken. Een aparte categorie bestond uit een tiental koffers, op ons verzoek gevuld door 'gastprogrammeurs' uit

alle hoeken van de wereld, van New York tot Tokyo. Die kregen elk een budget om hun favoriete items te verzamelen en daarmee onze nieuwsgierigheid te prikkelen. En dan de showroom. Er was een openingsavond met een heuse sommelier en een kleine catwalk-performance, een ontroerend unplugged concert door new-folkie Alasdair Roberts, begeleid door dubbele 16mm-projectie van Luke Fowler, een remix van Congolese videoclips, er waren wereldpremières van een reeks grote namen uit de New Yorkse avant-garde en nog veel meer: elke avond bood een verrassende momentopname van levendige filmcultuur in de breedste zin van het woord.

De Break Even Store was onbedoeld ook een requiem voor al die fantastische kleine winkeltjes die failliet gegaan zijn met de opkomst van de online economie. Hopelijk is de store tegelijkertijd een inspirerend model voor de toekomst. Het grote succes (ook in verkoopcijfers) bewijst dat de behoefte aan een 'hanglek' voor cinefiele consumenten groot blijft.

Edwin Carels, IFFR-programmeur

Het festival vertoonde dit jaar 25 door het Hubert Bals Fonds ondersteunde films. Vier daarvan dongen mee naar een Tiger Award. Twee HBF-films vielen daadwerkelijk in de prijzen. De oogst van dit jaar is ook in het internationale circuit goed gevallen. Met de toezegging van het ministerie van Buitenlandse Zaken om het fonds tot en met 2012 te blijven ondersteunen is het voorlopig weer zeker van zijn voortbestaan.

Het Hubert Bals Fonds (HBF) dankt zijn naam aan Hubert Bals, de in 1988 overleden oprichter van het International Film Festival Rotterdam. Het fonds heeft als taak filmmakers te ondersteunen en daarmee het door Bals ingezette werk voort te zetten. Meer specifiek ondersteunt het HBF de realisatie van opmerkelijke of belangrijke speelfilms en lange, creatieve documentaires van talentvolle en vernieuwende filmmakers uit Afrika, Azië, Latijns-Amerika, het Midden-Oosten en delen van Oost-Europa. De bijdragen van het fonds zijn bescheiden. Niettemin spelen die vaak een essentiële rol bij de totstandkoming van films: het fonds springt bij op cruciale momenten in het productieproces, en financiële ondersteuning door het HBF geldt wereldwijd als een 'kwaliteitskeurmerk' dat interesse opwekt bij andere financiers.

Jaarlijks ontvangt het HBF rond de zevenhonderd aanvragen. Gemiddeld kan zeven procent daarvan gehonoreerd worden. Het IFFR vertoont jaarlijks de meerderheid van alle films die recent gerealiseerd zijn met geld van het fonds. Naast de financiële ondersteuning van filmprojecten ondersteunt het HBF steeds vaker script-workshops, trainingen en distributie-activiteiten. Het fonds wil daarmee het ontstaan van een onafhankelijke filmcultuur stimuleren en hanteert hierin een tweeledig beleid. De financiële bijdragen van het HBF dienen, ten eerste, in eigen land besteed te worden en daarmee de lokale filmindustrie te steunen. Daarnaast zorgt het HBF voor vertoning van films in het land van herkomst en bevordert het de professionele ontwikkeling van filmmakers. Cinema, zo meent het HBF, zet aan tot reflectie en nuancering, moedigt dialoog en debat aan en draagt bij aan het versterken van de culturele identiteit en het culturele zelfbewustzijn. Het bevorderen van een onafhankelijke filmcultuur in landen die sociaal, economisch en/of politiek minder stabiel zijn is volgens het HBF om die redenen een belangrijk onderdeel van ontwikkelingssamenwerking. In

juni 2009 trad Iwana Chronis, die eerder werkzaam was bij onder meer het Prins Claus Fonds, in dienst als het nieuwe hoofd van het HBF.

Werkwijze

Het HBF werkt met twee selectierondes per jaar. De inzenddata voor aanvragen zijn 1 maart en 1 augustus. Alleen aanvragen van filmmakers die afkomstig zijn uit landen die voorkomen op de DAC-lijst van de OECD¹ komen in aanmerking. Een selectiecommissie van (nationale en internationale) experts uit de verschillende deelgebieden van de filmindustrie beoordeelt de aanvragen. De commissieleden hanteren daarbij de volgende aandachtspunten:

- de artistieke kwaliteit en authenticiteit van de film
- het land van productie en de nationaliteit van de maker(s)
- de haalbaarheid van het project, zowel financieel als artistiek
- de beschikbaarheid van andere financieringsbronnen
- de mate waarin het project kan bijdragen aan de versterking van het lokale filmklimaat

Daarnaast is er bijzondere aandacht voor projecten met een innovatief karakter of van beginnend talent. Speciale attentie krijgen plannen van makers die in eigen land tegen de verdrukking of censuur in werken. De commissie houdt ook rekening met de regionale spreiding van te ondersteunen projecten.

Het HBF ondersteunt individuele filmprojecten in verschillende fases van ontwikkeling. Hierin hanteert het fonds de volgende vijf categorieën:

- Script en projectontwikkeling (maximaal €10.000)
- Digitale productie (maximaal €20.000). Deze categorie is speciaal opgericht voor het ondersteunen van ultra-low budget digitale filmprojecten met een maximaal budget van €100.000.
- Postproductie (maximaal €30.000)
- Distributie (maximaal €15.000)
- Speciale projecten, zoals trainingen, workshops en awards (maximaal €10.000)

Dit jaar ontvingen 58 projecten een bijdrage van het HBF. De selectie was opnieuw heel divers: van *True Noon* uit Tadjikistan, *Lucia* uit Venezuela, *Remote Control* uit Mongolië tot twee projecten uit Irak: *Night Train* en *Qarantina*. Het HBF verleende ook steun aan nieuwe projecten van HBF-bekenden als Edwin (*Postcards from the Zoo*) en Yesim Ustaoglu (*Limbo*). Daarnaast onder-

Hawa Essuman neemt de Hubert Bals Fonds Dioraphte Award in ontvangst.

steunde het fonds distributieprojecten, waaronder mobiele cinemavertoningen op de Filippijnen en de lokale distributie van *The Damned Rain* in India. Ook steunde het HBF verschillende workshops en trainingen, waaronder een masterclass van het Ciné Institute in Haïti. De aardbeving die Haïti in januari 2010 trof verwoestte deze filmschool compleet. Het HBF verdubbelde de openstaande gelden om zo bij te dragen aan de wederopbouw van de school.

In 2009 selecteerde de commissie voor de vierde maal een viertal projecten in het kader van het HBF Plus-programma. Binnen dit programma brengt het HBF filmmakers die al eerder steun ontvangen hebben van het HBF in contact met Nederlandse producenten. HBF Plus biedt Nederlandse producenten daarmee de mogelijkheid om mee te werken aan internationale producties en zodoende HBF-projecten ook in het productiestadium financieel te ondersteunen. HBF-projecten die een Nederlandse co-producent hebben kunnen bij het Nederlandse Fonds voor de Film een speciale aanvraag indienen. In 2009 zijn de volgende projecten geselecteerd voor HBF Plus: *40 Days of Silence* van Soadat Ismailova uit Uzbekistan (Nederlandse producent: Volya Films), *Ausencias* van Milagros Mumenthaler uit Argentinië (Nederlandse producent: Waterland Film), *Los Ultimos Cristeros* van Matías Meyer uit Mexico (Nederlandse producent: IDTV FILM/Motel Films) en *Our Grand Despair* van Seyfi Teoman uit Turkije (Nederlandse producent: Circe Films).

HBF op het festival

In de selectie van het 39ste IFFR waren vijftientwintig door het HBF ondersteunde titels opgenomen. Vier daarvan dongen mee in de VPRO Tiger Awards Competitie: *My Daughter* (Maleisië), *Sun Spots* (China), *Agua Fria de Mar* (Costa) en *Mundane History* (Thailand). De

makers van de laatste twee werden ook daadwerkelijk bekroond met de prestigieuze prijs. De op het festival vertoonde HBF-titels waren op een bijzondere manier gemarkeerd: voorafgaand aan elke vertoning was een speciaal geproduceerde leader te zien, *El Inflador* (De Fietspomp). Voor de regie tekende de vermaarde regisseur Lisandro Alonso, wiens eerdere films op HBF-steun mochten rekenen.

De HBF-titels waren in alle programmaonderdelen goed vertegenwoordigd. Zo werden veertien HBF-titels geprogrammeerd in het programmaonderdeel Bright Future, maar ook in de onderdelen Spectrum en Signals doken diverse HBF-titels op. Het HBF was bovendien nauw betrokken bij de totstandkoming van het Forget Africa-project. Dit programma presenteerde het resultaat van de onderzoeksreis die programmeur Gertjan Zuilhof samen met internationale filmmakers maakte door een aantal Afrikaanse landen die nauwelijks zichtbaar zijn in de internationale filmindustrie. Het fonds stelde financiële middelen beschikbaar voor de post-productie van enkele veelbelovende projecten van (nog) onbekende Afrikaanse filmmakers die Zuilhof op zijn reis ontmoette. De resultaten – variërend van diverse films tot de installatie Creation Lab uit Oeganda – werden gepresenteerd tijdens het festival.

Op de slotavond werd voor de derde maal de Hubert Bals Fonds Dioraphte Award uitgereikt. De Stichting Dioraphte stelt deze geldprijs van €10.000 beschikbaar. Dit jaar ging de prijs naar de maker van de door het publiek hooggewaarderde HBF-titel *Soul Boy* uit Kenya. Filmmaker Hawa Essuman nam de prijs voorafgaand aan de slotfilm in ontvangst.

Samenwerking met CineMart

Het werk van het HBF houdt niet op bij financiële ondersteuning. Het fonds speelt ook een actieve bemiddelende rol, informeert en adviseert filmmakers over andere potentiële financiers en introduceert hen bij andere fondsen en op markten en festivals. Daarbij is de organische samenwerking met CineMart, de succesvolle coproductiemarkt van het IFFR, van groot belang. Projecten die in een ver stadium van ontwikkeling zijn worden daar voorgesteld aan internationale financiers. De selectie van de 27ste editie van CineMart omvatte vier projecten die eerder door het HBF ondersteund zijn: *A Fold of My Blanket* (Georgië), *Postcards from the Zoo* (Indonesië), *Leones* (Argentinië) en *The Dunes* (China). Daarnaast financierde het fonds de deelname van een aantal Afrikaanse producenten aan het Rotterdam Lab.

Het publiek luistert naar een gesprek tussen Janneke Langelaan (HBF) en regisseur Woo Min Jin. Rechts Pedro González-Rubio.

Internationale kennisoverdracht

Het HBF ziet de uitwisseling van kennis en ideeën als een kerntaak. Vertegenwoordigers van het HBF bezoeken internationale festivals, workshops en bijeenkomsten. Zo werkt het fonds actief en gericht aan samenwerkingsverbanden en wederzijdse kennisoverdracht met festivals en organisaties uit ontwikkelingslanden. De organisatoren daarvan profiteren van het internationale netwerk en de kennis van het HBF. Omgekeerd leert het fonds meer over de lokale industrie en over filmmakers en netwerken aldaar. In de periode 2009-2010 was het HBF onder meer aanwezig op het Festival Internacional del Cine en Guadalupe (Mexico), Festival de Cannes (Frankrijk), Arthouse Film Festival Kyrgyzstan (Kirgizië), Golden Apricot Yerevan International Film Festival (Armenië), Locarno International Film Festival (Zwitserland), Toronto International Film Festival (Canada), International Cinematographer's Film Festival Manaki Brothers (Macedonië), Festival Internacional del Nuevo Cine Latinoamericano (Cuba) en de NFDC Film Bazaar in Goa (India).

Internationale successen

Niet alleen in Rotterdam, maar ook buiten de stads- en landsgrenzen genieten de HBF-films veel aanzien. Zo beleefden *Los viajes del viento* (Colombia), *Independencia* (Filippijnen), *Oxhide II* (China) en *Ordinary People* (Servië) op het festival van Cannes hun wereldpremière. In Venetië gingen *Between Two Worlds* (Sri Lanka) en *Adrift* (Vietnam) in première. Toronto vertoonde *Adrift* (Vietnam), *At the End of Daybreak* (Maleisië), *Los viajes del viento* (Colombia), *Gigante* (Uruguay) en *The Happiest Girl in the World* (Roemenië). In San Sebastian ging *10 to 11* (Turkije) in première en werden *Agua Fría de Mar* (Costa Rica) en *Lucia* (Chili) als 'work in progress' vertoond.

Distributie in Nederland

De HBF-films verdienen ook na de festivalperiode een rijk en lang leven. In het hoofdstuk Distributie ziet u welke inspanningen het IFFR levert om de films aan een zo groot mogelijk publiek te vertonen.

Financiering

Na een periode van onzekerheid over de financiering van het HBF, heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken in december 2009 toegezegd het fonds tot en met 2012 te zullen blijven ondersteunen. Hiermee is de financiële basis van het fonds voorlopig weer zeker gesteld. Het ministerie heeft echter te kennen gegeven op termijn niet langer de belangrijkste financier te willen zijn en zijn bijdrage aan het fonds gaandeweg af te willen bouwen. Het werven van aanvullende financiering zal dus in de komende jaren een belangrijke prioriteit blijven voor het HBF. Het fonds krijgt ook ondersteuning van het Hivos-NCDO Cultuurfonds, Stichting DOEN, Stichting Dioraphte en de NPS. Daarnaast haalt het HBF aanvullende inkomsten uit de verkoop van Benelux-rechten aan verschillende distributeurs in Nederland en uit de dvd-verkoop van de Tiger Releases.

Toekomst

De aankomende jaren blijft het HBF het ondersteunen van kwalitatief hoogstaande en urgente filmprojecten van getalenteerde filmmakers uit ontwikkelingslanden zien als zijn belangrijkste missie. Met het oog op recente ontwikkelingen in de filmindustrie – teruglopende financieringsmogelijkheden voor onafhankelijke filmproducties en een toenemende beperking van het (reguliere) distributieklimaat – is en blijft de ondersteuning door het HBF van filmmakers uit ontwikkelingslanden van fundamenteel belang.

Daarnaast is het fonds voornemens om zijn aandacht de komende jaren meer te richten op de infrastructuurversterking van het filmklimaat in zijn werkgebied. Om de lokale filmcultuur in de armste landen verder te stimuleren, wil het HBF de komende jaren de aandacht voor initiatieven op het gebied van lokale distributie, training en bemiddeling intensiveren. Deze ambities sluiten aan bij de aanbevelingen die voortkwamen uit de evaluatie van het HBF die in 2008 werd uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken, en bij die uit de evaluatie die het fonds zelf heeft uitgevoerd.

¹Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). De DAC-lijst van de OECD biedt een overzicht van landen die formeel in aanmerking komen voor ontwikkelingshulp.

COLUMN

Wereldwijd

Het Hubert Bals Fonds maakt een veelheid aan stemmen uit alle windstreken hoorbaar. Zo krijgen landen die zelfs de meest avontuurlijke filmbezoeker onbekend zijn via het witte doek toch een gezicht en delen mensen uit alle hoeken van de wereld hun verhalen met mensen uit weer andere hoeken van de wereld. Die missie is onveranderd belangrijk. Door de groeiende dominantie van commerciële cinema is er steeds minder ruimte voor onafhankelijke wereldcinema.

Hoewel ik voor de 'buitenwereld' een nieuwkomer ben bij het Hubert Bals Fonds, liep ik er acht jaar geleden al stage. Het HBF bestond toen vijftien jaar. Ik voerde bij die gelegenheid een onderzoek uit naar problemen op het gebied van theatrale distributie, zoals die zich voordeden in de landen waar het fonds actief is. In de tussentijd zijn die problemen niet opgelost en op veel plekken zijn ze zelfs verergerd. Digitale distributie – in 2002 nog toekomstmuziek en nu sterk in opkomst – is inmiddels wel een interessant alternatief.

Er is sinds mijn stage bij het HBF nog meer veranderd. Zo is het fonds behoorlijk gegroeid: ieder jaar ontvangt het meer projectaanvragen. Dankzij actieve scouting komen er aanvragen binnen van nieuwe mensen uit nieuwe gebieden. Dat komt de diversiteit ten goede, dus daar zijn we blij mee. Het is onze uitdaging om te groeien, zodat we in de toekomst meer aanvragen kunnen honoreren. Het ministerie van Buitenlandse Zaken zal ons de komende drie jaar blijven ondersteunen, maar we gaan daarnaast actief werken aan een verbreding van ons financiële draagvlak. Inhoudelijk willen we ons meer concentreren op de armere gebieden. Landen als Chili en Argentinië hebben immers al een bloeiende filmcultuur terwijl we in armere landen als Oeganda en Oost-Timor nog een grote slag kunnen slaan, met bijvoorbeeld workshops en trainingen. Verder willen we nauwer gaan samenwerken met het Jan Vrijman Fonds. Een mooi voorbeeld van samenwerking is de selectie van films – vijf titels van hen en vijf van ons – die nu een jaar achtereenvolgens verschillende Afrikaanse festivals trekt. Zo'n tour maakt de films, maar ook het fonds, zichtbaarder in gebieden waar we mogelijk nog niet bekend zijn.

Iwana Chronis, hoofd Hubert Bals Fonds

I of the Tiger

Première: woensdag 3 februari, 16:15, Pathé 2
Het Russische echtpaar Yelena en Nikolay Renard maakte met *Mama* een dialoogloze film over een zwaarlijvige man die volledig afhankelijk is van zijn moeder.

'Iedereen zal in *Mama* een andere film zien. Voor de een is het een verhaal over complexe relaties, voor de ander een film over een moeder die zich voor haar zoon opoffert, of die haar zoon juist knecht. Voor weer een ander is het gewoon een film over een dikke man. Wat wij vooral willen vertellen is dat mensen hun noodlot op een zeker moment niet meer kunnen ontlopen en dat ze moeten ingrijpen als het nog kan.'

Wij waren, net als onze crew, onervaren. Een voordeel van die onervarenheid is dat je autonoom bent, niet beïnvloed door anderen. Iedereen geloofde in het project en werkte gratis mee. We wilden dat de film op een natuurlijke manier zou ontstaan. Zo hebben we de takes ook opgenomen: lange shots met een statische camera, natuurlijk licht, weinig repetitie vooraf. Daarmee bleven we zo dicht mogelijk bij het echte leven.'

I of the Tiger

Première: maandag 1 februari, 15:45, Pathé 4
Miyoko, het debuut van Tsubota Yoshifumi, is de bewerking van een autobiografische mangareeks uit de jaren zeventig, waarin de schizofrenie van een seksueel gefrustreerde striptekenaar verbeeld wordt.

'Ik verfilmde een autobiografische manga van Abe Shinichi, waarin die zijn carrière en zijn liefde voor Miyoko verbeeldt. Omdat hij aan schizofrenie lijdt, is zijn manga heel rauw. De vage scheidslijn in zijn werk tussen fantasie en realiteit zit ook in mijn film. Ik laat mangabeelden overgaan in echte beelden of gebruik ze als waanbeelden van de hoofdpersoon. Ik vind manga een cultuurvorm waarop Japan trots mag zijn. Je hebt twee hoofdstromingen. Aan de ene kant is er de commerciële industrie, die miljoenen stripboeken per week verkoopt. Aan de andere kant heb je een kleinere stroming, waarin manga een nieuwe vorm van expressie is. Ik zie het als een combinatie van poëzie en schilderkunst. Als beeld en tekst er mooi in samenkomen, is manga als kunst te beschouwen. Het werk van Abe Shinichi reken ik tot die categorie.'

Met CineMart, de eigen internationale co-productiemarkt, staat het IFFR aan de wieg van vernieuwende, onafhankelijke en kunstzinnige cinema. CineMart bestaat al zevenentwintig jaar en het is nog steeds dé plek voor professionals om nieuwe filmprojecten te ontdekken.

CineMart is een begrip: al zevenentwintig jaar ontmoeten filmmakers op zoek naar aanvullende financiering (voor een nog te realiseren film) er afgevaardigden van de filmindustrie. Daarnaast is CineMart een netwerkelement van formaat, zo aan het begin van het kalenderjaar. Destijds was het IFFR het eerste filmfestival dat een co-productiemarkt organiseerde. Inmiddels heeft het initiatief wereldwijd veel navolging gekregen. CineMart staat niet stil bij het verleden, maar kijkt nadrukkelijk vooruit. CineMart houdt actuele filmontwikkelingen nauwlettend in de gaten en streeft voortdurend naar vernieuwing. Zo organiseert CineMart paneldiscussies en conferenties rondom actuele onderwerpen en een workshop waar beginnende producenten met elkaar in contact treden, het Rotterdam Lab. Daarmee bindt CineMart internationale partners aan zich en garandeert het toegang tot wereldwijde informatiebronnen.

Projecten

CineMart hanteert een open aanvraagprocedure, maar de staf gaat door het jaar heen zelf ook actief op zoek naar geschikte en bijzondere projecten wereldwijd. Medewerkers bezoeken internationale filmfestivals en productiemarkten en onderhouden contact met de CineMart International Advisory Board en diverse partnerorganisaties. De selectie geschiedt door de CineMart-staf in samenspraak met een commissie die bestaat uit kopstukken uit de industrie. Zij selecteerden voor deze editie van CineMart 33 projecten uit 440 inzendingen (tegen 485 vorig jaar). De trend van de afgelopen jaren om het aantal projecten te reduceren en met een exclusieve selectie de focus van professionals te vergroten is daarmee voortgezet. De geselecteerde projecten komen uit alle hoeken van de wereld, van Korea tot Canada en van Australië tot Mexico. De makers variëren van (nog) onbekend talent tot gelauwerde 'Rotterdamers' als Alexey Balabanov en Alexis Dos Santos. Staf en commissie hebben bij de selectie vooral gekeken naar de artistieke kwaliteiten en de staat van dienst van de maker. Uiteraard moeten de projecten een 'IFFR-bloedgroep' hebben. Ook praktische criteria als de haalbaarheid

850

CineMart had in totaal 850 gasten dit jaar. In 2009 waren dat er 790.

van een project tellen mee. De selectie van 2010 is goed ontvangen door de op het festival aanwezige professionals uit de disciplines productie, sales en distributie. Er was dermate veel belangstelling dat het moeilijk was om alle geïnteresseerden voor een project in te plannen. Dit bewijst de relevantie en kwaliteit van CineMart.

Gasten

Om CineMart behalve informeel ook exclusief te houden zijn alleen genodigden welkom. CineMart profiteert van een internationaal netwerk om de gastenlijst up to date te houden. De CineMart Advisory Board en de internationale partnerorganisaties spelen daarbij een belangrijke rol. Vorig jaar had de economische crisis een grote weerslag op CineMart, met name op het aantal bezoekende gasten. Dit jaar leken de effecten van de crisis nagenoeg voorbij: er kwamen aanzienlijk meer producenten, salesagenten en distributeurs bij CineMart over de vloer.

Programma

De een op een-afspraken tussen de indieners van geselecteerde projecten en potentiële financiers vormen het hart van CineMart. Deze afspraken vergen een gedegen voorbereiding. Zo ontvangen de betreffende professionals voor de kerstperiode al het CineMart-dossier met daarin de belangrijkste informatie over de projecten. Op basis daarvan geven zij aan in welke projecten ze geïnteresseerd zijn. De CineMart matchmakers en consultants maken een overzicht van alle afspraken, geven advies, introduceren gesprekspartners onderling en brengen partijen bij elkaar, ook buiten deze setting. Het netwerk-aspect gedijt het best in een informele sfeer die CineMart creëert met lunches, cocktails en (goedbezochte) feesten. Van die laatste is de Industry Party de belangrijkste. Dit jaar voor de vierde maal was die het startschot voor CineMart, op zondagavond 31 januari. Zo'n duizend filmprofessionals bezochten het feest dat in

Netwerken bij CineMart

het thema van Cinema Reloaded stond en dat in samenwerking met Variety, Maison Descartes, de Rotterdam Film Commission, Holland Film en andere partijen werd georganiseerd. CineMart sloot op woensdag 3 februari af met een slotfeest en een prijsuitreiking in de Hospitality Club op het Westelijk Handelsterrein. Het feest werd mede georganiseerd door het Prins Claus Fonds, Arte France Cinema, Nedcipro en Holland Subtitling.

Awards

Op het jaarlijkse slotfeest van CineMart worden jaarlijks twee veelbelovende projecten uit de selectie bekroond. De geldprijzen die met deze bekroning zijn gemoeid, zijn bedoeld voor verdere ontwikkeling van het project. Dat het winnen voor extra exposure zorgt, die andere

financiers mogelijk over de streep trekt, is een mooi neveneffect. De ARTE France Cinéma Awards (€10.000) voor het beste CineMart 2010-project ging naar *Layla Fourie* van de Duitse Pia Marais. De Prins Claus Fonds Film Grant (€15.000) voor het beste CineMart 2010-project uit een van de partnerlanden van het Prins Claus Fonds ging naar *By the Time it Gets Dark* van de Thaise Anocha Suwichakornpong.

Rotterdam Lab

Een belangrijke en populaire nevenactiviteit van CineMart is het opleiden van aanstormend productietalent. Met dat doel werd tien jaar geleden het Rotterdam Lab opgericht. Deze vijfdaagse workshop is bedoeld voor beginnende producenten uit alle windstreken die de

Rotterdam Lab: panel over post-productie. vlnr Micki Noro, Michiel Schopping en Diane Elbaum.

ambitie hebben om voor het eerst een internationaal filmproject te gaan financieren. Meer dan een trainingsprogramma is het een op de praktijk gericht evenement. De deelnemers leren er hun weg te vinden in de festivalwereld en krijgen ondersteuning bij de opbouw en uitbreiding van hun eigen internationale netwerk. Het programma bestaat daarnaast uit een pitch-training, speeddate-sessies met aanwezige professionals, case-study's over co-productie en post-productie en verschillende andere presentaties met onderwerpen die variëren van digitale distributie tot festivalstrategieën. Dit jaar deden er 67 mensen mee aan het Rotterdam Lab, waarmee de groep aanzienlijk groter was dan vorig jaar, toen 51 jonge producenten werden toegelaten. Dit grotere aantal deelnemers was mede mogelijk doordat er zich onder de twintig deelnemende partnerorganisaties een aantal nieuwkomers bevond, waaronder de Irish Film Board, het Israel Film Fund en Scottish Screen.

Debatten

Doorgaans speelt CineMart zich buiten het gezichtsveld van het reguliere festivalpubliek af. In het kader van het recent gelanceerde Cinema Reloaded-platform en het daaraan gekoppelde RE: Reloaded-programmaonderdeel vonden er tijdens CineMart een aantal debatten plaats die juist als doel hadden industrie en publiek met elkaar in gesprek te laten gaan. In drie debatten – bij respectievelijk Cinema Reloaded, Back to the Future? en Kino Climates – kwamen verleden, heden én toekomst van filmproductie, -financiering en -distributie aan de orde.

(Inter)nationale samenwerking

CineMart heeft een groot internationaal netwerk opgebouwd van filmfestivals, coproductiemarkten en ondersteunende organisaties als fondsen en trainingsorganisaties. Dit vergroot de kansen voor projecten en voor de Rotterdam Lab-participanten door het jaar heen. CineMart breidt haar netwerk jaarlijks uit, ook in landen die eerder minder sterk waren vertegenwoordigd.

Rutger Wolfson, Pipilotti Rist en Alexis Dos Santos op het openingsfeest van CineMart.

CineMart zoekt in de samenwerking (en zeker in die met festivals) naar een bepaalde vorm van wederkerigheid en kijkt om die reden kritisch naar aanvragen voor toelating. Met festivals als Berlijn en Cannes is de samenwerking dusdanig intensief dat producenten de mogelijkheid hebben om na CineMart de gemaakte contacten ook op deze grote filmmarkten te continueren en projecten aldus verder te ontwikkelen. De Rotterdam-Berlinale Express is het samenwerkingsverband tussen het IFFR en het Berlin International Film Festival. CineMart-projecten die hiervoor worden geselecteerd kunnen na Rotterdam afreizen naar de European Film Market op het Berlijnse filmfestival. Dit jaar werden daarvoor drie projecten geselecteerd: *Elena* van Andrei Zvyagintsev (Rusland), *Leather* van Alexey Balabanov (Rusland) en *El Rumano* van Florin Serban (Roemenië). Daarnaast ontvingen twintig op CineMart aanwezige producenten een gratis registratie voor het Producers Network in Cannes. Andere belangrijke partners waren opnieuw het Binger Filmlab en de Résidence du Festival van het Cannes Film Festival.

Financiering

CineMart draagt zelf zorg voor het bijeenbrengen van het leeuwendeel van het budget. De belangrijkste medefinanciers van CineMart 2010 waren het MEDIA Programma van de Europese Commissie, het OntwikkelingsBedrijf Rotterdam en het Nederlands Fonds voor de Film. Die gelden werden aangevuld met een eigen investering van het IFFR en financiële bijdragen van CineMarts (inter)nationale partnerorganisaties.

CineMart opening party in Thalia

COLUMN

Positief

Toen de financiële crisis de wereld in zijn greep kreeg, was in de internationale 'onafhankelijke' filmindustrie de spanning goed te voelen. Alsof het niet al ingewikkeld genoeg is om bijzondere en 'moeilijker' films gefinancierd te krijgen! De angst dat er vanaf nu helemaal niks meer mogelijk zou zijn, was overal te merken, ook op de vorige editie van het IFFR, het eerste internationale festival waar de crisis aan de orde was. We telden minder gasten en kortere verblijven. Er was een minder grote hang naar avontuur in de zoektocht naar nieuwe projecten en de sfeer was enigszins bedrukt.

CineMart 2010 was een bijzondere editie en dat had niet alleen te maken met het getal tien. Het was weliswaar de editie van 2010, de tiende verjaardag van het Rotterdam Lab en mijn tiende CineMart, maar veel bijzonderder was dat de stemming dit jaar weer ronduit positief was. We verwelkomden meer gasten en kregen een overstelpende hoeveelheid aanvragen van producenten en andere professionals om op CineMart aanwezig te zijn. Zij toonden grote nieuwsgierigheid naar de

projecten en het nieuwe talent dat we presenteerden. We kregen uit verschillende hoeken heel positieve reacties op de 33 projecten die we geselecteerd hadden. Dat is altijd weer een opluchting, want het blijft ingewikkeld om uit bijna vijfhonderd inzendingen juist die projecten te kiezen die ertoe doen, die mensen raken en tot participatie verleiden. Zoals een programmeur kwetsbaar is in zijn of haar keuzes, zo zijn wij dat ook: we worden afgerekend op smaak. Een projectselectie die in goede aarde valt, is voor ons het allerbelangrijkst. Als we dat doel halen overleven we de stressvolle weken voor en tijdens het festival ook wel weer. Inmiddels kijken we heel erg uit naar de films die onze selectie de komende jaren gaat opleveren.

De crisis is niet voorbij, maar het verlangen en de daadkracht om vanaf de grond bijzondere en eigenzinnige films te maken ook niet. Het is een voorrecht om aan het begin van die cyclus te staan.

Marit van den Elshout, hoofd CineMart

I of the Tiger

Première: zondag 31 januari, 19:00, Pathé 4
In *Mundane History* verpakt Anocha Suwichakornpong haar commentaar op de politieke instabiliteit in Thailand in een klein, persoonlijk verhaal over de innerlijke worsteling van een verlamde jongen.

'Een jongen die door een ernstig ongeluk tot zijn middel verlamd is, vecht een conflict uit met zijn vader. Dit persoonlijke verhaal is een metafoor voor de politieke en maatschappelijke onrust die zo kenmerkend is voor de huidige situatie in Thailand. Vier jaar geleden pleegde het Thaise leger een staatsgreep. De democratisch gekozen premier Thaksin werd het land uitgezet en vervangen door een hoge militair. De strijd tussen vader en zoon spiegelt de strijd tussen de machthebbers en de burgers in mijn land. De jongen maakt een geleidelijke verandering door, hij leert met zijn handicap omgaan. Thailand zit ook in zo'n overgangsfase. Maar eigenlijk is het hele universum voortdurend in transitie. Alles en iedereen doorloopt een cyclus van geboorte, opgroeien, aftakeling, dood en wedergeboorte.'

I of the Tiger

Première: zaterdag 30 januari, 19:00, Pathé 4
Michael Noer en Tobias Lindholm regisseerden samen *R*, een ijzersterke film over het harde leven in een Deense gevangenis. Met medewerking van echte zware jongens.

'*R* is een confronterende casestudy van de machohiërarchie in een Deense gevangenis. We volgen hoofdpersoon Rune in zijn wanhopige strijd om te overleven. De film is hardcore, verrassend en vooral eerlijk. Dit is onze eerste speelfilm. Michael en ik maakten al eerder een korte film: hij als regisseur en ik als scriptschrijver. De eerste draaidag van *R* was gedenkwaardig. Omdat het merendeel van onze acterende medewerkers echte bajesklanten zijn, waren we behoorlijk zenuwachtig. Maar liefst 75 mensen die we castten hadden direct met die gevangenis te maken gehad. Ze hadden er óf als bewaker gewerkt, óf ze hadden er hun celstraf uitgezeten. Dat kwam de authenticiteit erg ten goede. Het verhaal is fictief, maar het is wel allemaal echt gebeurd.'

Het IFFR bedient twee zeer verschillende doelgroepen. Als omvangrijk publieksevenement heeft het een grote aantrekkingskracht op film liefhebbers. Maar Rotterdam is als evenement en ontmoetingsplek ook voor internationale filmprofessionals – van regisseurs en producenten tot salesagenten en persmensen – *the place to be*. Het festival wil vertegenwoordigers van de industrie zo goed mogelijk faciliteren.

Het IFFR heeft dankzij de Film Office een zeer goede reputatie waar het gaat om service aan de filmindustrie. De Film Office fungeert als intermediair tussen makers waarvan een film is opgenomen in het programma, salesagenten, distributeurs, televisie-aankopers en pers. Een belangrijke taak van de Film Office is om CineMart-bezoekers zoveel mogelijk te betrekken bij het festivalprogramma. Daarmee bevordert de Film Office de aan- en verkoop van films. In de aanloop naar het festival informeert de Film Office salesagenten en distributeurs over het programma, in het bijzonder over titels waarvan de rechten nog te koop zijn. Ook dragen medewerkers van de Film Office zorg voor de digitale videotheek en registreren zij welke persmensen en professionals welke vertoningen bezoeken, om makers daarover te kunnen informeren.

De industry consultants van de Film Office wendden hun brede ervaring en internationale netwerk aan voor strategisch advies op maat aan makers van geselecteerde films. Samen bepalen ze hoe de film het best onder de aandacht van de juiste personen en/of partijen is te brengen. Omdat veel aanwezige makers geen of nauwelijks festivalervaring hebben, is deze hulp meer dan gewenst. Het team van consultants bestond dit jaar opnieuw uit professionals die vertrouwd zijn met het IFFR en met het soort films dat er geprogrammeerd wordt. Omdat het festivalprogramma dit jaar sterk gericht was op Afrika, had de Film Office het team uitgebreid met een consultant die relevante ervaring heeft met dit continent.

De Sales & Industry Club, een besloten (vergader)ruimte in De Doelen, maakte deel uit van de Film Office-service. Professionals vonden er, behalve versnaperingen en een rustige ontmoetingsplek, ook faciliteiten als computers, vakbladen en promotiemateriaal. De Sales & Industry Club werd ook gebruikt voor bijzondere bijeenkomsten, waaronder de Industry-panels die dit jaar voor het eerst werden georganiseerd.

HOOG BEZOEK

2717
festivalgasten

850
CineMart-gasten

337
filmmakers/kunstenaars

388
journalisten

Programma

De Film Office breidde het programma dit jaar uit met verschillende presentaties en panels. Naast presentaties over CineMart en het Hubert Bals Fonds was er een speciaal panel voor makers, een presentatie waarin een salesagent het belang van zijn functie uitlegde en één waarin het HBF de aanwezigen een casestudy voorlegde. Ook het Buyers & Sellers Dinner op het Stadhuis prijkte voor de derde maal op het programma. Het diner werd aangeboden door wethouder van Cultuur Rik Grashoff. De Film Office was mede-organisator van de Industry Party.

Press & Industry-screenings

Journalisten die verslag doen, programmeurs die hun licht komen opsteken en distributeurs die op zoek zijn naar aan te kopen films kunnen de reguliere voorstellingen niet altijd inpassen in hun volle agenda. Daarom zijn er speciaal voor hen aparte vertoningen van alle festivalpremières. Deze Press & Industry-screenings zijn uitsluitend op vertoon van een persoonlijke gastenpas toegankelijk. De makers van de vertoonde films krijgen doorgaans binnen 24 uur bezoekersinfo gerapporteerd.

Video Library

Wie ook de Press & Industry-screening niet kan bijwonen kan de gewenste film lenen in de volledig gedigitaliseerde videotheek van het IFFR. Deze kwalitatief hoge service krijgt altijd weer positieve feedback. Het merendeel van de geprogrammeerde films was ook dit jaar op aanvraag beschikbaar in de cabines op de vierde verdieping van De Doelen. Dankzij de gratis WiFi-connectie konden gebruikers de videocatalogus ook op de andere verdiepingen bekijken, draadloos op de eigen laptop of iPhone. Ook het eerdere werk van regisseurs met een CineMart-project was op die manier opvraagbaar.

Rutger Wolfson verwelkomt aanwezigen op het Buyers & Sellers Dinner.

Professionals in de video library

I of the Tiger

Première: dinsdag 2 februari, 15:45, Pathé 4
In *Les signes viteaux*, haar tweede film, volgt de Canadese regisseur Sophie Deraspe de twintiger Simone, die na de dood van haar oma in een verzorgingstehuis voor palliatieve zorg gaat werken en steeds meer geobsedeerd raakt door de dood.

'De film gaat over een vrouw van in de twintig, die haar normale leven, met een studie, een vriendje en vrienden, achter zich laat en in plaats daarvan gaat werken in een tehuis voor mensen die op sterven liggen. Uitgangspunt was de vraag wat het belangrijkste is in het leven. Dat is onze relatie met anderen, en ons lichaam is het enige middel om met die anderen in contact te komen. Het fysieke bepaalt hoe we ons leven ervaren. In Canada hebben we gelukkig nog steeds een systeem waarin het mogelijk is creatieve films te maken, die in hun onderwerp of uitvoering riskant zijn. Maar het blijft moeilijk!'

I of the Tiger

Première: maandag 1 februari, 19:00, Pathé 4
Street Days gaat over een junkie in Tbilisi en is het speelfilmdebuut van Levan Koguashvili. De filmmaker keerde na zeven jaar vanuit New York terug naar zijn vaderland Georgië.

'*Street Days* is het verhaal van een verloren generatie. Georgische dertigers, mensen die opgroeiden in de Sovjet-Unie en vervolgens hun draai niet hebben kunnen vinden in de huidige situatie. Het vorige systeem is ingestort, maar het nieuwe systeem moet nog helemaal opgebouwd worden. Moeilijk om in te leven, maar boeiend om te filmen. Ze vinden troost in drank en drugs, maar ondanks hun wrede sociale lot behouden ze een zekere humaniteit. Om de protagonist een zo realistisch mogelijk karakter te geven, werkte ik met niet-professionele acteurs. Echte mensen hebben geloofwaardiger koppen dan acteurs, die gewend zijn een masker te dragen. Voor de casting kreeg ik hulp van de politie, met wie ik enkele dagen meeliep.'

Al meer dan twaalf jaar brengt het IFFR, ook buiten de festivalperiode en de Rotterdamse stadsgrenzen, onafhankelijke, vernieuwende en kwalitatieve cinema onder de aandacht van een zo groot mogelijk publiek. Daarbij experimenteert het festival met nieuwe distributievormen.

Het IFFR heeft uit efficiëntie-overwegingen besloten om niet langer op theatrale distributie, maar uitsluitend op distributie via dvd en online in te zetten. Dit is een succesvolle strategie gebleken die het festival in de komende jaren dan ook zal voortzetten: de organisatie realiseerde een groter bereik tegen lagere kosten. Dankzij een samenwerking met het Filmmuseum kon het IFFR zich voorafgaand aan het festival in de landelijke filmtheaters presenteren met de previewtoer van *Los viajes del viento*. Voor 2010 staan voorstellingen voor Tiger Friends op de planning.

HBF

Het door het Filmmuseum aangekochte *Los viajes del viento* ontving eerder HBF Plus-steun en was voorafgaand aan de 39ste editie in veertien theaters te zien. Het Filmmuseum droeg zorg voor de ondertitelde print en het transport, het IFFR nam de publiciteitscampagne voor zijn rekening en festivalmedewerkers verzorgden een inleiding bij elke vertoning. Het Filmmuseum vertoonde eerder een aantal HBF-titels in de zomerreeks *Previously Unreleased: Blind Pig Who Wants To Fly, Turistas, River People* en *Paper Soldier*. De film *Blind Pig Who Wants To Fly* werd alsnog aangekocht en belandde zo na de 38ste editie nog tweemaal in Rotterdam (in WORM en in het Wereldmuseum). Diverse dagbladen en De Filmkrant recenseerden de titel. Het filmfestival Gent vertoonde in het programmaonderdeel A Look Apart *Perfect Life* en *Agrarian Utopia. Floating in Memory* en *Er Dong* zaten in de Gentse jongerencompetitie. *Antonia* werd vanaf voorjaar 2009 op verschillende plekken in Nederland in de openlucht vertoond in het programma The Best of Latin American Film Festival. *Teza* kreeg de publieksprijs op het Africa in the Picture festival. Die film kreeg ook een normale release: distributeur Amstelfilm bracht de film in januari 2010 uit. Het nieuwe filmtheater in Amsterdam, Smart Cinema, vertoonde vanaf september een aantal HBF-titels onder de noemer Post Rotterdam. De bezoekerscijfers zijn nog te verwaarlozen, maar Smart Cinema zal het initiatief dit jaar continueren met een programma dat aansluit bij de Tiger Releases op dvd.

Kijkcijfers HBF en IFFR titels 2009/2010

Wonderful Town	71.000
Wonderful Town	60.000
Forsaken land	79.000
Old Joy	71.000
Old Joy	50.000
Mutum	64.000
Falling into Paradise	77.000
Hawaii, Oslo	52.000
Flower in the Pocket	61.000
Springtime in a Small town	51.000
Wayward Cloud	210.000
Barakat	40.000

Dvd-releases

Jaarlijks brengt het festival een aantal HBF-titels uit op Tiger Releases, het eigen dvd-label. In 2009 zagen maar liefst zeventien nieuwe titels het licht: een absoluut record. Dit is te danken aan de nieuwe samenwerking met ParOVisie en Media Madness, die elk jaar investeren in de uitbreng van ongeveer tien titels. De inlay werd aangepast aan de nieuwe huisstijl. De oplage is telkens duizend exemplaren en de logistieke distributie is in handen van De Filmfreak. De eerste omzetting is bemoedigend. Behalve losse titels – zoals bijvoorbeeld *I Am from Titov Veles, Happy Desert* en *Los herederos* – verschenen ook twee speciale boxsets: de Latina-box en een Young China-box. De negen uur (!) durende documentaire *Tie Xi Qu: West of the Tracks* die ook werd uitgebracht onder het eigen label oogstte lovende recensies in onder meer de Volkskrant, Trouw en De Filmkrant. De laatste riep de dvd uit tot 'dvd van het jaar'.

Volkskrant IFFR-box

Het IFFR heeft samen met hoofdsponsor de Volkskrant net voor het festival een speciale themabox uitgebracht met daarin de HBF-titels *Pandora's Box, Be Calm and Count to Seven* en de op het IFFR vertoonde distributietitels *Eldorado, Birdwatchers* en *Cordero de Dios*. Al na een weekend was de hele oplage van duizend exemplaren

uitverkocht en zijn er drieduizend sets bijbesteld. Voor komend jaar staat een speciale jubileumeditie op de rol.

Online

Het IFFR neemt zijn pioniersfunctie op het gebied van digitale distributie serieus en lanceerde daarom eind 2009 een speciaal festivalkanaal op het populaire platform YouTube. Naast videoreportages en berichten van het festival zijn op youtube.com/iffrotterdam een aantal shorts en enkele complete speelfilms gratis te bekijken. In de festivalperiode waren er op het kanaal zeven films uit het programmaonderdeel Bright Future – een dag na hun premières op het witte doek! – 24 uur lang in heel Nederland online te bekijken. Het YouTube-kanaal haalde 8377 views tijdens het festival en ruim 16.000 views in totaal. De best bekeken film was de short *Dirty Ones* met 1577 views. Door het jaar heen komen er nieuwe (speel)films uit de HBF-catalogus beschikbaar voor internetkijkers. Vorig jaar startte het festival in samenwerking met Cinemien met de video on demand-service op cinemalink.tv. Jaarlijks komen daar ongeveer twaalf HBF-titels bij. Deze zijn tegen betaling te bekijken. De video on demand-bussines staat nog in de kinderschoenen, zeker wat betalende bezoekers betreft, maar het aanbod is groeiende. Sinds kort is de Volkskrant mediapartner.

HBF op televisie

Met vertoning op televisie wil het IFFR films een langer leven en meer kijkers bezorgen. De NPS zond van maart 2009 tot maart 2010 de volgende HBF-titels uit: *Barakat, Wonderful Town* (die ook herhaald werd), *Mutum* en *Forsaken Land*.

AANTAL BEZOEKERS FILMTHEATERS

Los viajes del viento	1355
Paper Soldier	201
Turistas	147
River People	112
Teza	934
Blind Pig Who Wants to Fly	213

A photograph of director Yang Heng sitting on a set of stairs. He is wearing a dark leather jacket over a black turtleneck and light-colored jeans. The stairs are illuminated with red lights along the edges. The background is dark and out of focus.

I of the Tiger

Première: donderdag 4 februari, 16:00, Pathé 4
Yang Heng heeft in het minimalistische *Sun Spots* niet meer dan 31 statische shots nodig. Een originele variant op het typische gangstermelodrama, in een fraai landschap.

'Het verhaal van *Sun Spots* is simpel. Het gaat over drie personen: een getatoeëerde jongen, een vrouw en haar vriend. De vrouw is kwaad op haar vriend omdat hij vreemdgaat. De jongen, die in opdracht van een woekeraar mensen aftuigt die hun lening niet op tijd afbetalen, wordt verliefd op de vrouw. Met de stijl van deze film zet ik me af tegen Hollywood. In Hollywood-films zie je korte shots met veel beweging. Ik doe met opzet juist het tegenovergestelde. In de Chinese maatschappij gaat alles steeds sneller. Vroeger gingen dingen meer geleidelijk, trager. Ik wilde in deze film de tijd terugbrengen dat het leven nog een rustig tempo had en alles op zijn elfendertigst ging.'

A close-up portrait of actor Veiko Õunpuu. He has long, wavy brown hair and a mustache. He is looking directly at the camera with a serious expression. He is wearing a dark t-shirt with a graphic design.

I of the Tiger

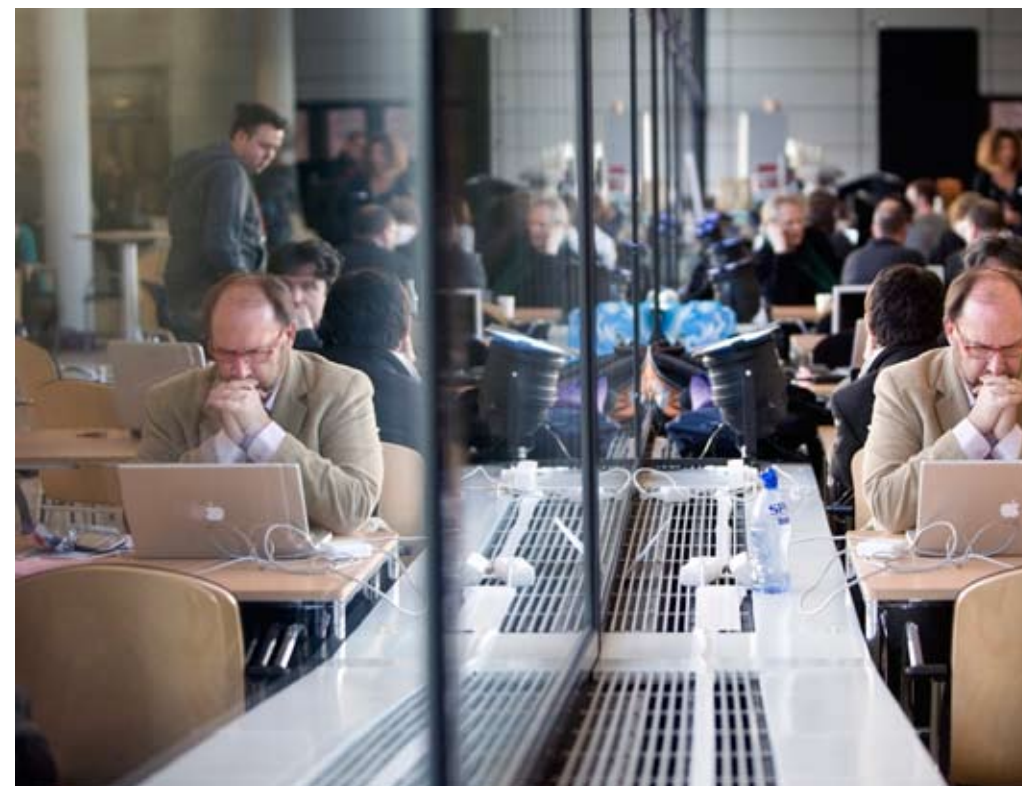
Première: woensdag 3 februari, 22:30, Pathé 4
The Temptation of St. Tony, Veiko Õunpuu's tweede film, is een parabel over roofdierkapitalisme in Oost-Europa, met zijn genadeloze regels en spelers.

'*The Temptation of St. Tony* is een verbazingwekkende tragedie die door merg en been gaat. De film gaat over de ondraaglijke kwellingen en uiteindelijke ondergang van een middenkader-manager. Ik vond deze film lastiger te maken dan *Autumn Ball*, mijn debuutfilm, die ook op het IFFR draaide. Waarschijnlijk omdat die zowel door pers als publiek zó goed werd ontvangen, dat ik bang was dat ik een beetje te arrogant was geworden. Maar nu de film klaar is ben ik er heel erg tevreden over. In Estland worden maar vijf films per jaar gemaakt, en die hebben maar een minimum aantal bezoekers. Ik hoop dat *St. Tony* andere regisseurs stimuleert minder voorspelbare dingen te gaan maken.'

I of the Tiger

Première: dinsdag 2 februari, 19:15, Pathé 4
Sophie Letourneur maakt zeer persoonlijke films. In *La vie au Ranch* verwerkte ze ervaringen die ze opdeed als opgroeiend meisje.

'*La vie au Ranch* gaat over drie meisjes die net zijn gaan studeren. Ze hebben hun veilige thuishaven verlaten om op kamers te gaan wonen. Zelfstandig, maar ook met een behoefte om onderdeel uit te maken van een groep. Ze feesten, drinken en worden verliefd, maar ze zien zich ook steeds vaker geconfronteerd met de realiteit van het volwassen worden. Hoewel ik niet met professionele acteurs werk, gebruik ik wel een volledig uitgewerkt script. Het resultaat doet weliswaar organisch en documentair aan, maar alles – van tekst tot camerahoek – is tot in de puntjes uitgewerkt, besproken en getimed. Als een meisje dronken opstaat om te gaan dansen, lijkt dat geïmproviseerd. Maar het exacte moment waarop ze begint te bewegen, de camerahoek en het lichtplan is van tevoren tot in de kleinste details bepaald.'

Professionals aan het werk in De Doelen

Het innovatieve karakter van het IFFR werkt als een magneet op nieuwsgagers. Met behulp van oude en nieuwe media gaat het nieuws over en uit Rotterdam als een lopend vuurtje de wereld over. Ook dit jaar streken honderden journalisten uit binnen- en buitenland op het festival neer om verslag te doen.

Het festival mocht wederom op onverminderd veel media-aandacht rekenen. De Press Office voert het media- en persaccreditatiebeleid van het festival uit, zorgt voor persinformatie, organiseert persvoorstellingen en verspreidt publiciteitsmateriaal. In de periode van oktober 2009 tot en met maart 2010 realiseerden de persmedewerkers met de door hen gevoerde mediacampagne in Nederlandse gedrukte media redactionele aandacht met een advertentiewaarde van €2.8 miljoen. Ook in buitenlandse media verscheen een overweldigende stroom aan publicaties over het IFFR. De Press Office van het IFFR heeft van oktober tot de start van het festival vier

medewerkers. Tijdens het festival wordt de bemanning aangevuld met zes medewerkers voor de Press Desk en een host voor het traineeproject voor jonge filmcritici.

Het mediabeleid van het IFFR richt zich op het in binnen- en buitenland genereren van publiciteit over alle activiteiten van het festival. Een actueel netwerk van perscontacten is daarvoor onontbeerlijk. De Press Office besteedt veel aandacht aan het onderhouden van langlopende journalistieke contacten. Daarnaast werkt de Press Office voortdurend aan de uitbreiding van het eigen medianetwerk, onder meer door voor iedere editie een groep van zes jonge journalisten uit te nodigen voor deelname aan het Trainee Project for Young Film Critics. In de aanloop naar het festival worden op zes verschillende dagen lange en korte films – samen zo'n 25 voorstellingen – als persvoorstelling aangeboden. In december organiseerde de Press Office een presentatie over *Cinema Reloaded*. Alexis Dos Santos, een van de deelnemende filmmakers, was daarbij persoonlijk aan-

388

journalisten bezochten het festival, waarvan 225 Nederlandse en 163 buitenlandse persvertegenwoordigers waren. Vorig jaar kwamen er 375 journalisten naar Rotterdam.

wezig. Tijdens het festival richten Press Office en Press Desk zich met een persoonlijke, actieve benadering op het informeren van persmensen over festivalfilms en -evenementen, verstrekken zij publiciteitsmateriaal en regelen ze interviews met filmmakers.

De internationale mediacampagne informeert de 1.400 buitenlandse perscontacten door het jaar heen ook over andere activiteiten van het IFFR, CineMart en het Hubert Bals Fonds. Met Variety en Screen International is nauw samengewerkt voor speciale IFFR-pagina's in de uitgaven van half januari 2010. Internationale samenwerkingsverbanden – waaronder de New Yorkse vertoningen van festivalfilms op het Rooftop Festival in zomer 2009 en de serie Rotterdam@BAM in maart 2010 in de BAMCinématek – hadden ruime aandacht van zowel de vak- als de algemene (en lokale) media.

In de Nederlandse media kreeg het IFFR een grote hoeveelheid voorpubliciteit. Daarbij was de toename van online publiciteit opvallend. Een groot aantal wereldpremières van speelfilms en documentaires van Nederlandse makelij genereerde veel aandacht in de vorm van interviews met de makers. Hoewel het programma van het IFFR onverminderd zicht biedt op wat zich in vele landen, inclusief Nederland, afspeelt in de filmkunst, is opvallend dat de journalistieke reflectie hierop oppervlakkiger en eenzijdiger wordt. Tijdens het festival ontstond, naar aanleiding van een bericht in Het Parool, in de nationale media een discussie over de afwezigheid van sterren en het gemis aan glamour op het festival. Het is opmerkelijk en ironisch dat het IFFR om diezelfde reden in veel buitenlandse festivalverslaggeving juist wordt geprezen.

De economische crisis heeft ook de internationale filmjournalistiek zwaar getroffen. Diepgaande, tijdrovende filmjournalistiek en -analyse, maar ook festivalverslaggeving staan met name in geprinte media behoorlijk onder druk. Het is daarom verheugend te noemen dat er dit jaar meer journalisten naar het IFFR kwamen dan vorig jaar. Het IFFR onderscheidt zich van de grote buitenlandse zusterfestivals met een innovatief, gedegen, weinig ster-gericht programma, met CineMart en het Hubert Bals Fonds en versterkt daarmee zijn concurrentiepositie én de grote belangstelling van de internationale, serieuze filmmedia. De aanwezigheid van deze media bepaalt mede de aantrekkelijkheid van het IFFR als premièreplek voor films.

IFFR Trainee Project for Young Film Critics

Nu wereldwijd de filmkritiek onder druk staat wint het Trainee Project for Young Film Critics – gericht op talentontwikkeling bij jonge filmcritici – alleen maar aan belang. Veel ervaren maar ook jonge filmcritici worden wegbezuinigd en journalisten krijgen steeds minder de gelegenheid naar filmfestivals buiten de eigen landsgrenzen te reizen. De online filmkritiek groeit, maar ontbeert soms redactionele sturing en kwaliteitscontrole. In de overtuiging dat deskundige en onafhankelijke filmkritiek een noodzakelijk onderdeel is van een bloeiend filmklimaat, biedt het festival sinds 1998 jaarlijks aan zes buitenlandse critici onder de dertig jaar een eerste buitenlandse filmfestivalervaring. In het IFFR Trainee Project for Young Film Critics staan kennisname van de cinema die het IFFR vertoont, talentontwikkeling en netwerken centraal. Het drukke traineeprogramma bestaat onder meer uit deelname aan de FIPRESCI-jury, focus op een specifiek festivalonderdeel, berichtgeving op de festivalwebsite en in de Daily Tiger, expertmeetings (dit jaar waren dat ontmoetingen met Howard Feinstein en Dana Linssen) en verslaggeving voor de eigen media. Voor het festival van 2010 waren jonge filmcritici uit Zuid-Afrika, Argentinië, Peru, de Verenigde Staten, Polen en Roemenië geselecteerd.

Internationale PR

In de wereld van de onafhankelijke, artistieke cinema heeft het IFFR een zeer sterke positie door de combinatie van een aantal 'unique selling points': een zeer omvangrijk publiek, een stilistisch en kwalitatief onderscheidend programma, een coproductiemarkt en een fonds voor steun aan filmmakers in ontwikkelingsgebieden. Vergeleken met zusterfestivals wereldwijd is het IFFR

Zes jonge filmcritici deden in het Trainee Project for Young Film Critics op het IFFR hun eerste buitenlandse festivalervaring op: Juan Daniel (Peru), Miruna Vasilescu (Roemenië), Ola Salwa (Polen), Bryan Hartzheim (Verenigde Staten), Espera Donouovossi (Benin/Zuid-Afrika) en Javier Alcácer Mackinlay (Argentinië).

een unieke organisatie te noemen. Een actief pr-beleid is niettemin noodzakelijk, want tegenover de genoemde usp's staat een aantal factoren die deze positie bedreigen. Zo moet het IFFR in het binnenland het draagvlak bij publiek en stakeholders bewaken en zich nadrukkelijk profileren ten opzichte van andere evenementen en mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding. Maar ook mondiaal verandert de filmindustrie als gevolg van digitalisering, wijzigingen in distributiemethoden, de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen en een toenemend aantal filmfestivals. Naast pr op nationaal niveau is een internationaal pr-beleid dus onontbeerlijk. Het internationale pr-beleid van het IFFR dient verschillende doelen: naamsbekendheid en branding van het IFFR, filmmakers attenderen op de mogelijkheden, kansen en ondersteuning die het IFFR biedt, het uitdragen van het Nederlandse (film)cultuurbeleid en de promotie van 'world port world city' Rotterdam. Het festival profiteert daarbij van de status die het in de loop der jaren heeft opgebouwd als eigenzinnig, richtinggevend, signalerend maar ook sfeervol en informeel filmevenement. Om de zichtbaarheid van het IFFR buiten het eigen festival te vergroten adverteert het IFFR tijdens de festivals van Berlijn, Hong Kong, Cannes en Toronto en is daar ook nadrukkelijk aanwezig. Het festivalnieuws en de emailbrieven die daarop aansluiten

benadrukken de waarde van verbondenheid met het festival, met CineMart en het Hubert Bals Fonds. Ook minder formele internationale contacten zijn echter van groot belang: deelname aan workshops, bijeenkomsten en jury's op partnerfestivals, en persoonlijke ontmoetingen van festivalmedewerkers met representanten uit alle geledingen van de filmcultuur.

Het filmfestival is een evenement en dat trekt Dit weekend zijn meer dan 100.000 kaartjes verkocht, eenderde van alle beschikbare kaarten

Van programma tot tot... dit weekend zijn meer dan 100.000 kaartjes verkocht, eenderde van alle beschikbare kaarten

Un cinéma d'exploration
Dit weekend zijn meer dan 100.000 kaartjes verkocht, eenderde van alle beschikbare kaarten. Het festival is een evenement en dat trekt dit weekend zijn meer dan 100.000 kaartjes verkocht, eenderde van alle beschikbare kaarten.

Public Greenlighting
Chinese Redoubt puts ends in producers' quest by soliciting votes via the Web
The festival's 'no more outside dice' means that a lack of... public greenlighting... Chinese Redoubt puts ends in producers' quest by soliciting votes via the Web.

Movies, with Tigers

The Rotterdam film festival doesn't do... Movies, with Tigers

Rotterdam plans to be one of the most adventurous... Movies, with Tigers

Public Greenlighting
Chinese Redoubt puts ends in producers' quest by soliciting votes via the Web... Public Greenlighting

Voorproefje filmfestival
Van 27 januari tot en met 7 februari is Rotterdam weer even op de filmgebied in Nederland... Voorproefje filmfestival

ДЕНЕСКА ПОЧНУВА 39. ИЗДАНИЕ НА НАЈГОЛЕМОТО ФЕСТИВАЛ НА НЕЗАВИСЕН ФИЛМ ВО СВЕТОТ

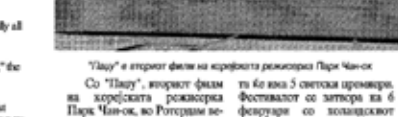
Рошерам ошбора со корејскио "Пау"

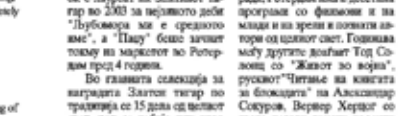
Tiger Awards voor beste kortfilm

Where is Africa

Зूम इन Роттердам

Where is Africa

Temperature gauge

Andere hoogtepunten

Зूम इन Роттердам

Зूम इन Роттердам

Temperature gauge

Andere hoogtepunten

Зूम इन Роттердам

Зूम इन Роттердам

Зूम इन Роттердам

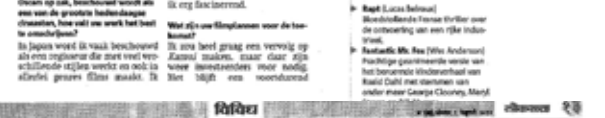

IFFR verwelkomt Japanse Spielberg

IFFR OP TV

Andere hoogtepunten

Зूम इन Роттердам

Зूम इन Роттердам

	2009/2010 in €	begroting 2009/2010 in €	2008/2009 in €
BATEN			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	2.145.976	2.024.000	2.208.701
Sponsorinkomsten	334.527	680.000	602.694
Overige inkomsten	222.796	172.375	245.929
Totaal opbrengsten	2.703.299	2.876.375	3.057.324
Subsidies / Bijdragen			
Subsidie ministerie van OCW	1.273.014	1.191.598	1.002.847
Subsidie provincie	-	-	48.945
Subsidie gemeente Rotterdam	1.240.000	1.240.000	1.135.000
Subsidies uit publieke middelen	1.629.568	1.310.000	1.633.292
Subsidies uit private middelen	619.014	591.630	590.261
Bijdragen van VSB-Fonds	75.000	50.000	75.000
Totaal subsidies / bijdragen	4.836.596	4.383.228	4.485.345
Som der baten	7.539.895	7.259.603	7.542.669
LASTEN			
Beheerslasten: personeelskosten	446.451	554.804	615.476
Beheerslasten: materiële lasten	379.321	538.075	458.790
Subtotaal beheerslasten	825.772	1.092.879	1.074.267
Activiteitenlasten: personeelskosten	2.079.075	1.705.915	1.893.292
Activiteitenlasten: materiële lasten	3.478.711	3.276.680	3.365.675
Subtotaal activiteitenlasten	5.557.785	4.982.595	5.258.966
Activiteitenlasten: personeelskosten HBF	95.504	89.626	79.835
Activiteitenlasten: materiële lasten HBF	1.074.979	981.374	949.591
Subtotaal activiteitenlasten HBF	1.150.018	1.064.130	1.025.403
Activiteitenlasten: overige lasten	2.438-	150.000	20.329
Subtotaal overige lasten	2.438-	150.000	20.329
Som der lasten	7.531.137	7.289.603	7.378.965
Saldo rentebaten en -lasten	51.185	30.000	38.872
Saldo exploitatierekening	59.943	0	202.577
Onttrekking(toevoeging) aan bestemmingsreserve HBF	45.694	-	73.222
Onttrekking(toevoeging) aan bestemmingsfonds OCW	2.406	-	-
Onttrekking(toevoeging) aan overige reserves	-	-	-
Onttrekking(toevoeging) algemene reserve	11.844	0	129.354

De exploitatierekening van de Stichting Filmfestival Rotterdam is voor het financiële boekjaar 2009-2010 uitgekomen op een klein positief resultaat van 11.844, na de toevoegingen aan de bestemmingsreserve van het Hubert Bals Fonds en het bestemmingsfonds van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Het festival verkeert financieel in een moeilijke situatie: er zijn substantieel minder sponsorinkomsten en subsidieaanvragen zijn niet volledig gehonoreerd. De sponsorinkomsten zijn flink lager uitgevallen nadat hoofdsponsors KPN en Robeco wegvielen in het boekjaar 2009/2010. Helaas is voor deze sponsors nog geen vervanging gevonden.

In het programma van dit jaar waren de effecten van de tegenvallende sponsorinkomsten goed waarneembaar. Hoewel het filmprogramma ambitieus was als altijd, waren de tentoonstellingen en live performances, programma-elementen waarmee het IFFR zich al jaren internationaal onderscheidt, dit jaar noodgedwongen soberder. Dit is gedeeltelijk opgevangen door deze activiteiten in het hart van het festival – en daarmee goed zichtbaar – te presenteren. De financiën blijven de komende jaren echter een belangrijk punt van zorg. De complexe financiële situatie is het afgelopen jaar ook opgevangen met een minder ambitieus activiteitenprogramma, dat tot besparingen leidde op marketing en communicatie, educatie en het programmabudget. Daarnaast is er door goede budgetbeheersing bespaard op materiële beheerslasten en personele activiteitenlasten. Verder betekende een incidentele vrijval van de pensioenreservering een meevaller voor het festival. De projecten Cinema Reloaded en Stichting Tiger Friends waren nieuwe activiteiten in dit boekjaar. De inkomsten van de Stichting zijn geheel in de exploitatierekening 2009/2010 gevloeid. Tegenover de kosten van Cinema Reloaded stonden inkomsten in de vorm van gekochte coins en subsidies.

Hoewel de inkomsten uit sponsoring en fondsenwerving dus fors teruggelopen zijn is door een eenmalige vrijval van de pensioenreservering, besparingen op een aantal activiteitenlasten en een goede budgetbeheersing, de exploitatierekening van het festival toch positief uitgevallen.

De organisatie van het IFFR is trots op het feit dat zij er, ondanks de moeilijke financiële situatie, in geslaagd is om een inhoudelijk sterke editie neer te zetten en vertrouwt erop dat dit een gunstige uitgangssituatie is bij het werven van sponsors en fondsen in het komende jaar.

ness & Support (die bestaat uit de stafafdelingen Financiën, Personeelszaken, Secretariaat en ICT) en Event (met Productie, Marketing & Communicatie, waar ook Educatie & Jongerenmarketing onder vallen, Sponsoring en Databasebeheer).

In de kernorganisatie van het IFFR deden zich het afgelopen jaar enkele wijzigingen voor. Iwana Chronis is per 1 mei werkzaam als hoofd HBF en volgde daarmee Bianca Taal op, die in februari het festival verliet. Eva de Jong is in dienst getreden als hoofd van het cluster Business & Support en volgde daarmee interim Geert Hoeven op. Er is een nieuwe functie aan de formatie toegevoegd, te weten die van webcoördinator. Lotte Kroese vervult deze functie per 1 november 2009. Daarnaast is per 1 augustus de afdeling Sponsoring uitgebreid met een medewerker, zijnde Barbara Korpershoek. Tevens is Daniëlle Burg per 1 november aangesteld als medewerker Secretariaat. Het IFFR nam afscheid van René van der Giessen, die vele jaren bij het festival gewerkt heeft. Daarnaast zwaaide het festival Yvonne van de Griendt uit, medewerker Secretariaat, Nicole Bettonviel, coördinator Educatie & Jongerenmarketing en Floortje Jongkoen, manager Sponsoring & Fondsenwerving. Sinds 1 februari 2010 wordt de laatstgenoemde functie vervuld door Linda Holleman, die veel ervaring heeft met sponsoring en in de festivalwereld. Ten slotte heeft zakelijk directeur Patrick van Mil een mooie nieuwe uitdaging gevonden als zakelijk directeur van het Stedelijk Museum. Hij heeft het IFFR per 15 maart 2010 na een dienstverband van anderhalf jaar verlaten.

De samenstelling van het bestuur bleef in 2009 ongewijzigd. Naast voorzitter Melle Daamen en penningmeester Hans van der Vlist bestaat het bestuur uit Peter Delpeut, Frans van Gestel, Francine Houben en Rudy Stroink. Het bestuur kwam dit verslagjaar driemaal bijeen.

In de zomer van 2009 is er binnen het IFFR een herstructurering doorgevoerd van de organisatie. Sindsdien vormt de tweekoppige directie samen met vier clusterhoofden het Management Team. Onder de artistiek directeur vallen de clusters Programma, (de programmeurs en de ondersteunde programma-afdeling) en Industry (met CineMart, het Hubert Bals Fonds en Press Office). De zakelijk directeur bestiert de clusters Busi-

Het IFFR draait op de inzet van vele (tijdelijke) medewerkers en vrijwilligers. Gedurende het verslagjaar had het IFFR 21 medewerkers in vaste dienst (18,45 fte). Daarnaast hadden tien mensen een contract voor een bepaalde tijd (8,3 fte). De rest van de medewerkers had een tijdelijk dienstverband: als zelfstandige, medewerker in dienst van een toeleverancier (250), stagiair (9) of vrijwilliger (776).

Vele handen maken licht werk en dat geldt zeker binnen de IFFR-context. De organisatie van een internationaal evenement met de omvang van het IFFR is bij uitstek mensenwerk. Het grootste meerdaagse culturele evenement van Nederland kan onmogelijk goed worden neergezet zonder de inzet van staf, (tijdelijke) medewerkers, stagiaires, externe krachten en vrijwilligers. Terwijl veel mensen vrijwilligerswerk als steeds minder vanzelfsprekend zijn gaan beschouwen de laatste jaren, mag het IFFR zich nog altijd verheugen in de warme steun van honderden vrijwilligers – dit jaar waren het er maar liefst 776. Zij zetten zich met hart en ziel in en zijn mede gezichtsbepalend voor het festival, zowel naar de professionele gasten als naar het publiek.

Titels IFFR, inclusief installaties, performances, lezingen, debatten en eenmalige presentaties en vertoningen (overzicht per programmaonderdeel, alfabetisch op land en titel, met vermelding van type première en HBF en CineMart)

wp	wereldpremière
ip	internationale première
ep	Europese première
HBF	Harvest Hubert Bals Fonds
CM	CineMart-project
TG	Tiger Award-winnende film (kort of lang)

Bright Future VPRO Tiger Awards Competitie

ip	LES SIGNES VITTAUX, Canada	Sophie Deraspe
wp/HBF/TG	ÁGUA FRÍA DE MAR, Costa Rica, Frankrijk, Spanje, Nederland, Mexico	Paz Fábrega
wp	R, Denemarken	Michael Noer, Tobias Lindholm, Veiko Õunpuu
ep	THE TEMPTATION OF ST. TONY Estland, Zweden, Finland	
ip	LA VIE AU RANCH, Frankrijk	Sophie Letourneur
wp	STREET DAYS, Georgië	Levan Koguashvili
ep/HBF	SUN SPOTS, Hongkong, China	Yang Heng
ip	AUTUMN ADAGIO, Japan	Inoue Tsuki
ip	MİYOKO, Japan	Tsubota Yoshifumi
ep/HBF	MY DAUGHTER, Maleisië	Charlotte Lay Kuen
Lim		
ep/TG	ALAMAR, Mexico	Pedro González-Rubio
wp	C'EST DÉJÀ L'ÉTÉ, Nederland, België	Martijn Maria Smits
wp	MAMA, Rusland	Nikolay Renard, Yelena Renard
ep/HBF	MUNDANE HISTORY, Thailand	Anocha
TG		Suwichakornpong
ep	LET EACH ONE GO WHERE HE MAY, VS, Suriname	Ben Russell

Tiger Awards Competitie voor korte film

wp	DISSONANT, België	Manon de Boer
ep	OOPS WRONG PLANET, België	Anouk De Clercq
ip	LA TRILOGIE CHRYSALIDES, Canada	Patrick Bernatchez
M, Canada		Félix DufourLaperrière
ip/TG	CONDOLENCES, China	Ying Liang
ip	OUT OF LOVE, Denemarken	Birgitte Staermose
wp	BRUTS DE FOND, Frankrijk	JeanClaude Ruggirello
wp	CENTPEDE SUN, Frankrijk	Mihai Grecu
wp	MASSAGE THE HISTORY, Frankrijk	Cameron Jamie
wp	RENDEZVOUS À STELLA PLAGÉ, Frankrijk	Shalimar Preuss
wp	UNDEREXPOSED, Frankrijk	Gregg Smith
TG	ATLANTIQUES, Frankrijk, Senegal	Mati Diop
FOR CULTURAL PURPOSES ONLY, Groot-Brittannië		Sarah Wood
wp	HELIOCENTRIC, Groot-Brittannië	Semiconductor
OVER THE BONES, Groot-Brittannië		Charlotte Ginsborg
ep	BACKSTORY, Groot-Brittannië, Canada	Mark Lewis

wp	WHITE SHOE STATION, Groot-Brittannië, Duitsland	Sara Preibsch
ep	MONUMENTS, Groot-Brittannië, VS	Redmond Entwistle
Gaarud, India		Umesh Vinayak Kulkarni
wp	EMPIRICAL EFFECT, Italië, Nederland, Duitsland, Zweden	Rosa Barba
wp	SOY MI MADRE, Mexico, Groot-Brittannië	Phil Collins
wp	DESERT 79*: 3 Journeys Beyond the KNOWN WORLD, Nederland	Anna Abrahams
wp	HOE VERTEL IK HET MIJN OUDERS #1, Nederland	Lernert Engelberts, Sander Plug
ip	SEX IS SENTIMENTAL, Nederland	Erik van Lieshout
wp	TRAVELLING FIELDS	Inger Lise Hansen
wp	OXYGEN, Roemenië	Adina Pintilie
	THE PALM LINES, Roemenië	George Chipere
	MUDANZA, Spanje	Pere Portabella
wp	ON THE COAST, Turkije	Merve Kayan, Zeynep Dadak
ep/TG	WEDNESDAY MORNING TWO A.M. VS	Lewis Klahr
	DREAMS FROM THE WOODS, Zweden	Johannes Nyholm

Bright Future

wp	EL PASANTE, Argentinië	Clara Picasso
wp/HBF	EL SOL, Argentinië	Ayar Blasco
wp/HBF	EL CAMINO ENTRE DOS PUNTOS, Argentinië, Nederland	Sebastian Diaz Morales
ep/HBF	BONDED PARALLELS, Armenië, Nederland	Hovhannes Galstyan
	Noorwegen, Frankrijk	
	Samson & Delilah, Australië	Warwick Thornton
	Les barons, België	Ben Yadir Nabil
	Amer, België, Frankrijk	Hélène Cattet, Bruno Forzani
	MY QUEEN KARO, België, Nederland	Dorothee van den Berghe
	LOST PERSONS AREA, België, Nederland, Hongarije, Duitsland	Caroline Strubbe
wp	AVENIDA BRASILIA FORMOSA, Brazilië	Gabriel Mascaro
	J'AI TUÉ MA MÈRE, Canada	Xavier Dolan
	THE TROTSKY, Canada	Jacob Tierney
wp	MANUEL DE RIBERA, Chile	Christopher Murray, Pablo Carrera
	KUN! ACTION, China	Wu Hao hao
HBF	OXHIDE II, China	Liu Jiayin
wp	THE ANNUNCIATION, China	Hsu Ronin
ep	WHEAT HARVEST, China	Xu Tong
HBF	LOS VIAJES DEL VIENTO, Colombia, Nederland, Argentinië, Duitsland	Ciro Guerra
	WAS DU NICHT ZIEHST, Duitsland, Oostenrijk	Wolfgang Fischer
	ZARTE PARASITEN, Duitsland	Christian Becker, Oliver Schwabe
ip	ENKSWENTRO, Filippijnen	Pepe Diokno
wp	TWISTED ROOTS, Finland, Zweden	Saara Saarela
	NUTT BLEUE, Frankrijk	Ange Leccia
	CHAQUE JOUR EST UNE FÊTE,	Dima ElHorr

BIJLAGE 1 TITELS

HBF	Frankrijk, Duitsland, Libanon BETWEEN TWO WORLDS, Frankrijk, Sri Lanka	Vimukthi Jayasundara
wp/HBF	SUSA, Georgië CRYING WITH LAUGHTER, Groot-Brittannië	RuSoedan Pirveli Justin Molotnikov
ep	DOWN TERRACE, Groot-Brittannië	Ben Wheatley
wp	SKELETONS, Groot-Brittannië	Nick Whitfield
wp	EUROPA, East, Hongarije	Anita Doron
ep	THE WELL, India	Umesh Vinayak Kulkarni
wp/HBF	AT THE VERY BOTTOM OF EVERYTHING, Indonesië MY TEHRAN FOR SALE, Iran,	Paul Agusta Granaz Moussavi Australië
	EYES WIDE OPEN, Israël, Duitsland, Frankrijk	Haim Tabakman
wp	A SUMMER FAMILY, Japan	Iwana Masaki
ep	LOST PARADISE IN TOKYO, Japan SYMBOL, Japan TOAD'S OIL, Japan	Shiraishi Kazuya Matsumoto Hitoshi Yakusho Koji
ep	YELLOW KID, Japan	Mariko Tetsuya
ep/HBF	DONKEY, Kroatië, Bosnië en Herzegovina, Groot-Brittannië, Servië	Antonio Nuic
ep	15 MALAYSIA, Maleisië	Ho Yuhang, Yasmin Ahmad, James Lee, Woo Ming Jin, Amir Muhammad, Tan Chui Mui, Liew Seng Tat, Johan John, Khairil Bahar, Kamal Sabran, Desmond Ng, Linus Chung, Benji Lim, Bahir Yeusuff, Nam Ron, Jordan Suleiman,
ep/HBF	VAHO, Mexico	Mussadique Suleiman Alejandro Gerber Bicecci
ip	EL CALAMBRE, Mexico, Frankrijk Norteado, Mexico, Spanje	Matias Meyer Rigoberto Perezcano
wp	HET HEMELSE LEVEN OP AARDE, Nederland	Jesse de Jong
wp	HUNTING & ZN., Nederland	Sander Burger
wp	MIJN ENSCHEDE, Nederland	Astrid Bussink
wp	SEPARATIONS, Nederland	Andréa Seligmann Silva, Mieke Bal
wp	SHOCKING BLUE, Nederland	Mark de Cloe
wp	WIN/WIN, Nederland	Jaap van Heusden
ep	ZERO, Polen POLICE, ADJECTIVE, Roemenië DEVIL'S TOWN, Servië	Pawel Borowski Cornelium Porumboiu Vladimir Paskaljevic
HBF	ORDINARY PEOPLE, Servië, Frankrijk, Zwitserland YO, TAMBIEN, Spanje	Vladimir Perisic Álvaro Pastor, Antonio Naharro
	LA MUJER SIN PIANO, Spanje, Frankrijk	Javier Rebollo
ep	LET'S FALL IN LOVE, Taiwan	Wu Wuna
ep/HBF	TRUE NOON, Tajikistan	Nosir Saidov
ip	SLICE, Thailand FOXES, Tsjechië, Slowakije, Ierland	Kongkiat Komesiri Mira Fornay

Spectrum

wp	TALES FROM KARS, Turkije	Özcan Alper, Zehra Derya Koç, Ülkü Oktay, Ahu Öztürk, Ömer Emre Akay Pelin Esmer
HBF	10 TO 11, Turkije, Frankrijk, Duitsland	Pablo Stoll
wp	HROSHIMA, Uruguay, Colombia, Argentinië, Spanje A SINGLE MAN, VS THE SENTIMENTAL ENGINE SLAYER, VS THE WHITE STRIPES: UNDER GREAT WHITE NORTHERN LIGHTS, VS, Canada ATLETU, VS, Duitsland, Ethiopië	Tom Ford Omar Rodriguez Lopez Emmett Malloy Davey Frankel, Rasselas Lakew
HBF	ADRIFT, Vietnam, Frankrijk	Bui Thac Chuyen Shirley Adams Oliver Hermanus Jung Sungll Jang KunJae
wp	CAFÉ NOIR, Zuid-Korea EIGHTEEN, Zuid-Korea	Ham KyoungRock Park ChanOk
ip	ELBOWROOM, Zuid-Korea	Lee Yonglu
ip	PAJU, Zuid-Korea	Lee YeonWoo
ep	POSSESSED, Zuid-Korea RUNNING TURTLE, Zuid-Korea THE APE, Zweden PEPPERMINTA, Zwitserland, Oostenrijk	Jesper Ganslandt Pipilotti Rist
wp	GOD NO SAY SO, Zwitserland, Sierra Leone	Brigitte Uttar Kornetzky
ep	THIRD PERSON SINGULAR NUMBER, Bangladesh	Mostofa Sarwar Farooki
ep	HOTEL ATLANTICO, Brazilië	Suzana Amaral
ip	LIKE WATER THROUGH STONE, Brazilië	Marília Rocha
ep	MOSCOU, Brazilië	Eduardo Coutinho
ip	MARK, Canada RUHR, Duitsland WOMEN WITHOUT MEN, Duitsland, Oostenrijk, Frankrijk	Mike Hoolboom James Benning Shirin Neshat
ip	ANTE, Filippijnen	Adolfo B. Alix Jr.
ep/HBF	AURORA, Filippijnen	Adolfo B. Alix Jr.
wp/HBF	REFRAINS HAPPEN LIKE REVOLUTIONS IN A SONG, Filippijnen	John Torres
wp/HBF	STONE IS THE EARTH, Filippijnen	Mes De Guzman
ep	MANILA SKIES, Filippijnen, VS, Frankrijk	Raymond Red Hadewijch Bruno Dumont
	LA TERRE DE LA FOLIE, Frankrijk LE REFUGE, Frankrijk RAPT, Frankrijk UN PROPHÈTE, Frankrijk WHITE MATERIAL, Frankrijk DOGTUOTH, Griekenland	Luc Moullet François Ozon Lucas Belvaux Jacques Audiard Claire Denis Yorgos Lanthimos
wp	IN THE WOODS, Griekenland VALHALLA RISING, Groot-Brittannië, Denemarken	Angelos Frantzis Nicolas Winding Refn
ip	CONTENT, Groot-Brittannië,	Chris Petit

BIJLAGE 1 TITELS

	Duitsland ONCE UPON A TIME PROLETARIAN Groot-Brittannië, Duitsland THE TIME THAT REMAINS Groot-Brittannië, Italië, België, Frankrijk	Guo Xiaolu Elia Suleiman
wp	RED WHITE & BLUE, Groot-Brittannië, VS NIGHT & FOG, Hongkong SPRING FEVER, Hongkong, Frankrijk	Simon Rumley Ann Hui
wp	I AM NOT YOUR FRIEND, Hongarije REYKJAVIK ROTTERDAM, IJsland, Nederland	Lou Ye György Pálfi Oskar Jonasson
ep	SAILOR OF HEARTS, India NO ONE KNOWS ABOUT PERSIAN CATS, Iran	Shaji N. Karun Bahman Ghobadi
	GREEN DAYS, Iran, Frankrijk AIR DOLL, Japan TO WALK BESIDE YOU, Japan WHERE ARE YOU?, Japan MALAYSIAN GODS, Maleisië	Hana Makhmalbaf KoreEda Hirokazu Ishii Yuya Kobayashi Masahiro Amir Muhammad
HBF	AT THE END OF DAYBREAK, Maleisië, Hongkong, Zuid-Korea	Ho Yuhang
HBF	WOMAN ON FIRE LOOKS FOR WATER, Maleisië, Zuid-Korea	Woo Ming Jin
wp	TODO, EN FIN, EL SILENCIO LO OCUPABA, Mexico, Canada	Nicolás Pereda
wp	VLEES, Nederland	Maartje Seyferth, Victor Nieuwenhuijs Ineke Smits
wp	DE VLEGIENIERSTER VAN KAZBEK, Nederland, België	
ip	TOTÓ, Oostenrijk YEMEN TRAVELOGUE DAYS AT SHIBAM AND SEYUN, Oostenrijk LOURDES, Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland	Peter Schreiner Michael Pilz Jessica Hausner
	ALL THAT I LOVE, Polen PIGGIES, Polen, Duitsland NE CHANGE RIEN, Portugal, Frankrijk THE PORTUGUESE NUN, Portugal, Frankrijk	Jacek Borcuch Robert Glinski Pedro Costa Eugène Green
	TALES FROM THE GOLDEN AGE Roemenië, Frankrijk	Cristian Mungiu, Ioana Uricaru, Hanno Höfer, Razvan Marculescu, Constantin Popescu Alexander Sokurov
ep	READING BOOK OF BLOCKADE, Rusland	Larisa Sadilova Andrei Nekrasov, Olga Konskaya Zelimir Zilnik
ep	SONNY, Rusland RUSSIAN LESSONS, Rusland, Noorwegen	
ip	THE OLD SCHOOL OF CAPITALISM, Servië	Goran Paskaljevic Sherman Ong
ep	HONEYMOONS, Servië, Albanië FLOODING IN THE TIME OF DROUGHT, Singapore, Maleisië The Border, Slowakije Slovenian Girl, Slovenië, Duitsland, Servië, Kroatië	Jaroslav Vojtek Damjan Kozole
ip	LOS CONDENADOS, Spanje Rabia, Spanje, Mexico, Colombia VISAGE, Taiwan, Frankrijk, België, Nederland	Isaki Lacuesta Sebastián Cordero Tsai Mingliang

Spectrum Shorts

ip	CORAZONADA, Argentinië EL BOXEADOR, Argentinië ENTRENAMIENTO ELEMENTAL PARA ACTORES, Argentinië TE AMO Y MORITE, Argentinië LONELY GIRL, Australië AUGUST '08, België LEEG, België METRO, België	Santiago van Dam Juan Ignacio Pollio Federico León, Martín Rejtman Jazmín López Kyle Evans Rá di Martino Peter Van Beneden Gerard-Jan Claes, Olivia Rochette Elias Grootaers
ip	NOT WAVING, BUT DROWNING, België	
ep	COLD TROPICS, Brazilië	Kleber Mendonça Filho
wp	CINEMA, Brazilië, VS	Eder Santos Jr.
ip	CANNED MEAT, Canada COVERED, Canada EDITORIAL, Canada FAIR TRADE, Canada	Terril Calder John Greyson Steven Woloshen Leslie Supnet
ep	FLASH CAMERA MOVIE, Canada IMPRINT, Canada	Sebastjan Henrickson Leah Decter
ip	LUCKY GIRL, Canada MAMORI, Canada	Alexandra Grimanis Karl Lemieux
ip	PETROPOLIS, Canada RETRATO OFICIAL, Canada	Peter Mettler Francisca Duran
wp	SEA SERIES #5-7, Canada TREES OF SYNTAX, LEAVES OF AXIS, Canada	John Price Daichi Saïto
ep	TUNGJUQ, Canada	Félix Lajeunesse, Paul Raphaël
	VERY GOOD ADVICE, Canada WANDERING THROUGH SECRET STORMS, Canada	Jenn E Norton Christina Battle
wp	MY QUEER SAMSARA, Canada, Libanon AFTER SCHOOL SPECIAL, Canada, Groot-Brittannië EVERYBODY, Canada, VS	Mazen Khaled Corin Sworn Jessie Mott,

BIJLAGE 1 TITELS

wp	PRIMER DÍA DE INVIERNO, Chile	Steve Reinke José Luis Torres Leiva	N'EST PAS UN DISQUE), Frankrijk Six, Frankrijk, Japan	Çagla Zencirci, Guillaume Giovanetti Gregory Rentis Luke Fowler	ip ip ip
ip	VIDEOJEGO, Chile	Dominga Sotomayor			
ep	GOODBYE, China	Song Pang	SUNDOWN, Griekenland, VS	Redmond Entwistle Ben Rivers	ip
	UNFORGETTABLE MEMORY, China	Liu Wei Cuiolos	A GRAMMAR FOR LISTENING (PARTS 1-3), Groot-Brittannië		ep
	COSTA RICA, Frankrijk	Paz Fábrega	BELFAST TRIO, Groot-Brittannië		wp
	BLACK HEART, Denemarken	Ada Bligaard Søby	I KNOW WHERE I'M GOING, Groot-Brittannië	Rosalind Nashashibi	wp
ip	TANK LOVE, Denemarken, Turkije	Köken Ergun	JACK STRAW'S CASTLE, Groot-Brittannië	Daniel Elliott Werner Herzog Nicholas Brooks Duncan Campbell	ep
	BERLUN, Duitsland	Ezgi Kiliçbaşlan	LA BOHÈME, Groot-Brittannië		
	BRIDGES AND BALLOONS, Duitsland	Anne Klotzek, Christopher Nagel	LAITUE, Groot-Brittannië		
	CONTRE-JOUR, Duitsland	Christoph Girardet, Matthias Müller	MAKE IT NEW JOHN, Groot-Brittannië		ip
	ES WIRD EINMAL GEWESEN SEIN, Duitsland	Anca Miruna	THE RIGHT TO NOT BE TORTURED, Groot-Brittannië	Douglas Gordon	wp
	GREGOR ALEXIS, Duitsland	Lazarescu Jana Debus	THE RIGHT TO PRIVACY, Groot-Brittannië	Alice Nelson	wp
ep	H(O)J, Duitsland	Guillaume Cailleau	WOLFS FROTH / AMONGST OTHER THINGS, Groot-Brittannië	Paul Abbott	ep
wp	HOLDING STILL, Duitsland	Florian Riegel	ASCOLTA, Groot-Brittannië, Italië	Stephen Dwoskin	ep
ip	KETAMIN – HINTER DEM LICHT, Duitsland	Carsten Aschmann	MAMA, L'CHAIMI, Duitsland, België, VS	Chu-Li Shewring, Adam Gutth	wp
ep	KOPFÜBER IM GEÄST, Duitsland	Ute Aurand	ARE YOU LISTENING?, India	Geethu Mohan Das	wp
ep	LA BARCA, Duitsland	Thomas Köner	THE STITCHES SPEAK, India	Nina Sabnani	wp
	RADEFAHRER, Duitsland	Marc Thümmmler	SCENE 32, India, VS	Shambhavi Kaul	ep
	VITA, Duitsland	Gabriele Schwark	FULL MOON, Indonesië	Chairun Nissa	ip
	MAMA, L'CHAIMI, Duitsland, België, VS	Elkan Spiller	IT'S NOT RAINING OUTSIDE, Indonesië	Yosep Anggi Noen	ep
ip	ANNA BLUME, Duitsland, Bulgarije	Vessela Dantcheva	LA PROMESSE, Indonesië, Zwitserland	Joko Anwar	ip
	CONEY ISLAND BABY, Duitsland, VS	André Aïmaq	CAPRICIOUS WOMAN, Iran	Hamideh Razavi	ip
	IT'S A SMALL WORLD, Duitsland, VS	Axel Roessler	57.600 SECONDI DI NOTTE E LUCE INVISIBILI PLATFORM, Italië	Roberto Taroni, Annamaria Martena	wp
	DIVERS IN THE RAIN, Estland	Priit Pärn, Olga Pärn	L' AMORE È NELL'ARIA, Italië	Wenther Germondari, Maria Laura Spagnoli	wp
	THE SUBURB WITHIN, Finland	Pekka Sassi	LA PORTA, Italië	Piero Messina	wp
	WRONG, Finland	Mika J. Ripatti	RITA, Italië	Antonio Piazza, Fabio Grassadonia	wp
wp	ISICJ, Frankrijk	Eric Baudelaire	SIC TRANIST, Italië	Manuel Saiz	wp
ip	A CENTER OF THE WORLD, Frankrijk	Lee Oh Eun	LUIGI INDELICATO, Italië, Frankrijk	Fabrizio Urso, Bruno Urso	wp
	CE DISQUE EST LE MÊME QUE L'AUTRE, Frankrijk	Jean-Jacques Palix	OUAGA! HOMMAGE À L'HOMME DU 4 AOUT, Italië, Frankrijk, Burkina Faso	Giuseppe Spina, Alessandro Gagliardo,	wp
	DANS LE SANG, Frankrijk	Katia Jarjoura	ALIQUOT LIGHT, Japan	Julie Ramaoli	ep
	DÉFILÉ DES HYBRIDES, Frankrijk	Laëtitia Bourget	CANNIBALIEN, Japan	Goshima Kazuhiro	
	HIPOLOGY, Frankrijk	Julien Amez	DOROTHY (RAGGED FILM #4), Japan	David Kame Tsai Shimada Ryohei	ip
	INTO DAYLIGHT, Frankrijk	S.J. Ramir	FAMILY, Japan	Yamada Sonoko	ip
	JEUX DES REFLETS ET DE LA VITESSE, Frankrijk	Henri Chomette	HAND SOAP, Japan	Oyama Kei	ip
ip	L'ART DÉLICAT DE LA MATRAQUE, Frankrijk	Jean-Gabriel Périot	MR. SAKURAI AT A TICKET COUNTER, Japan	Kim Dong-Hun	ip
ip	LE DÉBUT DE L'HIVER, Frankrijk	Eric Guirado	MY BROTHER YUKINORI'S DIARY, Japan	Sato Fumiro	ip
wp	LE HARICOT BLEU, Frankrijk	Pierre Villemin, Jean Villemin	ONE RECORD ON DECEMBER, Japan	Tamaki Shinkan	ip
	MIMOSAS, Frankrijk	Olivier Foucard	OOIOO SOL, Japan	Shoji Goto	wp
	NE PAS SONNER, Frankrijk	Vivian Ostrovsky	S-94, Japan	Fukui Shozin	ep
	PARTIES VISIBLE ET INVISIBLE D'UN ENSEMBLE SOUS TENSION, Frankrijk	Emmanuel Lefrant	STILL IN COSMOS, Japan	Makino Takashi	wp
	PERCEPTUAL SUBJECTIVITY, Frankrijk	Philippe Leonard	TA-TA TOSY TTT, Japan	Haku Yoshihiro,	ip
	SAISON MUTANTE, Frankrijk	Jimmy Audoin, Delphine Chauvet			
	SAMSARA-VERTIGO, Frankrijk	Dimitri Lurie			
	SQUARE INVADERS, Frankrijk	Xavier Ameller			
	THE PLACE WHERE WE WERE, Frankrijk	Naoyuki Tsuji			
wp	TRACE(S), Frankrijk	Yakup Girpan			
wp	UN 45 TOURS DE CHEVEU (CECI	Frank Beauvais			

BIJLAGE 1 TITELS

	THE WORLD, Japan	Hiraoka Sachiko Makino Takashi	PALMES D'OR, Oostenrijk	Siegfried A. Fruhauf
	WASHI, Japan	Yamada Sonoko	PAIREDDOLIA, Oostenrijk	Maria Petschnig
	YOUR HOME, Japan	Yamakawa Kohei, Ohshita Tsukasa Ishida Takashi	PASSAGE BRIARE, Oostenrijk	Friedel vom Gröller
	REFLECTION, Japan, Groot-Brittannië		PROST, Oostenrijk	Sabine Hiebler, Gerhard Ertl Hans Bernhard, Philipp Teister
	SYNCHRONISATION, Litouwen	Rimas Sakalauskas	SUPERENHANCED – VIET – FAMILIARIZATION	
	CARWASH, Maleisië	Aaron Chung	UBERMORGEN.COM, Oostenrijk	
	FOCAL POINT, Maleisië, Iran	Alireza Khatami, Ali Seiffouri Edward Luyken Camille Verbunt Jérôme Schloff	ZWÖLF BOXKÄMPFER JAGEN VICTOR QUER ÜBER DEN GROSSEN SYLTZER DEICH 140 9, Oostenrijk	Johann Lurf
	ASSEMBLAGE, Nederland		AFTER THE CRASH, Oostenrijk, Duitsland	Hito Steyerl
	BEAUTIFUL, Nederland		TWO PROJECTS BY FREDERICK KIESLER, Oostenrijk, Duitsland	Heinz Emigholz
	BLONDE REDHEAD MEETS GAINSBURG – SPRING & BY SUMMER FALL, Nederland		A BLOOD-RED ROBE, Portugal	Pedro Caldas
	COMBAT, Nederland	Michiel van Bakel	ARENA, Portugal	João Salaviza
	DAG BUURVROUW, Nederland	Robbert-Jan Vos	UM DIA FRIO, Portugal	Claudia Varejão
	DUSK, Nederland	Erwin Olaf	VISIONARY IRAQ, Portugal	Gabriel Abrantes, Benjamin CroTTY
	ERUPTIONS, Nederland	Arjen de Leeuw Dan Geesin	ECOLOGIA, Rusland, Estland	Julia Kozyreva
	FAT HEAD, Nederland		EARTH, Singapore	Ho Tzu Nyen
	FOREVER FOR A WHILE, Nederland	Sara Rajaei	KISSING FACES, Singapore	Wesley Leon Aroozoo
	HAZENTJD, Nederland	Jellie Dekker	MAY, Singapore	Wai Ha Ng
	IN A LONELY PLACE, Nederland	Chris Westendorp, Britt Kooistra, Hans Diemel Nina Yuen	NEWTON, Singapore	Ho Tzu Nyen
	JOAN, Nederland		ONE DAY IN JUNE, Singapore	Daniel Hui
	LOUTRON, Nederland	Barbara Meter	THE SNAIL ON THE SLOPE, Singapore	Vladimir Todorovic
	MAMA SUPERFREAK, Nederland	Bea de Visser	TICKETS, Singapore	Sherman Ong
	PRESSURE, Nederland	Jan Dietvorst, Roy Villevoye	LITTLE NOTE, Singapore, Maleisië	Royston Tan
	RE-CONSTRUCTIONS, Nederland	Martijn Veldhoen	LIMITES: 1 ^A PERSONA, Spanje	Elias León Siminiani
	RESTAURATIEWAGENS, Nederland	Arianne Olthaar	MY TEARS ARE DRY, Spanje, VS	Laida Lertxundi
	RHILA, Nederland	Gerbrand Burger	LETTING OFF, Taiwan	Chang Heng-ju
	ROLE EXCHANGE 1975, Nederland	Marina Abramovic	MARCH 14 2009, HONG KONG	Hsu Chia-wei
	SENSIBEL, Nederland	Michiel van Bakel	COLISEUM, Taiwan	
	SHARING A BEAUTIFUL SUNSET	Jasper Elings	REMEMBRANCE, Taiwan	Lee Kang-sheng
	SPLITSCEEN ART CINEMA / 60 x 1' MOVIES, Nederland	various directors	SLEEPING WITH HER, Taiwan	Wen Chih Yi
	SUTRAPEZE, Nederland	Pim Zwier	MADAME BUTTERFLY, Taiwan Frankrijk	Tsai Ming-liang
	THE BREAKING WATER / THE BREATHING BRIDGE, Nederland	Machinefabriek (Rutger Zuydervelt)	A LETTER TO UNCLE BOONMEE, Thailand	Apichatpong Weerasethakul
	THE HEALERS, Nederland	Tim Leyendekker	FOUR BOYS, WHITE WHISKEY AND GRILLED MOUSE, Thailand	Wichanon Somunjang
	THE INSURRECTIONISTS	Sylvie Zijlmans, Hewald Jongenelis Robbie Cornelissen	MY MOTHER AND HER PORTRAIT, Thailand	Chaisiri Jiwangsan
	PROGRESSION, Nederland		RISE, Thailand	Visra Vichit-Vadakan
	THE LABYRINTH RUNNER, Nederland	Paul de Nooijer, Jerry King Musser	SMALL VILLAGE AND ITS REMAINS, Thailand	Chaisiri Jiwangsan
	TOURING HOLLAND BY BICYCLE, Nederland	Renée van Trier	LUMPHINI 2552, Thailand, Japan	Tomonari Nishikawa
	UNTITLED, LOS ANGELES, 2009, Nederland		SINK, Thailand, Singapore	Kirsten Tan
	WINDE'S GELUK, Nederland	Jaap Pieters	IN SPACE, Thailand, VS	Visra Vichit-Vadakan
	YOU CAN, Nederland	Lin de Mol	DEATH OF THE POET, Turkije	Elif Ergezen
	SHOUM, Nederland, Servië	Katarina Zdjelar	28.IV.81 (BEDOUIN SPARK), VS	Christopher Harris
	THE HYMN OF A REPUBLIC, Nederland, Zuid-Korea	Ahn Jeong-yoon	BLONDES IN THE JUNGLE, VS	Lev Kalman, Whitney Horn
	BURNING PALACE, Oostenrijk	Mara Mattuschka, Chris Haring	CLOSE QUARTERS, VS	Jim Jennings
	CLOSE YOUR EYES, Oostenrijk	Billy Roisz	COMPANY LINE, VS	Kevin Jerome Everson
	DELPHINE DE OLIVIERA, Oostenrijk	Friedl vom Gröller	DWARFS THE SEA, VS	Stephanie Barber
	ELEFANTENHAUT, Oostenrijk	Severin Fiala, Ulrike Putzer	FASHION AVENUE, VS	Jim Jennings
	IN THE MIX, Oostenrijk	Jan Machacek	GHOST ALGEBRA, VS	Janie Geiser
	LAWS OF PHYSICS, Oostenrijk	Michael Palm	GREENPOINT, VS	Jim Jennings
			GROUNDPLAY, VS	Robert Todd
			HALL OF MIRRORS, VS	Warren Sonbert

BIJLAGE 1 TITELS

ip	JOURNAL AND REMARKS, VS MADE IN CHINATOWN, VS	David Gatten Jim Jennings
wp	ONLY GOOD THINGS, VS	Tyler Gamble
ip	PATH LIGHTS, VS PATTI SMITH: LONG FOR THE CITY, VS	Zachary Sluser Jem Cohen
ip	PORTRAIT #3: HOUSE OF SOUND, VS PUBLIC DOMAIN, VS	Vanessa Renwick Jim Jennings
ip	QUADRANGLE, VS SIERRA BLOOD DIARIES VOL. 2, VS	Amy Grappell Zachary Sandler, Joshua Sandler
	SILENT AMONG US, VS SILK TIES, VS SOMEWHERE ONLY WE KNOW, VS SOUND OVER WATER, VS THAT'S WASSUP, VS	Dany Levy Jim Jennings Jesse McLean Mary Helena Clark Kalup Linzy
ip	THE CITIZENS, VS	Kevin Jerome Everson
ip	THE THREE RAVENS, VS TITLE, VS TRIVIALITY, VS	Bobby Abate John Baldessari Sterling Ruby
ip	WALKWAY, VS WALL STREET, VS WHERE DO I STAND? RIGHT, LEFT OR THE HUMAN KIND? VS, Frankrijk	Ken Jacobs Jim Jennings Carlos Motta
wp	ON BROADWAY, VS, Indonesië	Aryo Danusiri
ip	SAHARA MOSAIC, VS, Morocco, IJsland, Thailand, Cambodia, Italië	Fern Silva
ep	CHORUS, VS, Nederland	Paul Clipson
ip	IF THERE BE THORNS, VS, Nicaragua THE FINANCIAL CRISIS (SESSION I-IV), Vietnam, Denemarken, Groot-Brittannië Butterflies Have No Memories, Zuid-Korea	Michael Robinson Tuan Andrew Nguyen Lav Diaz
ip	DROP, Zuid-Korea	Lee Doo Na
ip	I MISS YOU, Zuid-Korea	Jo Su-jin
ip	SEX/LESS, Zuid-Korea DENSEN, Zweden FACES, Zweden GRANDMOTHER'S EYE, Zweden NAKED, Zweden	Kim Kyung-Mook Anna Linder Liselotte Wajstedt Jonathan Lewald Tove Kjellmark
ip	THIS IS ALASKA, Zweden	Mårten Nilsson, Gunilla Heilborn
ip	SCHONZEIT, Zwitserland STRINGS OF AFFECTION, Zwitserland	Irene Ledermann Emmanuelle Antille
wp	LE DEUIL DE LA CIGOGNE JOYEUSE, Zwitserland, Libanon	Eileen Hofer
Signals After Victory		
ip	LIBERATION IN 26 PICTURES, Bosnië en Herzegovina DEAD OF NIGHT, Canada CITY OF LIFE AND DEATH, China PROTECT MY COUNTRY, China THE EIGHT HUNDRED HEROES, China ULTIMO, Filippijnen	Ivan Ramljak, Marko Skobalj Bob Clark Lu Chuan He Feiguang Ying Yunwei Khavn De La Cruz
HBF	INDEPENDENCIA, Filippijnen, Frankrijk, Duitsland, Nederland	Raya Martin

WHERE IS WHERE? Finland AVOIR VINGT ANS DANS LES AURÉS, Frankrijk GLORIA MUNDI, Frankrijk L'ENNEMI INTIME, Frankrijk ALGÉRIE EN FLAMMES, Frankrijk, Duitsland BEAUFORT, Israël COMPLEX, Israël KIDS ON WAR, Israël LEBANON, Israël RESISIM, Israël THE VULTURE, Israël FIGHTING SOLDIERS, Japan JAPANESE DEVILS, Japan YASUKUNI, Japan, China BAD BLUE BOYS, Kroatië THREE, Kroatië CIVILIAN VICTIMS OF MILITARY BRUTALITY, VS THE BATTLE OF CHINA, VS	Eija-Liisa Ahtila René Vautier Nikos Papatakis Florent Emilio-Siri René Vautier Joseph Cedar Eitan Efrat, Sirah Foighel Brutmann, Daniel Mann Itamar Rose, Yossi Atia Samuel Maoz Yossi Somer Yaky Yosha Kamei Fumio Matsui Minoru Li Ying Branko Schmidt Goran Devic John Magee Anatole Litvak, Frank Capra John Gianvito Joris Ivens Sari Lluch Dalena, Camilla Benolirao Griggers, Pompeu Fabra Eva Vila Ricardo Íscar Victor García José Luis Guerín Santiago Fillol, Lucas Vernal Anna Sanmartí Carla Subirana Abel García Roure Germán Berger
VAPOR TRAIL (CLARK), VS THE 400 MILLION, VS, China Memories of a Forgotten War VS, Filippijnen BSIDE, Spanje DANSA ALS ESPERITS, Spanje EL EXBOXEADOR, Spanje EN CONSTRUCCIÓN, Spanje ICH BIN ENRIC MARCO, Spanje LA TERRA HABITADA, Spanje NADAR, Spanje UNA CIERTA VERDAD, Spanje MI VIDA CON CARLOS, Spanje, Chile, Duitsland	

Sai Yoichi

ALL UNDER THE MOON, Japan BLOOD AND BONES, Japan CONTEMPORARY DINING TABLE, Japan DOING TIME, Japan GOHATTO, Japan KAMUI, Japan LET HIM REST IN PEACE, Japan MARKS, Japan MOSQUITO ON THE TENTH FLOOR QUILL, Japan SEX CRIME, Japan THE PIG'S RETRIBUTION, Japan VIA OKINAWA, Japan Soo, Zuid-Korea	Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi Sai Yoichi
---	--

BIJLAGE 1 TITELS

Regained

ip	DOGS IN SPACE, Australië	Richard Max Lowenstein
ip	BELAIR, Brazilië	Bruno Safadi, Noa Bressane
	A DOCUMENTARY, Canada A LIFE, Canada THE MAN WHO CROSSED THE SAHARA, Canada THE MOUNTENAYS, Canada INFERNO, Frankrijk	Frank Cole Frank Cole Korbett Matthews Frank Cole Serge Bromberg, Ruxandra Medrea Emmanuel Laurent
ip	TWO IN THE WAVE, Frankrijk GOOD FOR NOTHING, Japan A BRIGHTER SUMMER DAY, Taiwan THE TELEPHONE BOOK, VS A TRIANGULAR TRAP, Zuid-Korea	Yoshida Kiju Yoshida Kiju Edward Yang Nelson Lyon Lee ManHee

Regained

Yoshida Kiju

A STORY WRITTEN ON WATER, Japan COUP D'ÉTAT, Japan EROS + MASSACRE, Japan THE AFFAIR AT AKITSU, Japan THE EIGHTEEN WHO STIRRED UP A STORM, Japan THE WOMEN IN THE MIRROR, Japan	Yoshida Kiju Yoshida Kiju Yoshida Kiju Yoshida Kiju Yoshida Kiju Yoshida Kiju
---	--

Re: Reloaded

Kino Climates

ip	AN INSANE PORTRAIT, België ATELIERS URBAINS, België CANICIE, België DINOSAURS EXPANDED, België EXERCISES BY BONOM, België HFREMIX, België LA SCÈNE DU WC, België NKS FEEDBACK, België S80FPLEINOPENAIR '01, België X, Y, België ZEEBRUGGE TO INVADÉ, België TOKYOPICTIC, België, Japan NICE MOVIE, Duitsland 46' BIS, Frankrijk ACCIDENTS, Frankrijk DIAPORAMA PART ONE, Frankrijk DIAPORAMA PART THREE, Frankrijk DIAPORAMA PART TWO, Frankrijk RVIÈRES, Frankrijk CIPHER SCREEN, Groot-Brittannië CUBE COLA 3D, Groot-Brittannië ENVIRONMENTAL TOUR OF THE BRISTOL CHANNEL, Groot-Brittannië INCIDENCE ROOM, Groot-Brittannië	Fabrizio Terranova Noémie Marsily, Carl Roosens Floris Vanhoof Bonom Pascal Baes Gwenaël Breës, Anne Collet Pascal Baes, Suzuki Ai Philippe Brancaert Shelbatra Jashari Richie Pascal Baes Carsten Aschmann Pascal Baes Gran Lux Anne Grèzes Anne Grèzes Caroline Delaporte Greg Pope Tom Taylor Graeme Hogg Greg Pope
----	--	---

	MOONWALK, Groot-Brittannië PROLE ART THREAT, Groot-Brittannië SHADOW TRAP, Groot-Brittannië SHOT FILM, Groot-Brittannië THE LOST WORLD, Groot-Brittannië ROUNDING OFF, Hongarije APPUNTI SUL LAVORO A NAPOLI, Italië SO CHE C'È UN UOMO, Italië AN ENCOUNTER, Kroatië CTRL ALT ESCAPE FROM ROTTERDAM, Nederland XXX AMSTERDAM, Nederland BIRMINGHAM ORNAMENT, Rusland HAPPINESS THE MOVIE, Rusland 251249 = 2, Servië CRICKETANT NORDUR, Servië RAPRESENT, Servië EVIL OF DRACULA, VS JOIN THE FREEDOM FORCE, VS ONE AND ONE IS LIFE, VS TRUMPHE OF THE WILD, VS THE SEVERE ILLNESS OF MEN, USSR CELLULOÏD COMPOSITE, Zwitserland	Greg Pope Greg Pope Greg Pope Greg Pope Paper Cinema Zsolt Keserue Napoli Monitor Gianclaudio Cappai Igor Bezinovic Worm collective Martha Colburn Andrey Silvestrov, Yuri Leiderman Elena Kabankova, Grigori Dikert Milan Milosavljevic Milan Milosavljevic Ivana Todorovic Martha Colburn Martha Colburn Martha Colburn Igor Aleynikov, Gleb Aleynikov CineNoise
--	--	---

Re: Reloaded

Back to the Future?

VIDEODROME, Canada NEKROMANTIK 1, Duitsland ADIEU PHILIPPINE, Frankrijk NUMÉRO DEUX, Frankrijk TIME CODE, Groot-Brittannië DANGEROUS ENCOUNTERS: 1ST KIND, Hongkong VEDOZERO, Italië ANOTHER GIRL, ANOTHER PLANET, VS DIAL M FOR MURDER, VS THE BOSTON STRANGLER, VS THE RAVEN, VS	David Cronenberg Jörg Buttgererit Jacques Rozier Jean-Luc Godard Mike Figgis Tsui Hark Andrea Caccia Michael Almereyda Alfred Hitchcock Richard Fleischer Roger Corman
--	--

Re: Reloaded

Break Even Store

10101 BILLY ROISZ & DIEB13: TINYTOOLS – CHAMBER A/V COLD MORNING CONGO LOVE DREAMLAND I CHOOSE DARKNESS I WANT TO RUN IN MY MOUNTAINS IN PLACE OF CAPITAL L' ÉCOLE DES PICKPOCKETS	T. Marie Billy Roisz Mark Lewis Xavier Garcia Bardon Zoë Beloff Karen Yasinsky Al and Al Zachary Formwalt Sven Augustijnen
---	--

BIJLAGE 1 TITELS

LIGHT FROM THE DARK AGES	Lovid
MARGINS AND BUBBLES Pt. 2	Tony Cokes
MEKHITAR GARABEDIAN	
PERFORMANCE	
MESSAGES	Guy Sherwin
MONOLOG	Laure Prouvost
NACHRICHTEN AUS DER IDEOLOGISCHEN ANTIKE – MARX – EISENSTEIN – DAS KAPITAL, Duitsland	Alexander Kluge
REMINISCENSES	Juan Daniel Fernández Molero
STALIN BY PICASSO OR PORTRAIT OF A WOMAN WITH MOUSTACHE	Lene Berg
STARTING TO GO BAD – NEW NARRATIVES	Pat O'Neill
STEAL THIS BOOK	Dora García
STEFAN THEMERSON AND LANGUAGE	Erik van Zuylen
THE CINEMA OF ATTRACTIONS RELOADED	Wanda Strauven
THE COLLABORATORS	Ann Course
THE COST OF LIVING (BREAK GLASS UPON REFLECTION), VS	Various Directors
THE CREATORS OF SHOPPING WORLDS	Harun Farocki
ip THE DAY WAS A SCORCHER, VS	Ken Jacobs
TIME IS A BOOK	Els Dietvorst
UNDER NO ENCHANTMENT	Luke Fowler, Alasdair Roberts
VITA NOVA	Vincent Meessen
WORKERS LEAVING THE FACTORY	Harun Farocki

Re: Reloaded Trailer Park

S/T, Argentinië	Lisandro Alonso
AT THE SUICIDE OF THE LAST JEW IN THE WORLD IN THE LAST CINEMA IN THE WORLD, Canada	David Cronenberg
FOREIGN FILM, Canada	TBWA/Vancouver, Christopher Hutsul
OVERANALYZER, Canada	TBWA/Vancouver, Christopher Hutsul
SEAT SAVER, Canada	TBWA/Vancouver, Christopher Hutsul
THE HEART OF THE WORLD, Canada	Guy Maddin
TRAILER BERLINALE 2009, Duitsland	Uli M. Schüppel
QUINZAINÉ DES RÉALISATEURS LEADER, Frankrijk	Olivier Jahan
RENCONTRE UNIQUE, Frankrijk, Portugal	Manoel De Oliveira
BRUDER, LASST UNS LUSTIG SEIN, Oostenrijk	Ulrich Seidl
UN CATASTROPHE, Oostenrijk	Jean-Luc Godard
LICENCE TO PLAY, Roemenië	Corneliu Porumboiu
WES ANDERSON FILM FESTIVAL TRAILER, VS	Alex Cornell
FIRE & RAIN, VS, Oostenrijk	James Benning
INFLUENZA, Zuid-Korea	Bong Joon-Ho
WORLD OF GLORY, Zweden	Roy Andersson

Where Is Africa

ep	DIEU ATIL QUITTÉ L'AFRIQUE? Canada	Musa Dieng Kala
	LA MORT DE GANDJI, Canada	Mustapha Alassane
	KAKA YO, Congo-Brazzaville	Sébastien Kamba
	LA RANÇON D'UNE ALLIANCE, Congo-Brazzaville	Sébastien Kamba
	SAMBA: DER HELD DES URWALDS, Duitsland	Pola BauerAdamara, August Bruckner
ip	FIGHTING WITH FATHER, Ethiopië, VS	Daniel Debebe Negatu, Yonas Endale
	LES CHASSEURS D'IVOIRE, Frankrijk	Alfred Machin
	A HISTORY OF INDEPENDENCE, Frankrijk, Mali	Daouda Coulibaly
	POUR LE MEILLEUR ET POUR L'OIGNON, Frankrijk, Niger	Elhadj Magori Sani
	UN TRANSPORT EN COMMUN, Frankrijk, Senegal	Dyana Gaye
	ASYLUM, Groot-Brittannië	Rumbi Katedza
	BORDERLINE, Groot-Brittannië	Kenneth MacPherson
	COME UN UOMO SULLA TERRA, Italië	Andrea Segre,
	SILVA THE ZULU, Italië, Zuid-Afrika	Dagmawi Yimer
	LA FEMME AU COUTEAU, Ivoorkust	Attilio Gatti
	SUR LA DUNE DE LA SOLITUDE, Ivoorkust	Timité Bassori
	WARAHUTSEHO! Kameroen	Auguste Bernard Kouemo
ip	6:58 A.M. MADAGASCAR	Laza
ip	THE SLUM CINEMA, Madagascar	Randriamanananjo Manohiray,
	PAR LA NUIT, Madagascar, Frankrijk	Cesar Paes, JeanLuc Raharimanana, Tao Ravao
	FANTAN FANGA, Mali	Adama Drabo,
ip	JAKARTA, Mali	Ladji Diakité
	Aissata Dao,	Hama Goro
ep	LES TOURISTES, Mali	Mohamed Konate
	I LOVE YOU, Mozambique	Rogério Manjate
	THE STORM, Mozambique	Orlando Mesquita
	THE ONE MINUTES AFRICA, Nederland	various directors
	BON VOYAGE SIM, Niger	Mustapha Alassane
	KOKOA, Niger	Mustapha Alassane
	FVVA: FEMME, VILLA, VOITURE, ARGENT, Niger, Burkina Faso	Mustapha Alassane
	LE RETOUR D'UN AVENTURIER, Niger, Frankrijk	Mustapha Alassane
ip	ARAROMIRE, Nigeria	Kunle Afolayan
	AREA BOYS, Nigeria	Omelihu Nwanguma
	ARUGBA, Nigeria	Tunde Kelani
	LA BAGUE DU ROI KODA, Nigeria	Mustapha Alassane
	OROKI, Nigeria	Tunde Kelani
	BLIND DATE, Oeganda	Cyril Ducotett, Shams Bhanji
ip	INK, Oeganda	Peter Tukei Muhumuza
	CHEZ LES WATUZZIS, Rwanda	
ep	DIRTY SUIT, Rwanda	Noel Munyurangabo
ep	LES EGARÉS DE L'HÉMISPHERE SUD,	Daddy Ruhorahoza

BIJLAGE 1 TITELS

Rwanda		
AQUA, Senegal	Samba Félix N'diaye	
DIPLOMATE À LA TOMATE, Senegal	Samba Félix N'diaye	
KARIM, Senegal	Momar Thiam	
LA MALLE DE MAKU KOULY, Senegal	Momar Thiam	
LES CHUTES DE N'GALAM, Senegal	Samba Félix N'diaye	
LES MALLES, Senegal	Samba Félix N'diaye	
LES TECHNICIENS NOS COUSINS, Senegal	Moussa Toure	
N'DIONGANE, Senegal	Paulin Soumanou Vieyra	
QUESTIONS À LA TERRE NATALE, Senegal	Samba Félix N'diaye	
SARZAN, Senegal	Momar Thiam	
SINDIELY, Senegal	Paulin Soumanou Vieyra	
TEUG: CHAUDRONNERIE D'ART, Senegal	Samba Félix N'diaye	
RAMATA, Senegal, Frankrijk	LeandreAlain Baker	
KHARTOUM 1960, Soedan	Gadalla Gubara	
PROMENADE DU SOEDAN, Soedan	Gadalla Gubara	
SONG OF KHARTOUM, Soedan	Gadalla Gubara	
TAJOUJ, Soedan	Gadalla Gubara	
LE TROISIÈME JOUR, Tsjaad	Edouard Saily	
LE PÉLERIN DE CAMP NOU, Tsjaad, VS	Abakar Chene Massar, Bentley Brown	
DE VOORTREKKERS, VS	Harold M. Shaw	
RASTUS IN ZULULAND, VS	Arthur Hotaling	
THE ZULU'S HEART, VS	D.W. Griffith	
MY WHITE BABY, VS, Ghana	Akosua Adoma Owusu	
NORA, VS, Mozambique, Groot-Brittannië	Alla Kovgan, David Hinton	
ip 3SAE: A RITE OF PASSAGE, Zuid-Afrika	Paul Emmanuel	
ip FATHER CHRISTMAS DOESN'T COME HERE, Zuid-Afrika	Bhekumuzi Sibiyi	
ep GUGU & ANDILE, Zuid-Afrika	Minky Schlesinger	
JESUS AND THE GIANT, Zuid-Afrika	Akin Omotoso	
wp SAFARI OBSCURA, Zuid-Afrika	Anton Kotze' (khotso)	
THE ROSE OF RHODESIA, Zuid-Afrika	Harold M. Shaw	
wp THE UNLUCKIEST, Zuid-Afrika	Justine Waddell	
WELCOME BACK, Zuid-Afrika	Dorotea Vucic	
EXPECTATIONS, Zuid-Korea	MahamatSaleh Haroun	

Where Is Africa Forget Africa

wp A GUERRA DO KU-DURO, Angola	Henrique Narciso 'Dito'
wp BALAS E PISTOLAS, Angola	Francisco Cafua
wp BZV, Congo-Brazzaville	Kevin Jerome Everson
ip CHIEN MÉCHANT, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
wp COUPABLE, Congo-Brazzaville	Amour Sauveur
ip DU LAIT, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip FRAPPES MOI, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip LA DIARRHÉE, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip LA PARTIE, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip LA TELECOMMANDE, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip LE CHOIX, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip LE Q, Congo-Brazzaville	Les Boulistes

ip MOINS 1, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip PAR AMOUR, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip PAR RICOCHET, Congo-Brazzaville	Les Boulistes
ip PEDI LINGUALE	Les Boulistes
wp TRANZANIA. LIVING. ROOM. Duitsland, Tanzania	Uli M. Schüppel
wp CAMEROON LOVE LETTER (FOR SOLO PIANO), Filippijnen, Kameroen	Khavn De La Cruz
wp SUNDAY SCHOOL, Filippijnen, China, Zambia	Joanna Vasquez Arong
wp NAIROBI NOTES, Indonesië, Kenia	Edwin
wp THE WAY TO THE CROSS, Kameroen	Emile-Aime Chah Yibain, Nguifor Chonga Suh
wp/HBF SOUL BOY, Kenia, Duitsland	Hawa Essuman
wp NO WOMAN BORN, Maleisië, Zuid-Afrika	Tan Chui Mui
wp SARAH AND OMELGA, Maleisië, Zuid-Afrika	Tan Chui Mui
wp SLAM VIDEO MAPUTO, Oostenrijk, Mozambique	Ella Raidel
wp MAIBOBO, Rwanda	Yves Montand Niyongabo, Jean Bosco
	Maria Sarungi Tsehai
	Maria Sarungi Tsehai
	Nina Mnaya
	James Gayo
	Kimela Bila
	Neema Kambona
	Imruh Bakari, Omari Semindu Sherman Ong
wp MEMORIES OF A BURNING TREE Tanzania, Singapore, Maleisië	
wp THE BUSINESS TRIP, Tanzania, Groot-Brittannië	Neema Kambona
wp UNREAL FOREST, Thailand, Zambia	Jakrawal Niltamrong
wp CREATION LAB, Oeganda	Ssenkaaba 'Xenson' Samson
wp WALKING IS DANCING, VS, Malawi	Deborah Stratman
wp RWANDA: TAKE TWO, VS, Rwanda	Pia Sawhney
wp WHERE ARE YOU TAKING ME? VS, Oeganda	Kimi Takesue
	Musola Cathrine Kaseketi
wp SUWI, Zambia, Finland	Omelga Mthiyane

Dutch Treats

NOTHING PERSONAL, Ierland, Nederland	Úrszula Antoniak
ALLES STROOMT, Nederland	Danyael Sugawara
DE LAATSTE DAGEN VAN EMMA BLANK, Nederland	Alex van Warmerdam
DE STORM, Nederland	Ben Sombogaart
ERWIN OLAF: ON BEAUTY AND FALL, Nederland	Michiel van Erp
HAPPY END, Nederland	Frans Weisz
HET LEVEN UIT EEN DAG, Nederland	Mark de Cloe
PRISONERS OF THE GROUND,	Stella van Voorst

BIJLAGE 1 TITELS

Nederland ROTVOS, Nederland	van Beest Tijs Timbergen, Jan Musch
TRAMONTANA, Nederland	Ramón Gieling
WINTERLAND, Nederland	Dick Tuinder

Rotterdam Classics

HOUEN ZO! Nederland	Herman van der Horst
RHYTHM OF ROTTERDAM, Nederland	Ytzen Brusse
ROTTERDAM AAN DEN SLAG, Nederland	Herman van der Horst
TROS, Nederland	Wim van der Velde
VERWOESTINGEN IN ROTTERDAM, Nederland	Jan Koelinga

Closing Night Film

DE Vliegengierster van Kazbek, Nederland, België	Ineke Smits
--	-------------

Made in Rotterdam en Kort Rotterdams

ip	MEN ON THE BRIDGE, Duitsland, Turkije, Nederland	Asli Özge
ip	12 - A FILM ABOUT THE FRET CLICK, Nederland	Gyz La Riviere
wp	4000 STEPS, Nederland	Tim Snijders
	BOKJE & LI, Nederland	Conny de Vugt, Harriët van Reek
wp	COME SPRING, Nederland	Cindy Jansen
	CONTRACTHOTELS - DJANGAN LOEPAH! Nederland	Hetty Naaijken-Retel Helmrich
wp	ELVENLAND, Nederland	Karel Doing
wp	FATA MORGANA, Nederland	Joanna Wesseling
wp	HET BELOOFDE PAND, Nederland	Shariff Nasr
	HIS LOST LAND, Nederland	Koert Davitse
	LOSING MY SELF CONTROL, Nederland	Corinne Bot
	MAN IN A SHELL, Nederland	Genja E. Ferschtman
	MANIFESTO FOR A FREE FALL, Nederland	André Schreuders
wp	MANITOBA, Nederland	Nina Spiering, Mirka Duijn
	MARIA HEIDEN, READ AND ENRICH YOUR MIND, Nederland	Jan Louter
wp	NIGHTTOWN, Nederland	Marcel Haug
	OF COURSE TO AMERICA! Nederland	Pieter Jan Smit, Nino Purtskhvanidze
wp	ONLY YOU, Nederland	Willem Baptist
	OUDERWETS GEMEEN, Nederland	Don Diego Poeder
	PRISONERS OF THE GROUND, Nederland	Stella van Voorst van Beest
wp	ROADKILL, Nederland	Ruben Broekhuis
wp	SLOW MOTION SUICIDE, Nederland	Corrine Bot
wp	SPAANSE DRAF, Nederland	Ruben Bults
	SUSPECT AND IN CUSTODY, Nederland	Jan Katsma
	SWEET - THE FRIENDS, BETRAYAL AND MURDER OF MAJA BRADARIC,	Menna Laura Meijer

Nederland THEY ARE GIANTS, Nederland	Koert Davitse
UNITED BY STRUGGLE, Nederland	Belle van Dijk, Kirsten Kentler
UNREPEATED, Nederland	Maarten J. Boer

Surprisefilm

GAINSBOURG, VIE HÉROÏQUE, Frankrijk	Joann Sfar
-------------------------------------	------------

Kids Only

BRIDGES AND BALLOONS
ARE YOU LISTENING?
SAISON MUTANTE
SOUND OVER WATER
I MISS YOU
SCHONZEIT
DREAMS FROM THE WOODS

NEW ARRIVALS
IN A LONELY PLACE
BRIDGES AND BALLOONS
LEEG
BLACK HEART
NE PAS SONNER
DAG BUURVROUW
METRO

Opening night

PAJU

Festival Sneak

EIGHTEEN

BIJLAGE 2 HBF

Hubert Bals Fonds gesteunde projecten en HBF Plus 2009 (alfabetisch op land en werktitel)

werktitel	eerste regisseur	land	categorie	bijdrage in €
INLAND	Tariq Teguia	Algerije/ Frankrijk	postproductie of eindfinanciering	30.000
DE JUEVES A DOMINGO	Dominga Sotomayor	Chili	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
THE DRUMMER	Tanvir Mokammel	Bangladesh	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
THE DUNES	Wang Haolin	China	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
EL NOMBRE DE LA HIJA	Tania Hermida	Ecuador	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
INSTRUCTIONS FOR DIVORCE	Tamara Sulamanidze	Georgië	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
LEONES	Jazmin López	Argentinië	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
LIMBO	Yesim Ustaoglu	Turkije	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
LOBO EN MEDIO DE LOBOS	Natalia López	Mexico	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
LUĆIA	Rubén Sierra Salles	Venezuela	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
MODEST RECEPTION	Mani Haghighi	Iran	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
NEITHER THE VEIL, NOR THE FOUR WALLS	Afia Nathaniel	Pakistan	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
NIGHT TRAIN	Koutaiba Al-Janabi	Irak	script- of projectontwikkeling	€ 7.000
NN	Héctor Gálvez Campos	Peru	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
THE OLD DONKEY	Li Ruijun	China	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
REDCARD FROM THE ZOO	Edwin	Indonesië	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
RED SPIDER LILY	Weng Shou-ming	China	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
REMOTE CONTROL	Byamba Sakhya	Mongolië	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
SOLO	Guillermo Rocamora	Uruguay	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
SUR	Guido Kalwill	Argentinië	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
TWINS (KALUHA)	Sherad Anthony Sanchez	Filippijnen	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
UNDER THE CANEBRAKES	Iris Elezi	Albanie	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
VANISHING POINT	Jakrawal Nilthamrong	Thailand	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
VILLEGAS	Gonzalo Tobal	Argentinië	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
WHAT'S YOUR RELIGION?	Satish Manwar	India	script- of projectontwikkeling	€ 8.500
THE WINDS	Selim Evci	Turkije	script- of projectontwikkeling	€ 10.000
AT THE VERY BOTTOM OF EVERYTHING	Paul Agusta	Indonesië	digitale productie	€ 20.000
BLOWN BY THE TYPHOON	Ying Liang	China	digitale productie	€ 20.000
ETERNITY (TEE RAK)	Sivaraj Kongsakul	Thailand	digitale productie	€ 20.000
K. (THE ONE AND ONLY CONCERT OF THE AMAZING COMBO OF COMMANDER KULAS AND HIS POOR BUT VERY COLORFUL CARABAO IN THE LONG AND UNWINDING ROAD OF KAMLIAS)	Khavn De La Cruz	Filippijnen	digitale productie	€ 20.000
VERANO DE GOLIAF	Nicolas Pereda	Mexico	digitale productie	€ 20.000
THE YEAR WITHOUT A SUMMER	Tan Chui Mui	Maleisië	digitale productie	€ 20.000
10 TO 11	Pelin Esmer	Turkije	postproductie of eindfinanciering	€ 20.000
AGUA FRÍA DE MAR	Paz Fábrega	Costa Rica	postproductie of eindfinanciering	€ 25.000
AURORA	Adolfo B. Alix Jr.	Filippijnen	postproductie of eindfinanciering	€ 20.000
DONKEY	Antonio Nuic	Kroatië/Bosnië en Herzegovina	postproductie of eindfinanciering	€ 20.000
FALLEN FROM THE SKY (BETWEEN TWO WORLDS)	Vimukthi Jayasundara	Sri Lanka	postproductie of eindfinanciering	€ 20.000
JEAN GENTIL	Laura Amelia Guzmán Conde & Israel Cárdenas Ramirez	Dominicaanse Republiek/Mexico	postproductie of eindfinanciering	€ 25.000
LA VIDA ÚTIL	Federico Veroj	Uruguay	postproductie of eindfinanciering	€ 25.000
MUNDANE HISTORY	Anocha Suwichakornpong	Thailand	postproductie of eindfinanciering	€ 15.000
QARANTINA	Oday Rasheed	Irak	postproductie of eindfinanciering	€ 25.000
SOUL BOY	Hawa Essuman	Kenia	postproductie of eindfinanciering	€ 25.000
STONE IS THE EARTH	Mes De Guzman	Filippijnen	postproductie of eindfinanciering	€ 13.500
SUN SPOTS	Yang Heng	China	postproductie of eindfinanciering	€ 20.000
SUSA	RuSoedan Pirveli	Georgië	postproductie of eindfinanciering	€ 25.000
TRUE NOON	Nosir Saidov	Tajikistan	postproductie of eindfinanciering	€ 20.000
VAHO	Alejandro Gerber Bicecci	Mexico	postproductie of eindfinanciering	€ 20.000
VERTIGO (ADRIFT)	Bui Thac Chuyen	Vietnam	postproductie of eindfinanciering	€ 20.000

BIJLAGE 2 HBF

werktitel	eerste regisseur	land	categorie	bijdrage in €
VIRGIN GOAT	Murali Nair	India	postproductie of eindfinanciering	25.000
ABSURD AND ABSURDITY	Marat Alykulov	Kyrgyzstan	distributie	8.500
BLIND PIG WHO WANTS TO FLY	Edwin	Indonesië	distributie	6.000
CINEMANILA SINE BARANGAY	div.	Filippijnen	distributie	15.000
THE DAMNED RAIN	Satish Manwar	India	distributie	15.000
EFFECTO CINE	div.	Uruguay	distributie	15.000
PARQUE VÍA	Enrique Rivero Huerta	Mexico	distributie	15.000

Workshops

workshop	land	bijdrage in €
DAB Coproduction Forum, Golden Apricot, 6th Yerevan International Film Festival	Armenië	5.000
Maisha Screenwriting Lab	Oeganda	10.000
Narrative Master Class, Ciné Institute, Jacmel	Haiti	10.000

HBF Award

werktitel	eerste regisseur	land	bijdrage in €
TWOSOME (HBF Award at Film Bazaar Goa 2009)	Siddharth Sinha	India	5.000

HBF Plus selectie 2009

werktitel	NL Producent	regisseur	land
AUSENCIAS	Waterland Film	Milagros Mumenthaler	Argentinië, Zwitserland, Nederland
LOS ÚLTIMOS CRISTEROS	IDTV FILM/Motel Films	Matías Meyer	Mexico, Nederland
OUR GRAND DESPAIR	Circe Films	Seyfi Teoman	Turkije, Duitsland, Nederland
40 DAYS OF SILENCE	Volya Films	Soadat Ismailova	Oezbekistan, Frankrijk, Duitsland, Nederland

HBF Harvest 2010: HBF ondersteunde films per programma-onderdeel

werktitel	land	programma-onderdeel
AGUA FRÍA DE MAR	Costa Rica	VPRO Tiger Award Competition
MUNDANE HISTORY	Thailand	VPRO Tiger Award Competition
MY DAUGHTER	Maleisië	VPRO Tiger Award Competition
SUN SPOTS	China	VPRO Tiger Award Competition
10 to 11	Turkije	Bright Future
ADRIFT	Vietnam	Bright Future
AT THE VERY BOTTOM OF EVERYTHING	Indonesië	Bright Future
BETWEEN TWO WORLDS	Sri Lanka	Bright Future
BONDED PARALLELS	Armenië	Bright Future
EL CAMINO ENTRE DOS PUNTOS	Argentinië	Bright Future
DONKEY	Kroatië	Bright Future
ORDINARY PEOPLE	Servië	Bright Future

BIJLAGE 2 HBF

Hubert Bals Fonds gesteunde projecten en HBF Plus 2009 (alfabetisch op land en werktitel)

werktitel	land	programma-onderdeel
Oxhide II	China	Bright Future
EL SOL	Argentinië	Bright Future
SUSA	Georgië	Bright Future
TRUE NOON	Tajikistan	Bright Future
VAHO	Mexico	Bright Future
LOS VIAJES DEL VIENTO	Colombia	Bright Future
AT THE END OF DAYBREAK	Maleisië	Spectrum
AURORA	Filippijnen	Spectrum
REFRAINS HAPPEN LIKE REVOLUTIONS	Filippijnen	Spectrum
IN A SONG		
STONE IS THE EARTH	Filippijnen	Spectrum
WOMAN ON FIRE LOOKS FOR WATER	Maleisië	Spectrum
SOUL BOY	Kenia	Signals
INDEPENDENCIA	Filippijnen	Signals

CineMart geselecteerde projecten 2010 (alfabetisch op titel)

werktitel	regisseur	producent	productie- en co-productielanden
ANOTHER WORLD BAIKONUR BRAND NEW-U	Alexis Dos Santos Veit Helmer Simon Pummell	The Bureau Veit Helmer Productions Hot Property Films Ltd./ Illuminations Films / Submarine	Groot-Brittannië/ Mexico Duitsland / Kazachstan Groot-Brittannië/ Nederland
BULLE DE SOLEIL BY THE TIME IT GETS DARK DIEGO STAR THE DUNES ELENA ERASED	Bruno Deville Anocha Suwichakornpong Frédéric Pelletier Wang HaoLin Andrei Zvyagintsev Patrice Toye	CAB Productions / La Parti Production Electric Eel Films / Houdini Studio Metafilms inc. Ray Production Ltd. Non-Stop Productions Prime Time / IDTV Film B.V. / Versus Production Bela Film SCIAPODE Isabella Films / Zazarfilm Mantarraya Producciones / Tres Tunas / No Dream Cinema Generation Blue Films / Fine Cut Co. Ltd. La Parti Production	Zwitserland/België Thailand Canada China Rusland België/ Nederland / Frankrijk Slovenië Frankrijk Georgië / Nederland Mexico
FEED ME WITH YOUR WORDS FLEURS DU MAL A FOLD OF MY BLANKET HELI	Martin Turk David Dusa Zaza Rusadze Amat Escalante	Augustus Film / Propellor Film Pandora Filmproduktion GmbH/ DV8 Films / IDTV Film B.V. CTB Film Company	Zuid-Korea België
ISLAND JE SUIS MORT MAIS J'AI DES AMIS	JO Eun-kyung Guillaume Maladrin & Stéphane Maladrin	Augustus Film / Propellor Film Pandora Filmproduktion GmbH/ DV8 Films / IDTV Film B.V. CTB Film Company	Nederland Duitsland / Zuid-Afrika / Nederland Rusland / Noorwegen / Polen / Duitsland / Zweden Argentinië / Frankrijk
LAND. LAYLA FOURIE	Jan-Willem van Ewijk Pia Marais	Augustus Film / Propellor Film Pandora Filmproduktion GmbH/ DV8 Films / IDTV Film B.V. CTB Film Company	Nederland Duitsland / Zuid-Afrika / Nederland Rusland / Noorwegen / Polen / Duitsland / Zweden Argentinië / Frankrijk
LEATHER	Alexey Balabanov	Rizoma Films / Les Film du Requin Benchmark Films For Real Productions Oy / Savage Film Gum Films Artileria / Negativ s.r.o. Filmpartners / Katapult Film Seriousfilm / Kasander Film Talent United Babibutafilm / Miles Film / Pallas Film GmbH	Nederland Duitsland / Zuid-Afrika / Nederland Rusland / Noorwegen / Polen / Duitsland / Zweden Argentinië / Frankrijk Australië Finland / België Israël Slowakije / Tsjechië Hongarije / Duitsland Nederland / Hongkong Nederland Indonesië / Duitsland
LEONES A LIFE HALF LIVED MALMI MURDERAZ MANPOWER MIRACLE MIRAGE MY SISTER CAME BY TODAY OLA'S UNIVERSE POSTCARDS FROM THE ZOO	Jazmín López Denie Pentecost Susanna Helke Noam Kaplan Juraj Lehotsky Szabolcs Hajdu Yan Ting Yuen Coco Schrijber Edwin	Rizoma Films / Les Film du Requin Benchmark Films For Real Productions Oy / Savage Film Gum Films Artileria / Negativ s.r.o. Filmpartners / Katapult Film Seriousfilm / Kasander Film Talent United Babibutafilm / Miles Film / Pallas Film GmbH	Nederland Duitsland / Zuid-Afrika / Nederland Rusland / Noorwegen / Polen / Duitsland / Zweden Argentinië / Frankrijk Australië Finland / België Israël Slowakije / Tsjechië Hongarije / Duitsland Nederland / Hongkong Nederland Indonesië / Duitsland
REFRESH, REFRESH	James Ponsoldt	Forensic Films / Filmscience / Range Life Entertainment IDTV Film B.V. Strada Film Brocken Spectre Temporal Films / Les Films du requin Acaba Produzioni	VS Nederland / België Roemenië Groot-Brittannië Costa Rica / Frankrijk Italië / Zwitserland / Frankrijk / Duitsland / Groot-Brittannië
THE RESURRECTION OF A BASTARD EL RUMANO SHELL TODOS NOSOTROS WONDER WHEN YOU'LL MISS ME	Guido van Driel Florin Serban Scott Graham Paz Fábrega Francesco Fei	Forensic Films / Filmscience / Range Life Entertainment IDTV Film B.V. Strada Film Brocken Spectre Temporal Films / Les Films du requin Acaba Produzioni	Nederland / België Roemenië Groot-Brittannië Costa Rica / Frankrijk Italië / Zwitserland / Frankrijk / Duitsland / Groot-Brittannië

CineMart Partners
Andere internationale partners van CineMart 2010

Independent Filmmaker Project (IFP), VS	Binger FilmLab, Nederland
Hong Kong - Asia Film Financing Forum (HAF)	Durban FilmMart, Zuid-Afrika
Berlinale Co-Production Market (International Filmfestspiele Berlin), Duitsland	Holland Subtitling, Nederland
Marché du Film Cannes (Producer's Network), Frankrijk	KODAK Nederland/ Frankrijk
Paris Cinema (Paris Project), Frankrijk	Media Desk Nederland
Sarajevo Film Festival (Cinelink), Bosnië-Herzegovina	Ministerie van Cultuur, Colombia
	Nedci Pro, Nederland
	Residence du Festival Cinéfondation (Cannes), Frankrijk

INTERNATIONAL FILM FESTIVAL ROTTERDAM

International Film Festival Rotterdam 2010 bedankt...

Partners

Structurele subsidiënten

Sponsors / Suppliers

Argos OÜ • Ben & Jerry's • Calypso Stadsappartementen • City Media Rotterdam • de Doelen • Dick Mosker • Projectietechniek • Face Culture • Giffles • Internationale Beelden Commissie • M&B Projectietechniek • SAE Institute Rotterdam • Saker HealthHub • Vertaal Yvain

Subsidiënten

Ambassade van Canada • Ambassade van Brazilië • Ambassade de France aux Pays-Bas • Ambassade van Griekenland • Ambassade van Mexico • Ambassade van Polen • Ambassade van Portugal • Ambassade van Turkije / Turks Verkeersbureau • Elise Mathilde Fonds • Japan Foundation • Rotterdam Festivals • Rotterdam Media Commission • SING REAAL Fonds • Stichting Bevordering van Volksrecht

Hubert Bals Fonds wordt ondersteund door

Cinemart wordt ondersteund door

ACE • Binger FilmLab • Cinéfondation Résidence du Festival • CineLink Sarajevo Film Festival • Durban FilmMart • EAVE • Filmstiftung Nordrhein-Westfalen • Fundación TyPA • Hong Kong-Asia Film Financing Forum • Holland Film • Holland Subtitling OFF • Indigenous Branch, Screen Australia • Internationale Filmfestspiele Berlin • Irish Film Board • Israel Film Fund • Kodak • KDFIC • Marché du Film Cannes • MEDIA Desk, Nederland • Ministry of Culture of Colombia • National Film Development Corporation India • Nedcipro • New Zealand Film Commission • Paris Cinema • Rotterdam Media Fund • Scottish Screen • Screen Australia • Singapore Film Commission • Telefilm Canada • UK Film Council • UNJAPAN/J-Pitch • Vlaams Audiovisueel Fonds • Wallonia Bruxelles Images

Tiger Business Lounge

ABN AMRO Bank NV • Agros Groep • Center for Strategy & Leadership • Dijkstra Vlaamse Advocaten • Dubois & Co • Dura Vermeer Bouw Rotterdam B.V. • Economic Development Board Rotterdam • Ernst & Young • Freeland Corporate Advisors • GoWork • Hogeschool INHOLLAND Rotterdam • Houthoff Buruma • Intarmax • Marhava Westgeed Rotterdam • Matrana Holding BV • Ministry of Culture of Colombia • MK3 • Nassau Verzekeringen Maatschappij N.V. • Nauta Dutilh • Nederlandse Holding BV • Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (ODR) • Organize to Learn • PricewaterhouseCoopers • Rubeco • Rotterdam Media Fund • Scottish Screen • Screen Australia • Syntra Achmea • Stadsbeheer Rotterdam • Veerman Drukkers • Vesta Groep • Zalkine • ZPO

Hospitality

Best Western Crown Hotel Rotterdam • Bilderberg Parkhotel Rotterdam • Eden Serry • Eurohotel • Grand Hotel Central • Hilton Rotterdam • Hotel Bazar • Hotel ROOM Rotterdam • NH Atlanta Rotterdam • The Manhattan Hotel • Slaapzoppen.nl • Tulip Inn

Festivallocaties
De Doelen • Pathé Schouwburgplein • Rotterdamse Schouwburg • Cinerama Filmtheater • Oude Lusz Theater • Theater Lantaren/ Venster • Zaal de Unie • Museum Boijmans van Beuningen • Calypso Lounge

Festivaltrailer
Director: David Verbeek • Producer: Raymond van der Kaaij • Produced by: Revolver Media Productions • Distribution: Jean Mineur en Giffles

Festivalleader
Ontwerp: TSB • Muziek: Jochum Paag • Lab: Nedcipro

Distributeurs
A-Film Distribution • AmstelFilm • Benelus Film Distributors • Cineart Netherlands • Cineam • Contact Film • Filmbank • Filmbreak Distributie • Filmuseum • Independent Films Nederland bv • Nederlands Instituut voor Mediatrust Montevideo / Timebased Arts • Paradise Filmed Entertainment • Universal Pictures International Netherlands BV • Warner Bros. Pictures Holland • Wild Bunch Benelux

Ontwerp

75B, Rotterdam

Druk

Veenman Drukkers, Rotterdam

Hoofredactie

Anton Damen, Dominique Henskens, Else de Jonge

Bijdragen

Niels Bakker, Joost Broeren, Edwin Carels, Iwana Chronis, Ludmila Cvikova, Kees Driessen, Marit van den Elshout, Paul van de Graaf, Linda Holleman, Peter van Hoof, Erwin Houtenbrink, Chinlin Hsieh, Juliette Jansen, Eva de Jong, Elsbeth Jongsma, Wendy Koops, Barbara Korpershoek, Lotte Kroese, Janneke Langelaan, Sietse Meijer, Patrick van Mil, Maricke Nieuwdorp, Nicole Santé, Chris Schouten, Gerwin Tamsma, Victor Verheij, Rutger Wolfson, Bert-Jan Zoet, Gertjan Zuilhof

Fotografie

Danielle van Ark, Tobias Davidson, Jan de Groen, Ruud Jonkers, Felix Kalkman, Corinne de Korver, Nadine Maas, Ramon Mangold, 75B

Coördinatie en productie

Dominique Henskens

Oplage

500

Het jaarverslag is een uitgave van Stichting Filmfestival Rotterdam.

Met dank aan Veenman Drukkers.

© IFFR 2010

International Film Festival Rotterdam

Postbus 21696

3001 AR Rotterdam

t 010 8909090

f 010 8909091

tiger@filmfestivalrotterdam.com

www.filmfestivalrotterdam.com

